

**Taxlîmu-'Idîni-'Imesêhhiji, 'ija 'îtu, pang adjâran 'agama
Mesêhhij, serta dengan 'I Chtitsârnja. Lâgi bârang
Sombahjang dan Fatsal Mesêhhij**

<https://hdl.handle.net/1874/257353>

1851 ... Gesellschaft

1851
1852

Nederlandsch Zendinggenootschap.

G-8-35

Bibl. Hendrik Kraemer Inst.

7110 032 1007

TAXLĪMU-'L DĪNI- -'L MESĒHHĪI,

'ija 'itu,

Parg'adjāran 'Agama Mesēhhij
ferta dergan

*G. 8
38*

'I CH T I T S Â R N J A.

Lâgi

Bârang Sombahjang dan Fatfal Mesēhhij.

Nederlandsch Zendelinggenootschap

dibendar 'A M I S T E R D A M.

'Ātas tūtah segala Tuwān PEMĀRENTAH

K O M P A N I J Ā,

tertarâ 'awleh R. dan D. W E T ' I S T E J N,

penarâ p Kompanijâ. 1730.

D A F T A R

Segala Hurûf Malâju , dan Wolandâwij
jag fatâra dengan dija 'itu.

Nâma. **H**urûf **H**urûf Wolandâwij.
Malâju. besâr. kitjil. dengan
tesjidid.

'Alîf	ا	'	'	
Bâ	ب	B	b	Ḃ
Tâ	ت	T	t	ṯ
TZâ	ث	TZ	tz	
Djîm	ج	DJ	dj	Ĳ
Hhâ	ح	HH	hh	Ḥ
CHâ	خ	CH	ch	
Dâl	د	D	d	Ḏ
DZâl	ذ	DZ	dz	ḏz
Râ	ر	R	r	Ṛ
Zâ	ز	Z	z	Ẓ
Sîn	س	S	f s	Ṣ
SJîn	ش	SJ	sj	Ṣ̣
TSâd	ص	TS	ts ts	Ṣ̣
DLâd	ض	DL	dl	
THâ	ط	TH	th	Ṭ

D A F T A R.

Nâma. Hurûf Malâju. Hurûf besâr. Wolandâwij. kitjil. dengan tefjdîd.

TLâ	ظ	TL	tl	
Zajn	ع	Ʒ	z	
GHajn	غ	GH	gh	
Fâ	ف	F	f	f̄
KHâf	ق	KH	kh	kh̄
Kâf	ك	K	k	k̄
Lâm	ل	L	l	l̄
Mîm	م	M	m	m̄
Nûn	ن	N	n	n̄
Wâw	و	W	w	w̄
Hâ	ه	H	h	
Jâ	ي	J	j	j̄
Tjâ	چ	TJ	tj	
NGâ	غ	NG	ng	
Pâ	ق	P	p	p̄
Gâ	ك	G	g	ḡ
NJâ	ث	NJ	nj	

D A F T A R

Segala bâris Malâju , dan Hurûf Wolandâwij,
dengan bâris pnja jang satâra dengan dija 'itu.

	ا	'A	'a	Â	â	ا	'E	'e
	ا	'Ã	'ã					
	اي	'ej						
	ا	'E	'e	'I	'i			
	اي	'Ê	'ê	'î	'î			
	ا	'O	'o	'U	'u			
	او	'aw						
	او	'ò	'ò	'û	'û			
	پ	p						

K

TAKLĪMU-'LĪDĪNI-

-'L M E S Ê H H I J I,

'ija 'itu,

paṅ'adjâran

'agama Mesêhhiĵ,

'âtas djâlan Sû'al dan Djawâb.

HĀRIJ 'ĀHHAD JANG PERTĀMA.

1 Sû'al.

A Pa'ada paṅhibôranmu jang 'aġa, bâjik paġa kotika hîdop, bâjik paġa kotika mâti ?

Djawâb. Bahuwa beġta deġgan tûboh dan njâwa, bâjik paġa kotika hîdop, bâjik paġa kotika mâti, bûkan 'ada dâlam milik sendiriku, hânja dâlam milik 'Īsâĵ 'Elmesêh muchalitsku jang fatijâwan, jang deġgan dârahnja jang 'indah sudaġ membâġar hâbis kârana segala dawġa p ku, dan sudaġ lepaskan beġta deri paġa segala gâġah 'Iblis, dan paliharâkan demikijen, saġingga lâġin deri paġa kahendakh bapaku samâwij saġeleġ rambot pawn deri paġa kapalâku tijâda dâpat lûroh, behkan lâġi saġingga

A

segala

segala sasawâtu tûlong padâku 'akan chalâtsku. Hataj maka 'ija menjonggohkan bejta 'akan kahidôpan kakâl 'awleh rôlnja jang khudus, dan meng'adâkan bejta sahâdja dan sadija dergan saganap hatiku, 'akan hidop deri pada sakarang 'ini dergan bowat bakhti padanja.

2. Sû'al. Barapa bahâgij 'ada hâros bagîmu meng'atahuwaj, sopâja ferta panghibôran 'ini 'angkaw dâpat hidop dan mâti dergan chalâts?

Djawâb. Tiga bahâgij. Pertama: barapa besâr 'ada dawsâku dan tjelakâku. Kaduwa: Bagimâna bejta melepaskan deri pada segala dawsâku dan tjelakâku. Katiga: Bagimâna bejta dâpat memberij sjukûr pada 'Allah deri kârana kalepâsan jang demikijen 'itu.

FATSAL JANG PERTAMA.

Pada mentjeriterakan tjelâka mânufija.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA II.

3 Sû'al. Deri mâna 'angkaw kenâl tjelâkamu?

Djawâb. Deri pada sjarizet 'Allah.

4 Sû'al. 'Apârah dekahendâkij sjarizet 'Allah 'itu deri pada kâmij?

Djawâb.

Djawáb. 'Itu djûga jang 'Elmesêlh meng-
 'âdjar kâmiij dergan sadjumlat. Mat. Fatf. 22.
 'âjat. 37. 38. 39. 40. Hendaklah 'angkaw
 meng'asêhij mahâ besâr Tûhan 'Ilahmu, dergan
 faganâp hatîmu, dan dergan faganâp djiwâmu,
 dan dergan faganâp sakhalmu. 'Ini 'ada penju-
 rôhan jang pertâma, dan jang besâr. Maka
 jang kaduwa 'ada sabâgej dergan dija 'itu, hen-
 daklah 'angkaw meng'asêhij samâmu mânusija
 seperti sendirîmu. Pada kaduwa penjurôhan
 'ini bergantong faganâp tawrât dan segala
 nabij.

5 Sû'âl. Dâpatkah 'angkaw tûrut sakalijen
 'ini dergan sempornânja ?

Djawáb. Bûkan : Kârana deri pada thabîzet
 bejta tjenderong 'âkan bintjij 'Allah dan sâma
 Mânusija bejta.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA III.

6 Sû'âl. Sudahkah kalâkh 'Allah mendjadi-
 kan mânusija 'itu demikiĳen djâhat dan binâfa ?

Djawáb. Bûkan : Tetâpi 'Allah sudah men-
 djadikan mânusija 'itu bâjik, dan sarûpa telâ-
 dannja, 'ija 'itu, dergan sadâlet dan khodfijet
 kabenâran, sopâja 'ija meng'enâl 'Allah chalâkh-
 nja dergan sapâututnja, meng'âfeh dija dergan

mâta hatinja , ḍân hîdop fertânja didâlam 'âchirat , 'âkan memûdji ḍân memulijâkan dija.

7 Sû'âl. Deri mâna kalâkh dâtaing parângij mânufija jang demikijen binâfa 'itu ?

Djawâb. Deri paḍa kadjatôhan ḍân kadurhakâ'an nejnekh mawjang kâmi jang dihûlu p 'itu 'Âdam ḍân Hhawâ dâlam Firdaws : dimâna thabizet kâmi jang demikijen sudâh binâfa , mâka kâmi jang sakalijen deperkandongkan ḍân deper'ânakhkan dengan dawfa.

8 Sû'âl. 'Antah 'adâkah kâmi jang demikijen binâfa , mâka sakali p tijâda kâmi jang lâjikh kapada bârang kabidjikan , ḍân tjenderong djûga kapada segala kadjahâtan ?

Djawâb. Behkan : melâjinkan kâmi jang deper'ânakhkan pûla 'awleh rôlh 'Allah.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA IV.

9 Sû'âl. Bûkankah kalâkh 'Allah membarâtij mânufija 'itu , manakâla 'ija menontut dâlam sjarizetnja deri padânja bârang jang 'ija tijâda bawleh bowat 'itu ?

Djawâb. Bûkan : kârana 'Allah sudâh mendjadikan mânufija 'itu demikijen , mâka 'ija sudâh bawleh bowat 'itu : tetâpi mânufija sudâh meng'urangkan sendirinja , ḍân segala dzor-

dzorijetnja sakalijen deri pada segala 'anugarah 'itu djûga, 'awleh waswalet 'Iblîs, dan maztsijet jang seng'adja.

10 Sû'âl. Mawûkah 'Allâh lepaskan deri pada sjiksânja maztsijet dan ridet jang demikijen 'itu?

Djawâb. Bûkan sakâli p: tetâpi 'ija morka tersangat, bâjik 'âtas segala dawfa 'atslij, bâjik 'âtas segala dawfa fâzilij, dan mâwu menjiksâkan dija dengan hukumnja jang sâdil dâlam dunjâ 'ini, dan dâlam 'âchirat, seperti 'ija sudah bafermân: Kûtokh 'âtas sasa'awrang jang tijâda tinggal tatap pada segala bârang jang tersûrat didâlam kitâb tawrât, 'akan berlakûkan dija 'itu.

11 Sû'âl. Bûkankah kalâkh 'Allâh 'ada rahhîm lâgi?

Djawâb. Songgohpawn 'Allâh 'ada rahhîm, tetâpi 'ija 'ada lâgi sâdil: maka sebâb 'itu hakh zadâletnja 'itu tontut, sopâja dawfa, jang telah taperbowat 'âtas hadlret 'Allâh jang mahâ tinggij, 'itu lâgi dengan sjiksa tertinggij, 'ija 'itu kakâl, desjiksâkan pada tûboh dan njâwa.

FATSAL JANG KADUWA,

Pada mentjeriterâkan kalepâsan Mânusija.

HÂRIJ 'ÂHIAD JANG KA V.

12 Sû'âl. 'Adapawn sedàng sjiksa dunjâ dan 'âchirat 'itu hâros berlâku 'atas kâ mij tûrut hukum 'Allâh jang sâdil 'itu, 'adâkah bârang 'upâja, 'awleh jang mâna kâ mij dâpat lûput deri pada sjiksa 'ini, dan kombâli kapada nizmet?

Djawâb. 'Allâh mâwu hakh sâdâletnja 'itu deganâpij: maka sebâb 'itu hâros kâ mij membâjar hâbis pada hakh 'itu, 'âtaw 'awleh kâ mij sendirij, 'âtaw 'awleh bârang sa'awrang jang lâjin.

13 Sû'âl. 'Antah dâpatkah kâ mij membâjar 'awleh kâ mij sendirij?

Djawâb. Bârang perkâra pawn tijâda: tetâpi sahârij p kâ mij lâgi melebêhij hûtang kâ mij.

14 Sû'âl. 'Adâkah lâgi kadapâtan dimâna p bârang sa'awrang jang samâta p machlûkh, jang sampat bâjar kâ rana kâ mij?

Djawâb. Tijâda: kâ rana pertâma, 'Allâh tijâda

tijâda māwu menjiksâkan pada bârang mach-
lûkh jang lâjin hûtang 'itu jang mānufija sudah
meng'adâkan. Kaduwa, maka sa'awrang
jang samâta p machlûkh tijâda sampat menang-
gong kabarâtan morka 'Allah jang kakâl 'itu
'âtas dawfa, dan melepaskan machlûkh lâjin p
deri padânya 'itu.

15 Sû'âl. 'Adapawn jang mâna wasith dan
muchalits hâros kâmiij tjahârij kalâkh?

Djawâb. Sa'awrang demikijen, jang ada
mānufija jang songgoh lagi xâdil, dan hânja
safonggohnja lagi jang terkaras deri pada se-
gala machlûkh, 'ija 'itu, jang lagi 'ada 'Allah
jang songgoh.

HÂRIJ 'ÂHHAD JANG K A VI

16 Sû'âl. Sebâb 'apa wâdjib 'ija 'ada mā-
nufija jang songgoh lagi xâdil?

Djawâb. Sebâb hâkh xadâle' 'Allah menon-
tut, sopâja thabûzet mānufija, jang sudah ber-
dawfa, 'itu bâjar kârana dawfa; dan sebâb mā-
nufija, jang sendîrij 'ada sa'awrang berdawfa,
'itu tijâda dâpat bâjar kârana 'awrang lâjin p.

17 Sû'âl. Sebâb 'apa wâdjib 'ija lagi 'ada
'Allah jang songgoh?

Djawâb. Sopâja 'ija deri pada khowat
'Ila-

'Ilahijetnja dâpat menanggong kabarâtan mor-
ka 'Allah dâlam nâsûtinja, lâgi meng'upajâ-
kan dan meng'ombalikan kapada kâmijs adâ-
let dan kahidôpan 'itu.

18 Sû'âl. 'Antah sijapâtah wasîth 'itu djû-
ga, jang sâma p'ada 'Allah jang songgoh, dan
mânusija jang songgoh lâgi sadil?

Djawâb. 'Ijalah tûhan kâmijs 'Elme-
sêth, jang telâh de'anugarahkan pada kâmijs
'awleh 'Allah mendjâdi hikmet, tazdîl, takh-
dîs, dan mufadât jang semporna.

19 Sû'âl. Deri mâna 'angkaw tâhu 'itu?

Djawâb. Deri dâlam 'indjilu-'lkhudus 'itu,
jang 'Allah sendirij dihûlu sudah memaslûm-
kan dâlam Firdaws, dan komedijen deri pada
'itu sudah memberij 'itu dechabarkan 'awleh
Bathrîkh p dan nabij p jang tsâleth, dan sudah
memberij 'itu depertelâdankan 'awleh segala
khorbân dan sadet lâjin p deri pada tawrât,
dan pada 'âchirnja sudah mengganâpij 'itu
'awleh ânakhnja lâki p jang tonggal.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA VII.

20 Sû'âl. 'Adâkah kalâkh sakalijen mânusija
ber'awleh pûla chalâts 'awleh 'Elmesêth, seperti
marika 'itu sudah kena laznet 'awleh 'Âdam?

Djawâb.

Djawâb. Bûkan : melâjinkan 'awrang 'itu sâdja , jang 'awleh 'imân jang betûl deperfatûbohkan dengan dija , dan menjambot sakalijen kabidjikannja.

21 Sû'âl. 'Apa 'ada 'imân jang betûl?

Djawâb. 'Imân jang betûl 'itu 'ada , bûkan sâdja bârang peng'atahuwan 'ataw peng'enâlan jang songgoh , 'awleh jang mâna bejta kîra p kan benâr samowa 'itu , jang 'Allah sudah menjatakan pada kâmiij dâlam kalâmnja , tetâpi lâgi bârang pangharâpan jang songgoh , jang rôlhu-'lkhudus meng'ardjâkan dâlam hatiku 'awleh 'indjil 'itu , bahuwa bûkan sâdja pada 'awrang lâjin p , tetâpi lâgi pada bejta ini sudah de'anugarahkan 'awleh 'Allah ka'ampônân dawfa p , sadâlet dan chalâts jang kakâl deri pada samâta p nizmêt , 'itu pawn 'awleh kârana pahâla 'Elmesêh sâdja.

22 Sû'âl. 'Apâtah kalâkh wâdjib sa'awrang Mesêhij 'itu pertjâja?

Djawâb. Segala sasawâtu jang dâlam 'indjil terdjandji pada kâmiij , bârang jang segala perkâra 'imân Mesêhij jang sam jang tijâda sjak dâlamnja 'itu meng'adjar kâmiij dengan sadjumlat.

23 Sû'âl. Bagimâna babûnji segala perkâra 'imân 'itu?

Djawáb. Bejta pertjaja 'akan 'Allah bapa, jang mahâ kawâsa chalâkh langit dan bumi.

Dan 'akan 'Elmesêlh 'anaknja jang tonggal jang Tûhan kâmiij: jang deri pada khowat rôhhu-'lkhudus sudah deperkandongkan, dan deper'anakhkan 'awleh parâwan Marjam: jang sudah merasâ'ij sangsara dibâwah Pontijus Pilâtus, jang sudah detfalibkan, mâti dan detânamkan, jang sudah tûron kanâraka: jang pada hârij jang katiga sudah bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p: jang sudah nâjik kafawrga, dût-dokh pada tângan kânan 'Allah bapa jang mahâ kawâsa 'itu: deri mâna 'ija 'akan datang menghukumkan segala 'awrang jang hidop dan jang mâti.

Bejta pertjaja 'akan rôhhu-'lkhudus. Bejta pertjaja 'ada sawâtu djamâzat Mesêlhij jang mukhadâs dan 'âm, per'akutuwan segala 'awrang mukhadâs: ka'ampônan segala dawfa: kabangkitan segala dâgiug: dan kahidôpan kakâl.

HÂRIJ 'ÂHHAD JANG KA VIII.

24 Sû'âl. Bagimâna segala perkâra 'ini debahagikan?

Djawáb. 'Âtas tiga bahagi'an: Jang pertâma

ma 'itu 'âkan 'Allâh bâpa, dan kadjadî'an kâmiij. Jang kaduwa 'itu 'âkan 'ânakh 'Allâh, dan kalepâsan kâmiij. Jang katiga 'itu 'âkan rôthu-'lkhudus, dan perfutjijan kâmiij.

25 Sû'al. Sedang 'ada djuga sawatu dzât 'Ilâhij jang 'afâ, sebab 'apa 'argkaw sebüt bâpa, 'ânakh lâki p, dan rôthu-'lkhudus?

Djawâb. Sebâb 'Allâh sudâh menjatâkan fendirinja demikijen dâlam kalâmnja, bahuwa katiga 'okhnûm jang terfarâkh 'ini 'ada 'Allâh jang 'afâ, benâr, dan kakâl.

'ÂKAN 'ALLÂH BÂPA.

HÂRIJ 'ÂHHAD JANG KA IX.

26 Sû'al. 'Apa 'argkaw pertjaja dengan meng'atâkan perkata'an 'ini: Bejta pertjaja 'âkan 'Allâh Bâpa, jang mahâ kawâsa chalâkh lântig dan bûmi?

Djawâb. Bahuwa Bâpa Tûhan kâmiij 'Elmesêlh jang khadûm 'itu, jang sudâh mendjadikan lântig dan bûmi, serta dengan fakalijen 'isinja, deri pada sudum, jang lagi 'awleh khadlânja, dan makhdaretnja jang kakâl meng'alanggarâkan dan memarentahkan

samowânja, 'itu 'awleh kârana 'ânakhnja 'Elme-
sêth 'ada 'Ilahku dan bapâku, pada sijâpa
bejta hârap demikijen, maka tijâda bejta huwas,
melâjinkan 'ija 'akan meng'anugarahkan padâ-
ku segala rezikhij tûboh dan njâwa, lâgipawn
segala djâhat, jang dekîrimkannja padâku dâ-
lam dunjâ 'ini, 'ija 'akan memâlingkan padâ-
ku 'akan kabidjikan, kârana dâpat 'ija bowat
'itu seperti 'Allah jang mahâ kawâfa, dan mâ-
wu 'ija bowat 'itu seperti bâpa jang satijâwan.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA X.

27 Sû'âl. 'Apa kâmu meng'arti 'awleh
makhdaret 'Allah?

Djawâb. KHodret 'Allah jang mahâ kawâ-
fa, dan jang melipûtij segala sasawâtu, 'awleh
jang mâna, saperij dengan tângannja, lâgit dan
bûmi, serta dengan segala machlûkh sakalijen
dekalanggarâkannja, dan lâgi deparentahkannja
demikijen, maka dâwon dan rompot, hûdjan
dan kakeringan, mûsim babowah dan tijâda
babowah, makânan dan minôman, njâman
dan penjâkit, kakajâ'an dan kapapâ'an, dan
segala sasawâtu sampej kapada kâmij, bûkan
dengan 'ontong, hânja deri pada tângannja
'abawij djûga.

28 Sû'âl. 'Apâtaḥ gunânja kâmiḡ râhu , ba-
huwa 'Allāh sudāḥ mendjadikan segala fasawâ-
tu , dan lâgi meng'alanggarakan 'itu 'awleh
makhdaretnja ?

Djawâb. Sopâja kâmiḡ dâpat tsabâr dâlam
segala 'ontong jang djâhat , dan sjukûr dâlam
segala 'ontong jang bâjik , dan dâlam bârang
fasawâtu jang dâpat lâgi sampej kapada kâmiḡ ,
kâmiḡ pawn pertatapkan diriḡ kâmiḡ kapada
'Ilāh kâmiḡ dan Bâpa kâmiḡ jang 'amat fatijâ-
wan 'itu , sahingga bârang samachlûkh pawn
tijâda 'akan mentjerejkan kâmiḡ deri pada kâ-
sehnja , sedang segala machlûkh dâlam tângannja
demikijen 'adânja , maka tijâda 'ija dâpat ber-
gôjangkan dan tijâda bergarakhkan diriḡnja lâjin
deri pada kahendahnja djûga.

'ÂKAN 'ÂNAKH 'ALLĀH.

HĀRIJ 'ĀHHAD JANG KA XI.

29 Sû'âl. Sebâb 'apâ 'ânakh 'Allāh 'itu
dinamâ'ij *ʿĪsâj* , 'ija 'itu , muchalīts ?

Djawâb. Sebâb 'ija menchalâtskan dan
melepaskan kâmiḡ deri pada dawsa p kâmiḡ.
Tambâhan sebâb tijâda katjaharijan dan tijâda
ka-

kadapâtan bârang chalâts sâma bârang sa'awrang jang lâjin.

30 Sû'âl. 'Adâkah kalâkh 'awrang 'itu lagi pertjaja 'âkan 'Zisâj muchalits jang 'afâ 'itu, bârang sijâpa jang mentjahârij chalâtsnja dan salâmetnja sâma 'awrang marhûm, 'âtaw sâma sendirinja, 'âtaw sâma 'awrang lâjin?

Djawâb. Bûkan: tetâpi samadjâlah marika 'itu menjangkal 'Zisâj muchalits jang 'afâ 'itu, welâkin dengan mûlutnja 'ija masjhûrkan dija; kârana sâleh sawâtu deri pada kaduwa 'ini benâr 'adânja, 'âtaw 'Zisâj tijâda hendakh 'ada muchalits jang semporna 'itu: 'âtaw segala 'awrang, jang menjambot muchalits 'ini dengan 'imân jang benâr, 'itu hendakh mendâpat 'awlehnja 'itu segala sawâtu jang wâdjib 'âkan chalâtsnja.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XII.

31 Sû'âl. Sebâb 'apa 'ija denamá'ij 'Elmesêh, 'ija 'itu, 'urâpan?

Djawâb. Sebâb 'ija fudâh detantûkan 'awlich 'Allāh bâpa, dan fudâh de'urâpij dengan rôlhu-'lkhudus mendjâdi nabij dan gûruw kâmij jang mahâ besar, jang dengan sempornânja fudâh menjatâkan pada kâmij rahasiâ dan ka-
hen-

hendakh 'Allāh 'ākan kalepāsan kāmij : dan mendjadi mahā besār 'imām kāmij jang 'aḥā, jang dangan perfombāhan tūbohnja jang 'aḥā sudah melepaskan kāmij, dan fantijāsa memōhonkan ḥafāzat kārana kāmij kapada Bāpa : dan mendjadi fulthān kāmij jang kakāl, jang memarentahkan kāmij 'awleh kalāmnya dan rōhnya, lagi melindongkan dan memaliharkan kāmij, sopāja djangan hilang kalepāsan jang tapēr 'awleh 'itu.

32 Sū'āl. 'Antah sebāb 'apa 'angkaw denamā'ij sa'awrang Mesēlhij?

Djawāb. Sebāb bejta 'awleh 'imān 'ada sa-wātu 'anggawta 'Elmesēh, dan demikijen bejta sudah ber'awleh bahagian 'ākan ka'urāpannja, sopāja lagi bejta meng'ākaw namānja, dan perfombahkan diriku padānja 'itu 'ākan perfombāhan dāmej p an jang hīdop, dan dālam dunjā 'ini bejta berparang melāwan dawḥā dan 'Iblis dangan fatāhu hāti jang tūlus dan bājik, lagi dālam 'āchirat bejta dangan dija memegang parentah di'ātas segala machlūkh sampej salāma p nja.

HĀRIJ 'ĀHHAD JANG KA XIII.

33 Sū'āl. Sebāb 'apa 'ija denamā'ij 'ānakh
Allāh

'Allāh jang tonggal, sedang kāmij lagi 'ada 'ānakh p 'Allāh?

Djawâb. Sebâb 'Elmesêlh sendirij djuga 'ada 'ānakh 'Allāh jang khadim dan dzâti: Tetâpi kāmij 'awleh kârana dija, deri pada nizmet djuga, telah ter'angkat 'akan 'ānakh p 'Allāh.

34 Sû'âl. Sebâb 'apa 'angkaw sebût dija 'itu Tūhan kāmij?

Djawâb. Sebâb 'ija sudah menubûs kāmij dengan melûputkan tûboh dan njâwa kāmij deri pada segala dawfa, bûkan dengan 'amâs, 'ataw dengan pejrah, hânja dengan dârahnja jang 'indah, dan sudah melepaskan kāmij deri pada segala gâgah 'Iblîs, dan demikijen djuga sudah djadikan kāmij 'akan châtîet bagi dirinja.

HĀRIJ 'ĀHHAD JANG KA XIV.

35 Sû'âl. 'Apâtah 'artinja 'itu, jang deri pada khawat rôthu-'lkhudus sudah diperkandongan dan diper'ānakhkan 'awleh parâwan Marjam?

Djawâb. Bahuwa 'ānakh 'Allāh jang khadim 'itu, jang 'ada dan tinggal 'Allāh lhakhîkhij dan khadim, sudah meng'ambil ka'adâ'an mā-nufija

nufija jang soggoh deri pada dāging dan dārah parāwan Marjam 'itu 'awleh pakardjā'an rôthu-'lkhudus, sopāja lagi 'ija 'ada benèh Dā'ūd jang benār 'itu, saperij dengan sūdāra p nja dālam segala sasawātu, melājinkan dālam dawfa.

36 Sū'āl. 'Apa fājidah 'angkaw ber'awleh deri pada perkandōngan dan per'anākan 'Elmesèth jang khudus 'itu?

Djawāb. Bahuwa 'ija 'ada wasith kāmij, dan dihadāpan hadlret 'Allāh dengan kasugij'annja deri pada sālāh, dan dengan khodsijetnja jang semporna, menūtop dawfa p ku, dālam jang māna bejta sudāh deperkandōngkan dan deper'anakkan.

HĀRIJ 'ĀHHAD JANG KA XV.

37 Sū'āl. 'Apa kārnu meng'arti dengan sapātah 'ini, jang sudāh merasā'ij sangsāra?

Djawāb. Bahuwa pada saganāp waktu kahidōpannja di'ātas būmi 'ini, 'istemejwa pada 'āchir kahidōpannja 'itu, 'ija pada tūbohnja dan njawānja sudāh menanggong morka 'Allāh 'ātas dawfa segala bangfa mānufija, sopāja dengan perāfa sangsarānja, sa'awleh p dengan perombāhan dāmej p an jang 'afa 'itu, delepaskannja

tūboh dan njāwa kāmij deri pada talx̄in jang kakāl, dan deper^ʿawlehnya bagi kāmij nizmet dan zadālet 'Allāh, lagi kahidōpan kakāl.

38 Sū'āl. Sebāb 'apa sudah 'ija merasā'ij sangsāra dibāwah Hhâkim Pontijus Pilātus?

Djawāb. Sopāja 'ija, jang sūtji deri pada sālāh, hâbis 'ija dehhukumkan 'ākan debūnoh dibāwah Hhâkim dunjāwij, 'itu melūputkan kāmij demikijen deri pada jang mahâ karās Hhukum 'Allāh, jang hendakh berlāku 'ātas kāmij.

39 Sū'āl. 'Adākah kahendakhnja 'itu le-
bèh, bahuwa 'ija sudah detfalībkan, deri pada
sudahlah 'ija māti kamatijan lājin?

Djawāb. Behkan: kârana 'awlehnya 'itu bejta jakhin, bahuwa 'ija sudah memowat 'ātas dirinja peng^ʿutōkan 'itu, jang 'adālah di'ātasku: sedang mawt pada kājuw t'alīb sudahlah kaku-
tōkan 'awleh 'Allāh.

HĀRIJ 'ĀHAD JANG KA XVI.

40 Sū'āl. Sebāb 'apa sudah hâros 'Elme-
sèlh merindahkan dirinja sampej kapada kama-
tijan?

Djawāb. Sebāb bahuwa deri kârana zadā-
let dan Hhakhîkhet 'Allāh tijāda dāpat debājar
kâ-

kāranā dawfa kāmij perij lājin, hānja 'awleh mawt 'ānakh 'Allah djūga.

41 Sū'āl. Sebàb 'apa sudah 'ija detānamkan?

Djawáb. 'Ākan memberij sjaksi, bahuwa dengan sáfonggohnya 'ija sudah mātī.

42 Sū'āl. Sedàng kalàkh 'Elmesêlh sudah mātī kārana kāmij, sebàb 'apa garàng hāros kāmij 'ini mātī lāgi?

Djawáb. Mawt kāmij 'itūlahi bŭkan pembajāran kārana dawfa kāmij, hānja sādja pematijan dawfa p, dan palintālan kapada kahidōpan kakal.

43 Sū'āl. 'Apa fājidah lāgi kāmij ber'awleh deri pada persombāhan dan mawt 'Elmesêlh pada kājuw tsalib?

Djawáb. Bahuwa 'awleh khowatnja 'itu parāngij mānufija kāmij jang lāma fertanja detfālibkan, dematikan, dan detānamkan, sopāja segala ka'inginan dāging jang djāhat 'itu djāngan memegang parentah lāgi didālam kāmij, tetāpi sopāja kāmij persombahkan dirij kāmij kapadānja 'akan persombāhan sjukŭr.

44 Sū'āl. Sebàb 'apa ber'ikot, jang sudah tŭron kanāraka?

Djawáb. Sopāja bejta jakhīn dālam segala duka gijāku jang tersāngat, dan sakāli p pawn

bejta menghiborkan sendiriku, bahuwa tūhanku 'Elmesēh, 'awleh kapitjākan, segala persakitan, peng'adjūtan dan belanja kanāra-kā'an jang tijāda terkatākan, kadālam jang māna sudāhlah 'ija tinggalam pada saganāp māsa perāsa sangsāranja, 'istemejwa pada kājuw tfa-lib 'itu sudah melepaskan bejta deri pada kapitjākan dan sangsāra nāraka.

HĀRIJ 'ĀHHAD JANG KA XVII.

45 Sū'āl. 'Apa fājidah kabangkitan 'Elmesēh 'itu memberij pada kāmij?

Djawāb. Pertama, 'awleh kabangkittannya sudah 'ija meng'alahkan mawt, sopāja deberinja kāmij ber'awleh bahagijan 'ākan xadālet 'itu, jang telāh deper'awlehnja bagi kāmij 'awleh mawtnja. Kaduwa, kāmij lagi debangkikkan 'awleh khowamja dātang kapada kahidōpan bahāru. Kātiga, kabangkitan 'Elmesēh ada gādej jang songgoh deri pada kabangkitan kāmij jang berchalāts 'itu.

HĀRIJ 'ĀHHAD JANG KA XVIII.

46 Sū'āl. 'Apa kāmū meng'arti dengan sapātah 'ini, jang sudah nājik kafawrga?

Djawāb.

Djawāb. Bahuwa 'Elmesêth dihadâpan mâta p segala murîdnja deri pada bûmi sudah ter'angkat kadâlam sawrga, dan bahuwa 'ija 'ada desîtu 'akan kabajîkan kâmij, sahingga 'ija kombâli meng'hukumkan segala 'awrang jang hîdop dan jang mâti.

47 Sû'âl. Bûkankah kalâkh 'Elmesêth menjer-tâ'ij kâmij sampej kapada kaputûsan sâlam, se-perti 'ija sudah djandji pada kâmij?

Djawāb. 'Elmesêth 'itu 'ada mânusija jang songgoh dan 'Allāh jang songgoh. Bahuwa dengan nâsûtinja 'itu tijâda 'ada 'ija lâgi di'â-tas bûmi 'ini, tetâpi dengan 'ilahijetnja, djalâ-letnja, nizmetnja dan rôhnja, tijâda penah 'ija gerej deri pada kâmij.

48 Sû'âl. 'Antah djikalaw nâsût 'itu tijâ-da 'ada Hâdlir pada segala tempat, dimâna 'ilahijet 'itu 'ada, bûkankah kalâkh demikijen kaduwa dzât dâlam 'Elmesêth 'itu detjerejkan sawâtu deri pada sawâtu?

Djawāb. Sakâli p pawn tijâda, kârana se-dang 'ilahijet tijâda berhingga, dan 'ada Hâdlir pada segala tempat, maka lâzimlah djûga, bahuwa songgohpawn 'itu 'ada diluwar nâ-sûtinja jang telah de'ambilnja, dan hânja sa-songgohnja tirgal sa'okhnûm bersawâtu dengan dija 'itu.

49 Sū'āl. 'Āpa fājidah kanajikan 'Elmesêth kafawrga 'itu memberij pada kāmij?

Djawâb. Pertama, bahuwa didâlam sawrga 'ija 'ada sja'is kāmij dihadâpan hadlret bapânja. Kaduwa, bahuwa kāmij mempunjâ'ij dâging kāmij didâlam sawrga mendjâdi gâdej jang songgoh, dan bahuwa 'ija, jang 'ada kapâla 'itu, lâgi 'akan meng'angkat kāmij jang 'anggawta p nja kapada dirinja. Katiga, bahuwa 'ija kîrim kapada kāmij rôhinja mendjâdi gâdej fabelâh, jang 'awleh khowatnja kāmij mentjahârij segala bârang jang ditinggij, dimâna 'Elmesêth 'ada dūdokh pada tângan kânan 'Allah, dan bûkan segala bârang jang 'ada di'âtas bûmi.

HĀRIJ 'ĀHAD JANG KA XIX.

50 Sū'āl. Sebâb 'apa ditambah, dūdokh pada tângan kânan 'Allah?

Djawâb. Sebâb bahuwa 'Elmesêth sudâh ber'angkat kafawrga, sopâja 'ija menondjokkan dirinja disitu kapâla djamâzetnja Mesêthij 'itu, jang 'awlehnja bâpa memarentahkan samista sakalijen.

51 Sū'āl. 'Āpa fājidah garang kamulijâ'an 'Elmesêth jang kapâla kāmij 'itu memberij pada kāmij?

Dja-

Djawâb. Pertâma, bahuwa 'awleh rôhnia jang khudus detuwangnja segala karunjânja samâwij 'itu kadâlam kâmiij jang 'anggawta p nja. Kaduwa, bahuwa delindongkannja dan depaliharâkannja kâmiij 'awleh kawasânja deri pada segala fataruw sakalijen.

52 Sû'âl. 'Apa panghibôran deberij padâmu 'awleh kapulângan 'Elmsêh 'akan menghukumkan segala 'awrang jang hidop dan jang mâti?

Djawâb. Bahuwa bejta didâlam segala dukâ'an dan perhambâtan dengan kapâla jang ter'angkat menanti dija 'itu djuga, jang dihulu sudah perdirîkan dirinja menghâdap hukum 'Allah kârana bejta, dan sudah meng'ambil hâbis segala kûtokh deri pada bejtâ, datang deri dâlam sawrga mendjâdi hâkim, jang 'akan membowang segala fatarûnja dan fatarûku mâsokh hukum mawt jang kakâl: tetâpi jang 'akan menjambot bejta, serta dengan segala 'awrang pilêhan, kapada sendirinja, mâsokh kadâlam kasukâ'an dan kamulijâ'an samâwij 'itu.

'ĀKAN 'ALLĀH RÔHU-'LKHUDUS.

HĀRIJ 'ĀHAD JANG KA XX.

53 Sû'âl. 'Āpa kâmu pertjâja 'âkan Rôhu-'lkhudus?

Djawâb. Pertâma, bahuwa 'adâ 'ija sâma p dengan Bâpa dan 'ânakh lâki p 'itu 'Allāh Hakhîkhij dan khadîm. Kaduwa, bahuwa lâgi 'ija sudâh de'anugarahkan padâku, sopâja 'awleh 'imân jang betûl 'ija memberij bejta ber'awleh bahagijan 'âkan 'Elmesêh dan 'âkan fakalijen kabidjikannya, lâgi menghiborkan bejta dan tinggal serta bejta sampej salâma p nja.

HĀRIJ 'ĀHAD JANG KA XXI.

54 Sû'âl. 'Āpa kâmu pertjâja 'âkan Djamâzat Mesêhij jang mukhadâs dan sâam 'itu?

Djawâb. Bahuwa 'ânakh 'Allāh 'awleh rôhnja dan kalâmnya, dâlam ka'âlâ'an 'imân jang benâr, deri pada segala bangsa mânufija menghimponkan, melindongkan dan memaliharakan deri pada kamulâ'an datang kapada kasudâhan sâalam bagi dirinja sawâtu perhimpunan

pōnan 'awrang jang terpilih 'ākan ber'awleh kahidōpan kakāl, dan bahuwa bejta 'ini 'ada sawātu 'anggawta jang hidop deri padānja 'itu, dan 'ākan tinggal demikijen sampej salāma p nja.

55 Sū'āl. 'Apa kāmū meng'arti dengan sapātah 'ini, perfakutuwan segala 'awrang mukhadās?

Djawāb. Pertama, bahuwa sakalijen 'awrang mū'min māsiq p jang 'ada 'anggawta p 'itu ber'awleh perfakutuwan 'ākan mahā Tūhan 'Elmesēh, dan 'ākan sakalijen bendānja dan karunjānja: Kaduwa, bahuwa hāros sasa'awrang meng'akaw dirinja berhūtang 'ākan melakūkan segala kabidjikannja 'itu dengan sahadjānja, dan fuka hatinja, 'ākan pergunā'an dan chalāts segala 'anggawta lājin p.

56 Sū'āl. 'Apa kāmū pertjaja 'ākan ka'am-pōnan segala dawsā?

Djawāb. Bahuwa 'Allāh, 'awleh kārana sebāb pembajāran 'Elmesēh, salamānja pawn tijāda māwu 'ingat 'ākan sakalijen dawsāku, lāgipawn tijāda 'ākan parangiku jang berdawsā 'itu, dengan jang māna hendakh bejta berlāwan saganāp māsa kahidōpanku lamānja: tetapi deri pada nizmet djūga 'ija māwu meng'nugarahkan padāku zadālet 'Elmesēh, sopāja djārgan penah bejta māsokh hukum 'Allāh.

HĀRIJ 'ĀHAD JANG KA XXII.

57 Sû'âl. 'Āpa panghibôran deberij padâ-mu 'awleh kabangkitan segala dâging?

Djawâb. Bahuwa bûkan sâdja njawâku komedijen deri pada kahidôpan 'ini pada sasâzat 'itu djûga 'âkan ter'angkat kapada 'Elmesêth kapalânja 'itu: tetâpi bahuwa lagi dâgingku 'ini 'âkan dibangkitkan 'awleh khowat 'Elmesêth, dan pûla deperawatûkan dengan njawânja, dan djâdi sarûpa dengan tûboh 'Elmesêth jang mulija 'itu.

58 Sû'âl. 'Āpa panghibôran 'angkaw meng'ambil deri pada perkâra 'itu jang menjatâkan perij kahidôpan kakâl?

Djawâb. Bahuwa sedang bejta fakârang râfa didâlam hatiku permulâ'an kafukâ'an kakâl 'itu, komedijen deri pada kahidôpan 'ini bejta 'âkan mempunjâ'ij chalâts jang semporna 'itu, jang samâta sudah tijâda melihat, dan sate-linga sudah tijâda menengar, dan sudah tijâda nâjik mâsokh hâti mânusija, 'itu pawn 'âkan pûdji 'Allah desitu sampej salâma p nja.

HĀRIJ 'ĀHAD JANG KA XXIII.

59 Sû'âl. 'Antah 'apa fâjidah kalâkh 'angkaw

kaw ber'awleh , sedang 'angkaw pertjaja saka-
lijen 'ini ?

Djawâb. Bahuwa 'awleh berkat 'Elmesêh
bejta 'ada sadil dihadapan 'Allāh , dan sa'aw-
rang wâritz kahidôpan kakal.

60 Sû'al. Putapa perij 'angkaw 'ada sad-
dil dihadapan 'Allāh ?

Djawâb. 'Awleh 'imân jang betul 'akan
saisaj 'Elmesêh sâdja demikijen , djikalaw
sakalipawn satahu hatiku menûdoh diriku , ba-
huwa bejta sudah berdawfa tersangat kapada
segala penjurôhan 'Allāh , dan sudah tijada
menûrut bârang sawâtu deri padanja 'itu ,
dan pada sedekâla waktu lagi bejta 'ada tjen-
derong kapada segala kadjahâran : bahuwa
hânja sasonggohnja tijada dengan bârang paha-
laku , deri pada samâta p nizmet , 'Allāh
meng'anugrahkan padâku , pembajâran , sa-
dâlet dan khodijet 'Elmesêh jang semporna
'itu , dan 'ihtisâbkan 'itu padaku , sarâsa bu-
lôm penah bejta berdawfa , 'ataw berbowat
bârang dawfa , lagipawn sa'awleh p bejta
sudahlah menjampejkan samowa kabakti'an
'itu , jang 'Elmesêh sudah menjampejkan ka-
rana bejta , sakira p bejta menjambot kabidji-
kan jang demikijen 'ini dengan hâti mu'min.

61 Sû'al. Kârana 'apa kawkata , ba-
huwa

huwa 'angkaw 'ada sadil 'awleh 'imân sâdja?

Djawâb. Bûkan, 'bahuwa bejta deri kârana kaharôfan 'imânku 'ada khabûl pada 'Allah: tetâpi sebâb, bahuwa pembajâran, sadâlet dan khodfijet 'Elmesêh sâdja, 'ada tazdilku dihadâpan 'Allah, dan bahuwa bejta tijâda bawleh menjambot 'ataw meng'akawij segala 'itu, melâjinkan 'awleh 'imân sâdja.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XXIV.

62 Sû'âl. 'Antah sebâb 'apa segala perbowâtan kâmiij jang tsâleth 'itu tijâda dâpat 'ada sadâlet dihadâpan 'Allah, 'ataw sawâtu bahagijan deri padânja 'itu?

Djawâb. Sebâb bahuwa sadâlet, jang lâjikh pada hukum 'Allah, 'itu hendakh 'ada semporna sakâli p dan pâttut dengan sjarizet 'Allah dâlam samowânja. Dan bahuwa lâgi segala perbowâtan kâmiij jang terbâjik pada mâsa kahidôpan 'ini sakalijennja 'itu kûrang sempornanja, dan berlûmor dengan dawfa djûga.

63 Sû'âl. 'Antah butapa segala perbowâtan kâmiij jang tsâleth 'itu, tijadakah bârang pahalânja, jang 'Allah mâwu membâlas djûga dâlam dunjâ 'ini, dan dâlam 'âchirat?

Djawâb. Pembalâfan 'ini tijâda djâdi deri
pada

pada bârang pahâla , hânja deri pada nizmet djûga.

64 Sû'âl. 'Antah bûkankah pang'adjâran 'ini djadikan mânufija 'itu 'alpa dan fâsikh?

Djawâb. Bûkan : kârana djikalaw bârang sa'awrang sudah terkambârij pada 'Elmesêlh 'awleh 'imân jarg benâr , tadâpat tijâda deri pada deberinja bowah p sjukûr.

'ĀKAN TANDA p 'ESRĀR.

HĀRIJ 'ĀHAD JANG KA XXV.

65 Sû'âl. 'Adapawn sedang 'imân sâdja memberij kâmij ber'awleh bahagian 'akan 'Elmesêlh , dan 'akan sakalijen kabidjikkannya , deri mâna kiranja 'imân 'itu mulanja ?

Djawâb. Deri pada rôthu-'lkhudus , jarg meng'ardjâkan 'imân 'itu dâlam hâti kâmij 'awleh chothbat 'indjilu-'lkhudus , dan menogohkan dija 'itu 'awleh pakejan tanda p 'Esrâr.

66 Sû'âl. 'Apâkah tanda p 'Esrâr 'itu ?

Djawâb. 'Adapawn tanda p 'Esrâr 'itu sa-lâmet p dan châtam p jarg khudus dan jarg kalihâtan , jarg telâh detitahkan 'Allah , sopâja 'awleh pakejannya 'itu 'ija meng'artikan dan
men.

menchâramkan mâkin bâjik djandj^{an} 'indjil
'itu, katahuw^{ij}, bahuwa deri kârana persom-
bâhan sombileh p an 'Elmesêth jang 'a^{fa} 'itu,
jang telâh deganâpij pada kâjuw t^{salib}, deri
pada nis^{met} 'ija merg^{an}ugarahkan pada kâ-
mij ka^{ampôn}an segala daw^{sa}, dan kahidô-
pan kakâl.

67 Sû^{âl}. 'Adâkah kalâkh kaduwânja 'itu
kalâm dan tanda p 'Esrâr 'itu detitahkan ka-
pada makhtsûd 'ini, sopâja detondjokhnja 'imân
kâmi^j kapada persombâhan Σ isâj 'Elmesêth
pada kâjuw t^{salib}, seperti kapada 'asâs chalâts
kâmi^j jang 'a^{fa} 'itu?

Djawâb. 'Ada djûga: Kârana rôlhu-'lkhu-
dus merg^{adjar} kâmi^j didâlam 'indjil, dan
jakhînkan kâmi^j 'awleh tanda p 'Esrâr, bahuwa
chalâts kâmi^j jang semporna 'itu berdirij 'âras
persombâhan 'Elmesêth jang 'a^{fa} 'itu, jang te-
lâh deganâpij kârana kâmi^j pada kâjuw t^{sa-}
lib.

68 Sû^{âl}. Barapa tanda 'Esrâr 'Elmesêth
sudah tirahkan didâlam 'elkhawlu-'ldjadid, 'âraw
perdjandj^{an} bahâru?

Djawâb. Duwa: katahuw^{ij} permandijan
jang khudus, dan perdjamuwan Σ asjâ jang
khudus 'itu.

'ÂKAN PERMANDIĴAN JANG
KHUDUS.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XXVI.

69 Sû'âl. Bagimâna 'angkaw denatsihetkan dan dejakhinkan 'awleh permandiĵan jang khudus 'itu, bahuwa persombâhan 'Elmesêh jang 'afâ, jang telâh deganâpij pada kâjuw tsalib, 'itu meng'adâkan kabajĵkan padamu?

Djawâb. Demikijen maka 'Elmesêh sudâh menitahkan permandiĵan 'âjer jang tlâhir 'ini, dan sudâh berdĵandji sertanja, bahuwa bejta safonggoh p 'awleh dârahnja dan rôhinja sudâh terbâsoh deri pada katjamâran njawâku, 'ija 'itu, deri pada segala dawsâku, seperti bejta sudâh terbâsoh diluwar dengan 'âjer, jang bejâsa menghâpuskan nedjis dâgung.

70 Sû'âl. 'Apâtah 'artinja 'itu, debâsoh 'awleh dârah dan rôh 'Elmesêh?

Djawâb. 'Ija 'itu mendâpat ka'ampônân segala dawsa 'awleh 'Allah deri pada nizamet kârana dârah 'Elmesêh, jang 'ija sudâh menompah kârana kâmiĵ dâlam persombâhannja pada kâjuw tsalib. Komedijen lâgi 'ija 'itu de-

32 'Ākan permandijan jang khudus.

debaharuwĳ 'awleh rôhhu-'lkhudus, dan de-
khuduskan mendjadi 'anggawta p 'Elmesêth,
fopâja kâmiĳ mâkin lâma mâkin lebêh mâti
dengan membowang dawſa p, dan melakûkan
kahidôpan dengan berbowat sibâdet jang tijâda
katudôhan.

71 Sû'âl. Dimâna 'Elmesêth sudah djandji
pada kâmiĳ, bahuwa ſasonggoh p 'ija mâwu
membâſoh kâmiĳ dengan dârahnja dan rôhlnja,
ſeperti kâmiĳ debâſoh dengan 'âjer permandijan?

Djawâb. Didâlam titah permandijan 'itu,
jang demikijen babûnji. Pergilah kâmu ber-
djâlan, dan meng'adjarlah ſakalijen chalâjikh
'itu mâſokh murĳd, ſambil permandikan dija
'itu dengan nâma bâpa, dan 'ânakh lâki p, dan
rôhhu-'lkhudus. Sijâpa jang sudah pertjâja dan
depermandikan, 'ija 'akan ber'awleh chalâts:
tetâpi ſijâpa jang sudah tijâda pertjâja, 'ija 'akan
kena kûtokhi.

Djandji'an 'ini lâgi ter'ulang dimâna 'Elmek-
tûb menjebut permandijan 'itu permandijan per-
'anâkan pûla, dan pembasôhan dawſa p.

HĀRIJ 'ĀHHAD JANG KA XXVII.

72 Sû'âl. 'Adâkah kalâkh permandijan 'âjer
jang tlâhir 'itu pembasôhan dawſa p ſendiriĳ?

Djawâb.

Djawâb. Bûkan : kâra na dârah 'Elmesêh sâdja , dan rôthu-'lkhudus menjutjikan kâmi j deri pada fakalijen dawfa .

73 Sû'âl. Sebâb 'apa kalâkh rôthu-'lkhudus menjebut permandijan 'itu permandijan per'anâkan pûla , dan pembasôhan dawfa p ?

Djawâb. 'Allah bafermân demikijen tijâda diluwar babarâpa pôhon , katahuwij , bûkan sâdja 'âkan meng'âdjâ kâmi j 'awlehnja 'itu , bahuwa seperti nedjis tûboh dehâpuskan 'awleh 'âjer , bagitu lâgi segala dawfa kâmi j dehâpuskan 'awleh dârah dan rôth 'Elmesêh : tetâpi lebèh deri pada 'itu , bahuwa 'ija mâwu , jakhînkan kâmi j 'awleh gâdej dan zalâmet 'Ilâhij 'ini , bahuwa sasonggoh p kâmi j sudâh terbâsoh deri pada segala dawfa kâmi j tjâra rôthâni j , seperti kâmi j debâsoh diluwar dengan 'âjer .

74 Sû'âl. 'Adâkah lâgi khalâl 'awrang permandikan ka'anakh p ?

Djawâb. Behkan : kâra na sedang marika 'itu sâma dergan 'awrang bâligh telâh ber'awleh bahagian 'âkan perdjandji'an 'Allah dan perhimpônannja , dan bahuwa 'awleh dârah 'Elmesêh telâh terdjandji padânja , seperti pada 'awrang bâligh 'itu , kalepâsan deri pada dawfa p , lâgi rôthu-'lkhudus , jang meng'ardjâkan 'imân
C 'itu ,

34 'Ākan permandijan jang khudus.

'itu, maka sahârosnja marika 'itu lâgi 'awleh permandijan, jang 'ada zalâmet perdjandji'an 'itu, deperfatûbohkan dengan djamâzat Mesêhij, dan debejdâkan deri pada segala 'ânakh p'awrang kâfir, seperti pada mâfa 'elkhawlu-'Isatikh 'âtaw perdjandji'an lâma sudah djâdi 'awleh chitânet, ganti jang mâna permandijan 'itu sudah detitahkan pada mâfa perdjandji'an bahâru.

'Ākan Perdjamuwan zafjâ Tûhan kâmiij
Zisaj 'Elmesêh jang khudus 'itu.

HĀRIJ 'ĀHAD JANG KA XXVIII.

75 Sû'âl. Bagimâna 'angkaw denatfihetkan dan dejakhînkan 'awleh perdjamuwan zafjâ jang khudus 'itu, bahuwa 'angkaw sudah ber'awleh persakutuwan 'akan persombâhan 'Elmesêh jang 'afâ 'itu, jang relâh deganâpij pada kâjuw tsalib, dan 'akan sakalijen bendânja?

Djawâb. Demikijen maka 'Elmesêh sudah sûroh bejta dan sakalijen 'awrang mû'min 'itu mâkan deri pada rawtij jang terpitjah 'ini, dan mânôm deri pada tjâwan minôman 'ini 'akan peng'ingâtannja, dan sabâgej lâgi sudah djandji:
Per-

Pertâma, bahuwa tûbohnja sudâh depersembahkan dan depitjahkan pada kâjuw tialib kârana bejta, dan dârahnja sudâh tertompah kârana bejta, fâsonggohnja demikijen seperti bejta deengan mâta p ku memandag, bahuwa rawtij mahâ Tûhan depitjahkan padâku, dan tjâwan minôman 'itu debahagikan padâku. Kaduwa, bahuwa 'ija sendirij memberij djiwâku mâkan tûbohnja jang telah detfalibkan, dan minom dârahnja jang tertompah 'itu 'âkan ber'awleh kahidôpan kakâl, fâsonggohnja demikijen seperti bejta deri pada tângan Pandita sambot, dan deengan mûlutku santap rawtij dan 'isij tjâwan minôman mahâ Tûhan 'itu, jang 'ada zalâmet p togòh deri pada tûboh dan dârah 'Elmesêth.

76 Sû'âl. 'Apâtah kalâkh 'artinja mâkan tûboh 'Elmesêth jang telah detfalibkan, dan minom dârahnja jang tertompah 'itu?

Djawâb. 'Ija 'itu bûkan sâdja deengan hâti mû'min menjambot faganap perâsa fangsâra, dan kamatijan 'Elmesêth, dan deri pada 'itu pawn ber'awleh ka'ampônân segala dawsa, dan kahidôpan kakâl; terâpi lebh deri pada 'itu lâgi 'awleh rôthu-'lkhudus, jang dûdokh bâjik didâlam 'Elmesêth, bâjik didâlam kâmij, 'itu deperawatûkan mâkin lâma mâkin lebh deengan tûbohnja jang khudus 'itu

demikijen, sahingga, djikalaw sakālipawn 'Elmesêth 'ada didālam sawrga, dan kāmij pawn di'ātas būmi, kāmij 'ada djūga dāging deri pada dāgingnja, dan tūlang deri pada segala tūlangnja, dan sahingga, 'awleh sawātu djūga rôth, seperti segala 'anggawta deri pada sawātu djūga tūboh 'awleh sawātu djūga djiwa, kāmij hīdop dan deparentahkan sampej salāma p nja.

77 Sū'āl. Dimāna 'Elmesêth sudah djan-dji, bahuwa sasongoh p 'ija māwu memberij segala 'awrang mā'min 'itu mākān tūbohnja, dan minom dārahnja, seperti marika 'itu mākān deri pada rawtij jang terpitjah 'ini, dan minom deri pada tjāwan minōman 'ini?

Djawāb. Didālam tūtah perdjamuwan sasjā 'itu, jang demikijen babūnji:

Bahuwa Tūhan kāmij 'Āsāj pada mālam 'itu tatkāla 'ija telāh difemūkan, sudah meng-ambil rawtij: dan satelāh sudah de'ūtgapnja hukūr, maka 'ija pawn pitjahkanlah 'itu, dan sabdālah, 'ambillah, santaplah, 'itu djūga 'ada tūbohku jang depitjahkan kārana kāmū: berbowatlah demikijen 'ini 'ākan perg'ingātanku.

Sabāgej lagi tjāwan minōman komedijen deri pada santap sasjā, sabdānja, tjāwan minōman 'ini 'ada perdjandji'an bahāru didālam dā-

dârahku, berbowatlah demikiĵen 'ini, ſabarâpa kâli kâmu 'âkan mînom, 'âkan peng'ingâ-tanku. Kârana ſabarâpa kâli kâmu 'âkan mâkan rawtij 'ini, dan mînom 'iſij tjâwan minôman 'ini, maka hendaklah kâmu menchabarkan mawt mahâ Tûhan, ſahingga 'ija dâtang.

Djandĵ'an 'ini lâgi ter'ûlang 'awleh Rasûl Pawlus, dimâna katânja. 1 Kor. 10: 16, 17.

Tjâwan minôman tſalât, jang 'âtasnja kâmiĵ meg'ûtjap tſalât, bûkankah 'itu 'ada perſakutuan dengan dârah 'Elmesêh? Rawtij jang kâmiĵ pitjahkan, bûkankah 'itu 'ada perſakutuan dengan tûboh 'Elmesêh? Kârana 'ada ſawâtu djûga rawtij, bagîtu kâmiĵ bânjakh 'awrang 'ada ſawâtu djûga tûboh: ſedang ſamowa kâmiĵ ſudâh ber'awleh bahagiĵan pada ſawâtu djûga rawtij.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XXIX.

78 Sû'âl. 'Adâkah kalâkh rawtij dan 'âjer 'angawr 'itu berlajĵinan mendĵadi tûboh dan dârah 'Elmesêh jang dzâtij 'itu?

Djawâb. Bûkan: tetâpi ſeperti 'âjer dâlam permandiĵan 'itu tijâda berlajĵinan mendĵadi dârah 'Elmesêh, dan tijâda 'ada pembasôhan dawſa p ſendiriĵ, deri pada jang mâna 'itu 'ada

djuga bārang salāmet dan penjonggohan 'Ilāhij : demikijenlah lagi rawtij dālam perdjamuwan salsā 'itu tijāda djādi tūboh 'Elmesêth fendirij , welākin dengan parāngij dan perij tanda 'Esrār 'itu disebut tūboh 'Elmesêth Σ isāj.

79 Sū'al. Sebāb 'apa kalāk 'Elmesêth menjebut rawtij 'itu tūbohnja , dan 'isij tjāwan minōman 'itu dārahnja , 'ātaw watsijet bahāru didālam dārahnja , dan Pawlus menjebut 'itu perfakutuwan dengan tūboh dan dārah 'Elmesêth ?

Djawāb. 'Elmesêth berkāta demikijen tijāda diluwar babarapa pōhon , katahuwij , būkan sādja 'akan meng'ādjar kāmij 'awlehnja 'itu , bahuwa seperti rawtij dan 'ājer 'angawr memaliharākan kahidōpan dunjā 'ini , bagitu lagi tūbohnja jang telāh detfalibkan , dan dārahnja jang telāh tertompah 'itu 'ada makānan dan minōman benār , 'awleh jang māna djiwa kāmij depejarākan 'akan ber'awleh kahidōpan kakal : Tetāpi lebh deri pada 'itu , 'akan jakhinkan kāmij 'awleh tanda p dan gādej p jang kalihātan 'ini , bahuwa sasonggoh p kāmij ber'awleh bahagijan 'akan tūbohnja dan dārahnja jang songgoh 'awleh peng'ardjā'an rôlthudus , seperti kāmij dengan mūlut tūboh menjambot salāmet p jang khudus 'ini 'akan peng.

perg'ingâtannja, dan bahuwa segala perâsa sang-
 farânja, dan kabakhtijannja sasonggoh p'ada kâ-
 mij pûnja, sa'awleh p kâ mij sendirij dâlam tû-
 boh dîrij kâ mij sudahlah merâsa samowânja,
 dan membâjar hâbis pada 'Allah kârana dawfâ p
 kâ mij.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XXX.

80 Sû'âl. 'Apâtah farakh 'ada di'antâra
 perdjamuwan ʒasfâ mahâ Tûhan dan khudâs
 Bâbâwij?

Djawâb. Perdjamuwan ʒasfâ mahâ Tûhan
 'itu memberij sjakfi pada kâ mij, bahuwa kâ-
 mij sudah ber'awleh ka'ampônân sakalijen daw-
 fa kâ mij dengan sempornânja 'awleh persom-
 bâhan ʒisâj 'Elmesêh jang 'afâ 'itu, jang sen-
 dirinja sakâli sudah mengganâpij pada kâjuw
 tsalib, dan bahuwa kâ mij 'awleh rôthu-'ikhu-
 dus deperfatûbohkan dengan 'Elmesêh, jang
 'âtas perij nâsûtinja 'itu bûkan 'ada di'âtas bûmi,
 tetâpi didâlam sawrga pada tângan kânan
 'Allah bapânja, dan desitu hendakh disombah
 'awleh kâ mij. Tetâpi khudâs 'itu meng'âdjâ,
 bahuwa segala 'awrang jang hîdop dan jang mâti
 'itu tijâda ber'awleh ka'ampônân segala dawfâ p
 'awleh perâsa sangsâra 'Elmesêh, melâjinkan

'ija sahârij p depersembahkan lâgi kârana dija
'itu 'awleh tfa'hibu-'lkhudâs , dan bahuwa
'Elmesêh dengan tûbohnja 'ada dibâwah rûpa
rawtij dan 'âjer 'angawr 'itu, dan sebâb 'itu
hendakh 'ija lâgi desombah didâlamnja 'itu.
Maka demikijenlah khudâs 'itu dâlam 'âtsalnja
tijâda 'ada lâjin deri pada perfangkalan persembâ-
han Σ isâj 'Elmesêh jang 'afâ 'itu , dan perâfa
fangsarânja , lâgi penjombâhan berhâla jang
kakutôkan.

81 Sû'âl. Bagi sijapa perdjamuwan Σ afjâ
mahâ Tûhan 'itu sudah detitahkan?

Djawâb. Bagi segala 'awrang jang duka tjita
fakâli p deri kârana dawfa p nja , dan hânja
safonggohnja hârap , bahuwa segala 'itu sudah
ter'ampon padânya 'awleh kârana sebâb 'Elme-
sêh , dan bahuwa lâgi kalemâhan jang sîfa
'itu sudah tertûtop 'awleh perâfa fangsarânja
dan mawtnja: lâgipawn jang rinduw dendam
mâkin lâma mâkin lebèh menatapkan 'imânnja,
dan membajikij kahidôpannja. Tetâpi segala
'awrang munâfikh , dan jang tijâda tawbat
kapada 'Allah dengan hâti benâr 'itu mâkan
dan mînom mendâtangkan sawâtu Hukum
ka'âtas sendirinja.

82 Sû'âl. Halâlkah lâgi memberij segala
'awrang jang melakûkan dirinja dengan peng'a-
ka.

kawannja , dan kahidôpannja seperti 'awrang kâfir dan fâsikh 'itu mâfokh fantap perdjamuwan ʒafjâ 'ini ?

Djawâb. Bûkan : kâraua demikijen djûga perdjandjâ'an 'Allah denedjiskan , dan morkânja pwn de'adâkan di'âtas saganap perhimpônan : sebâb 'itu hâros djamâʒat Mesêhij , tûrut titah 'Elmesêh dan segala Rasûl p nja , kûgijikan segala 'awrang jang sabag'ini , 'awleh 'ânakh p kontjij karadjâ'an sawrga , sahingga maka marika 'itu menondjokh pembajikan kahidôpannja.

HÂRIJ 'ÂHIAD JANG KA XXXI.

83 Sû'âl. 'Apâtah 'itu 'ânakh p kontjij karadjâ'an sawrga ?

Djawâb. 'Itulah chothbat 'indjilu-'lkhudus , dan tâ'adib Mesêhij , 'ija 'itu , peng'utjilan deri pada perhimpônan Mesêhij : maka 'awleh kaduwa perkâra 'ini karadjâ'an sawrga terbûka pada 'awrang mu'min , dan tertûtop pada 'awrang kâfir.

84 Sû'âl. Bagimâna karadjâ'an sawrga 'itu terbûka dan tertûtop 'awleh chothbat 'indjilu-'lkhudus ?

Djawâb. Demikijen , manakâla tûrut titah 'Elmesêh kapada mâsing p 'awrang mu'min

dehabarkan dan deperjsaksikan njâta p, bahuwa pada marika 'itu, sabarapa kali dengan 'imân jang benâr 'ija menjambot djandji'an 'indjil, dengan sasonggohnya sakalijen dawsanja sudah ter'ampon 'awleh 'Allah, deri kârana sebâb pahâla 'Elmesêlh: Tetâpi kapada sakalijen 'awrang kâfir, dan jang tijâda tawbat dengan mâta hatinja 'itu dehabarkan, dan deperjsaksikan, bahuwa morka 'Allah, dan laznet jang kakâl tinggal 'âtasnja, salâgi marika 'itu tijâda tawbat: maka tûrut kasjaksi'an 'indjil 'ini Allah mâwu meng'hukumkan 'awrang, bâjik dâlam dunjâ, bâjik dâlam 'âchirat.

85 Sû'âl. Bagimâna karadjâ'an sawrga 'itu tertûtop dan terbûka 'awleh tâ'adib Mesêlhij?

Djawâb. Demikijen, manakâla tûrut titah 'Elmesêlh, segala 'awrang 'itu jang pâkej nâma Mesêlhij, hânja melaktûkan perg'adjâran 'âtaw kahidôpan jang tijâda pârut pada 'agama Mesêlhij, komedijen deri pada bânjakh kali marika 'itu saperij sūdâra bersūdâra sudah detogorkan, dan tijâda 'ija mâwu lâlû deri pada kafasâtannya, dan kahidôpannja jang wajb, de'adûkan kapada djamâzat, 'âtawkapada 'awrang 'itu jang 'awleh djamâzat sudah detantûkan 'âkan pakardjâ'an 'itu. Dan djikalaw marika 'itu tijâda dengar p an 'âkan pertogôran 'itu, maka 'ija

'ija dekûtjilkan 'awleh 'awrang 'itu deri dâlam perhimpônan Mesêhij dengan tagahkan dija deri pada pâkej tanda p 'Esrâr , dan 'awleh 'Allah sendirij deri dâlam karadjâ'an 'Elmesêh, dan desambotkan pûla penâka 'aggawta p 'Elmesêh dan perhimpônannya , djikalaw 'ija djandji dan tondjokh pembajikan jang benâr.

FATSAL JANG KATIGA.

Pada mentjeriterâkan sjukûr.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XXXII.

86 Sû'al. Sedang kâmiij deri pada tjelâka kâmiij sudah melepaskan 'awleh 'Elmesêh, tijâda dengan bârang pahâla kâmiij, hânja deri pada samâta p niçmet, sebâb 'apa kalâkh hâros kâmiij lâgi berbowat perbowâtan p jang tsâleth?

Djawâb. Sebâb bahuwa 'Elmesêh, hâbis 'ija menubus dan memaredhejkâkan kâmiij dengan dârahnja , membaharuwij kâmiij lâgi 'awleh rôhinja jang khudus mendjâdi tarûpa dengan dija , sopâja kâmiij saganâp kahidôpan kâmiij lamânja memberij sjukûr kapada 'Allah kâ-rana segala kabidjikkannya, dan sopâja 'ija djûga de.

depûdjij 'awleh kâmiĵ: komedijen deri pada 'itu lâgi, sopâja mâsing p sa'awrang jakhîn sâma sendirinja 'akan 'imannja deri pada bowah p nja, dan sopâja 'awleh perdjalânan kâmiĵ jang zâbid 'itu sâma mânusija kâmiĵ lâgi diperlâba datang kapada 'Elmesêh.

87 Sû'âl. Tijadâkah kalâkh segala 'awrang 'itu dapat ber'awleh chalâts, jang melakûkan kahidôpan fâfikh tijâda dengan memberij sjukûr, dan kakâlij djûga dâlamnja tijâda dengan tawbat kapada 'Allah?

Djawâb. Saperkâra pawn tijâda: kârana 'Elmektûb meng'atâkan, bahuwa tijâda bârang sa'awrang jang bûkan sûtji, 'awrang jang menjombah berhâla p, 'awrang jang bermûkah, 'awrang pentjûrij, 'awrang kikir, 'awrang pemâbokh, 'awrang permâkej, dan tijâda 'awrang perampas, 'ataw bârang sabâgejnja 'akan berpuŝakâ'ij karadjâ'an 'Allah.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XXXIII.

88 Sû'âl. 'Âtas barapa perkâra berdârij tawbat mânusija jang benâr 'itu?

Djawâb. 'Âtas duwa perkâra, pematijan parângij mânusija jang lâma 'itu, dan pembangkitan parângij mânusija jang bahâru 'itu.

89 Sû'âl. 'Apâtaħ 'itu pematijan parângij mânufija jang lâma 'itu?

Djawâb. 'Itûlah penjafal hâti, sebâb kâmiĵ sudâh memorkâ'ij 'Allah 'awleh dawſa p kâmiĵ, dan kârana 'itu kâmiĵ mâkin lâma mâkin lebèh membintĵij dan laluwij segala 'itu.

90 Sû'âl. 'Apâtaħ 'itu pembangkitan parângij mânufija jang bahâru 'itu?

Djawâb. 'Itûlah suka hâti kapada 'Allah 'awleh 'Elmesêth, lâgi tjita dan dendam 'âkan melakûkan segala perbowâtan jang tsâleħ, tûrut kahendakh 'Allah.

91 Sû'âl. 'Antah 'apâtaħ 'itu perbowâtan p jang tsâleħ?

Djawâb. 'Inilah djûga jang terbit deri pada 'imân benâr, tûrut sjarîzet 'Allah, 'âkan hormatnja, dan bûkan jang telâh taper'âlas 'âtas budij bitjâra kâmiĵ, 'âtaħ titah mânufija djûga.

HÂRIJ 'ÂHHAD JANG KA XXXIV.

92 Sû'âl. Bagimâna sjarîzet mahâ besâr Tûhan 'itu babûnji?

Djawâb. 'Allah sudâh bafermân segala perkatâ'an 'ini: Kaluw. 20: 2. 'Ulâ. 5: 6.

'Aku 'inilah Huwa 'Ilahmu, jang sudâh meng-

meng'aluwarkan kâmu deri dâlam tânah Mitsir,
deri dâlam rûmah perhambâ'an.

Penjurôhan jang pertâma.

Djângan 'ada padâmu 'Ilah lâjin deri pada
Hadlretku.

Penjurôhan jang kaduwa.

Djângan 'angkaw kardjâkan bagîmu bârang
pâtong, dan segala rûpa bârang sasawâtu jang
'ada pada langit di'âtas, 'âtaw jang 'ada 'âtas
bûmi dibâwah, 'âtaw jang 'ada dâlam 'âjer
dibâwah pada bûmi 'itu. Djângan 'angkaw tondokh
dirîmu kapadânja, dan djângan berbakhti
bagînja, kârana 'aku 'ini Huwa 'Ilahmu 'ada
'Ilah tjemburuwan, jang berbâlaskan sâlah segala
bâpa pada 'ânakh p nja sampej pada pûpu jang
katîga dan jang ka'ampat deri pada fakalijen
'awrang jang membintjij 'aku. Tetâpi jang
berbowat kamurâhan pada barîbu p deri pada
fakalijen 'awrang jang meng'asêhij 'aku, dan jang
memaliharâkan pasân p ku.

Penjurôhan jang katîga.

Djângan 'angkaw sebût nâma Huwa 'Ilahmu
sija p: kârana tijâda Huwa 'âkan kîra p kan
sûtjij deri pada sâlah 'awrang 'itu jang sebût
namânja sija p.

Penjurôhan jang ka'ampat.

'Ingatlah 'angkaw pada hârij sabtu 'âkan
meng-

mengkhuduskan 'itu. 'Anàm hârij lamânja hendaklah 'angkaw berdjaka, dan berbowat segala kardjâmu. Tetâpi hârij jang katûdjoh 'ada sabtu bagi Huwa 'Ilahmu: tatkâla 'itu djângan berbowat bârang kardja, 'angkaw 'ini, dan 'ânakhmu lâki p, dan 'ânakhmu parampuwan, sahajâmu lâki p, dan sahajâmu parampuwan, dan binatangmu, dan 'awrang 'âsugmu jang 'ada didâlam segala pintu gerbangmu. Kâ-rana dâlam 'anàm hârij Huwa sudâh mendjâ-dikan sawrga, lâgi lântit, dan bûmi ferta lâwut, dan sakalijen 'isij samowânja; maka 'ija berhentilah pada hârij jang katûdjoh, tâgal 'itu telâh deberkatij Huwa 'âkan hârij sabtu, lâlû dekhuduskannya 'itu.

Penjurôhan jang kalîma.

Berilah 'angkaw khormat 'âkan bapâmu, dan 'âkan 'ibûmu, sopâja taperlandjutkan hârij p mu ditânah 'itu jang Huwa 'Ilahmu 'ada berikan padâmu.

Penjurôhan jang ka'anàm.

Djângan 'angkaw membûnoh.

Penjurôhan jang katûdjoh.

Djângan 'angkaw bermûkah.

Penjurôhan jang kadawlâpan.

Djângan 'angkaw mentjûrij.

Penju-

Penjurôhan jarg kasembîlan.

Djangan 'angkaw nâjik sjaksi dusta 'âtas tamänmu.

Penjurôhan jarg kasapûloh.

Djangan 'angkaw 'ügin 'âkan rûmah tamänmu : djangan 'angkaw 'ügin 'âkan bîni ramänmu , dan 'âkan sahajänja lâki p , dan sahajänja parampuwan , dan 'âkan lembünja , dan kalidejnja , dan 'âkan bârang sasawâtu jarg pünja tamänmu.

93 Sü'al. Bagimâna kasapûloh penjurôhan 'ini debahâgij?

Djawâb. Kapada duwa lôth : maka jarg pertâma 'itu meng'adjar dâlam 'ampat penjurôhan , bagimâna hâros kâmiij memaliharâkan dirij kâmiij dengan berbowat bakhti kapada 'Allah. Dan jarg kaduwa 'itu dâlam 'anäm penjurôhan , 'apa kâmiij berhûtang berbowat pada sâma mânusiija kâmiij.

94 Sü'al. 'Apa deritahkan 'Allah dâlam penjurôhan jarg pertâma?

Djawâb. Sopâja sasangat bejta kâfeh 'âkan falâmet dan chalâts njawâku , bejta melaluwij , dan mendjawôhij segala penjombâhan berhâla p , hubâtan , patanongan , kabakhtiijan tachajul , penjombâhan 'awrang marhûm 'âtaw bârang machlûkh lâjin p , dan ber'adjar meig'enal dengan

Kasapûloh Penjurôhan.

dengan sabetulnja 'âkan 'Allah jang 'afâ dan benâr, lâgi hârap pada dija 'itu sâdja, tazalokhkan diriku kabâwah dija 'itu sâdja dengan segala karindâhan dan katahânan hatiku, sambil menantij samowa kabajikan deri pada dija 'itu sâdja, meng'asêhij, tâkot, dan mengthormâtij dija dengan saganap hatiku: sahingga maka bejta sangkal dan meninggalkan samowa machlûkh 'ângor, deri pada bejta berbowat bârang sawâtu pawn jang 'ada lâwan kahendakhnja.

95 Sû'âl. 'Apâtah 'itu penjombâhan berhâla p?

Djawâb. Penjombâhan berhâla p 'itulah, manakâla ganti 'Allah jang 'afâ dan benâr, jang sudah memazlûmkan dirinja didâlam kalâmnja, 'âtaw ferta dengan dija, 'awrang djâdi p kan 'âtaw menâroh bârang 'apa lâjin, jang mânusija 'itu hârap padânja.

HÂRIJ 'ÂHHAD JANG KA XXXV.

96 Sû'âl. 'Apa detontut 'Allah dâlam penjurôhan jang kaduwa?

Djawâb. Sopâja djângan kâmiij merupâkan 'Allah sakâli p, dan djângan kâmiij mengthormâtij dija tjâra lâjin, deri pada 'ija sudah berpasàn didâlam kalâmnja.

97 Sû'âl. 'Antah hharâmkah fakâli p ber-
bowat bârang rûpa?

Djawâb. 'Allah tijâda dâpat, dan fakâli p
tijâda bawleh derupâkan. Tetâpi machlûkh p,
welâkin 'ija dâpat derupâkan, 'Allah djûga
lârang membawat rupanja, dan menâroh dija,
'akan menghormâtij dija, 'ataw berbakhti pada
'Allah 'awleh dija 'itu.

98 Sû'âl. 'Antah tijadâkah hhalâl 'awrang
menâroh gambar p didâlam mesdjid p men-
djâdi kitâb p 'awrang 'umij?

Djawâb. Bûkan: kârana tijâda pátut kâmi
'ada lebèh bîdjakh deri pada 'Allah, jang tijâ-
da kahendâkij 'awrangnja Mesèlhij de'adjar
'awleh gambar p bisuw, hânja 'awleh bûnji
chothbat kalâmnja djûga.

HÂRIJ 'ÂHHAD JANG KA XXXVI.

99 Sû'âl. 'Apa kahendakh penjurôhan jang
katiga?

Djawâb. Sopâja djângan kâmi sâdja dengan
peng'utôkan 'ataw persompâhan dusta, hânja
lâgi dengan persompâhan sija p menghòdjat nâ-
ma 'Allah, 'ataw sebùt dija samená p, dan
sopâja djângan, 'awleh berdjâmi dirij kâmi
dan dûdokh sâdja p, kâmi menghejlâkan 'atas
kâmi

kâmiĵ dawſa jaṅ ſaſangat kidĵi 'itu. Dan dengan ſadĵumlat, ſopâja dĵaṅgan kâmiĵ ſebût nâma 'Allah jaṅ khudus 'itu tjâra lâĵin deri pada dengan tâkot, dan ſûpan, ſopâja dengan ſabetulnja 'ija dikenâl, diſombah, dan de- pûdĵij 'awleh kâmiĵ dengan ſegala perkatâ'an dan perbowâtan kâmiĵ.

100 Sû'al. 'Inikah kalâki dawſa ſaſangat beſar tatkâla nâma 'Allah dehôdĵatkan dengan perſompâhan dan perĵ'utôkan, ſahingga maka 'Allah lâĵi morka 'âtas 'awrang 'itu, jaṅ dengan ſabawleh p nja tijâda tûlong tagahkan dan lâ- rangkan perĵ'utôkan dan perſompâhan 'itu?

Djawâb. Behkan ſonggoh p: kârana tijâda bârang dawſa jaṅ terbeſar, dan jaṅ lebeħ memorkâ'ij 'Allah, deri pada perĵhôdĵat na- mânja: maka ſebâb 'itu lâĵi 'ija ſudah menjû- roh menjiksâkan diĵa dengan mawt.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XXXVII

101 Sû'al. 'Antah hhalâlkah lâĵi 'awrang dengan ſâbidnja berſompah ſompâhan demi nâma 'Allah?

Djawâb. Behkan: manakâla 'awrang be- ſar p menontut 'itu deri pada raĵijetnja, 'âtaw tjâra lâĵin lâĵi wudĵub menontut 'itu, 'âkan

menogohkan kasatijâ'an dan kabenâran 'aw-
lehnja 'itu, 'itu pawn 'akan hormat 'Allâh
dan salâmet sama mânufija kâmi. Kârana
persompâhan demikijen mulanja dalâm kalâm
'Allâh, dan sebâb 'itu lagi 'awrang mû' min pada
mâsa perdjandjâ'an lâma dan bahâru sudah
pâkej sompah 'itu dengan sabetulnja.

102 Sû'âl. Halâlkah lagi 'awrang ber-
sompah sompâhan demi 'awrang marthûm
'ataw bârang machlûkh lâjin p?

Djawâb. Tijâda : kârana bersompah som-
pâhan betul 'itulah menyebutkan 'Allâh, so-
pâja 'ija, jang sendirij sâdja meng'enâl hâti 'itu,
hendakh memberij sjakfi 'akan kabenâran, dan
menjiksâkan 'âras bejta, djika bejta bersom-
pah dusta, maka hormat 'itu bûkan bârang
machelûkh pûnja.

HÂRIJ 'ÂHHAD JANG KA XXXVIII.

103 Sû'âl. 'Apa detitahkan 'Allâh dâlam
penjurôhan jang ka'ampat?

Djawâb. Pertama, sopâja pakardjâ'an dja-
mâzat 'ataw pendjawâtan chothbat dan peng-
'adjâ'an midrâs 'itu depaliharâkan : Lâgipawn
sopâja bejta, 'istemejwa pada hârij sabtu, 'ija
'itu, hârij perhentijan, mâsokh râdjîn p kapada
per-

perhimpônan 'Allah, hendakh menengar kalâm 'Allah, memâkej tanda p 'Efrâr, menjombali kapada mahâ besâr Tûhan 'Allah dengan njâta p, dan memberij tsedekhhah Mesêhij kapada 'awrang miskîn. Kaduwa, sopâja bejta sakalijen hârij kahidôpanku lamânja menalâniy diriku deri pada segala perbowâtanku jang djâhat, dan memberij mahâ besâr Tûhan bakardja didâlam bejta 'awleh rôhinja, dan bagitu djuga bejta memulâ'ij sabtu jang kakal pada mâsa kahidôpan 'ini.

HÂRIJ 'ÂHHAD JANG KA XXXIX.

104 Sû'âl. 'Apa dekahendâkij 'Allah dâlam penjurôhan jang kalîma?

Djawâb. Sopâja bejta pada bapâku dan 'ibûku, dan segala 'awrang jang meniegang parentah 'âtas bejta 'itu menondjokh segala hormat kâfeh dan satija, dan menazalokhkan dirij bejta kabâwah peng'adjârannja dan siksânja jang bâjik dengan kabakhtijan jang lâjikh, lâgipawn bejta tsabar 'âkan segala kalemâhannja dan kajelâ'annja, sedang 'Allah sudah kahendâkij memarentahkan kâmiy 'awleh tângan marîka 'itu.

HÂRIJ 'ÂHHAD JANG KA XL.

105 Sû'âl. 'Apa detontut 'Allah dâlam penjurôhan jang ka'anâm?

Djawâb. Sopâja bejta djângan perkidjikan, bintjikan, lukâkan 'ataw bûnohkan sâma mânusia bejta 'ataw dengan kira p an, 'ataw dengan perkatâ'an, 'ataw dengan bârang kalakuwan, 'istemejwa djângan dengan pakardjâ'an, 'awleh sendiriku 'ataw 'awleh 'awrang lâjin p; tetâpi sopâja bejta menanggalkan segala demdam hatiku, lâgipawn djângan bejta lukâkan sendiriku, 'ataw dengan feng'adjaku membâwa diriku kapada bârang bahâja: maka sebâb 'itu lâgi 'awrang besâr p memegang pedang 'itu hendakh tagahkan segala pembunôhan.

106 Sû'âl. 'Adapawn penjurôhan 'ini rupanja sâdja meng'atâkan hâl pembunôhan?

Djawâb. Manakâla 'Allah lârang pembunôhan, maka 'ija lâgi meng'adjar kâmiij, bahuwa 'ija membintji segala pôhon pembunôhan 'itu, sêperti kadangkéjan, kabintjijan, ka'amarâhan, dan demdam hâti, dan bahuwa samowânja 'itu dekira p kannja pembunôhan djûga.

107 Sû'âl. 'Antah padâkah 'itu, djikalaw kâmiij

perhimpônan 'Allāh, hendakh menergar kalām 'Allāh, memâkej tanda p 'Efrâr, menjombah kapada mahâ besâr Tûhan 'Allāh dergan njâta p, dan memberij tsedekhhah Mesêthij kapada 'awrang miskîn. Kaduwa, sopâja bejta sakalijen hârij kahidôpanku lamânja menahânij dirîku deri pada segala perbowâtanku jang djâhat, dan memberij mahâ besâr Tûhan bakardja didâlam bejta 'awleh rôhinja, dan bagitu djuga memulâ'ij sabtu jang kakâl pada mâsa kahidôpan 'ini.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XXXIX.

104 Sû'âl. 'Apa dekahendâkij 'Allāh dâlam penjurôhan jang kalîma?

Djawâb. Sopâja bejta pada bapâku dan 'ibûku, dan segala 'awrang jang memegarg parentah 'âtas bejta 'itu menondjokh segala khormat kâseh dan satîja, dan menazalokhkan dirij bejta kabâwah peng'adjârannya dan sjiksânja jang bâjik dergan kabaktijan jang lâjikh, lâgipawn bejta tsebar 'âkan segala kalemâhannya dan katjelâ'annya, sedang 'Allāh sudah kahendâkij memarentahkan kâmij 'awleh tângan marîka 'itu.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XL.

105 Sû'âl. 'Apa detontut 'Allah dâlam penjurôhan jang ka'anàm?

Djawâb. Sopâja bejta djângan perkidjikan, bintjikan, lukâkan 'ataw bûnohkan sâma mânusia bejta 'ataw dergan kîra p an, 'ataw dergan perkatâ'an, 'ataw dergan bârang kalakuwan, 'istemejwa djângan dergan pakardjâ'an, 'awleh sendiriku 'ataw 'awleh 'awrang lâjin p: tetâpi sopâja bejta menanggalkan segala demdam hatiku, lâgipawn djângan bejta lukâkan sendiriku, 'ataw dergan seng'adjaku membâwa diriku kapada bârang bahâja: maka sebâb 'itu lâgi 'awrang besâr p memegang pedang 'itu hendakh tagahkan segala pembunôhan.

106 Sû'âl. 'Adapawn penjurôhan 'ini rupanja sâdja meng'atâkan lhâl pembunôhan?

Djawâb. Manakâla 'Allah lârang pembunôhan, maka 'ija lâgi meng'adjar kâmiij, bahuwa 'ija membintji segala pôhon pembunôhan 'itu, seperti kadangkéjan, kabintjijan, ka'amarâhan, dan demdam hâti, dan bahuwa samowânja 'itu dekîra p kannja pembunôhan djûga.

107 Sû'âl. 'Antah padâkah 'itu, djikalaw kâmiij

kâmiġ sepertiġ tersebut 'itu tiġada membûnoh sâma mânufija kâmiġ?

Djawâb. Bûkan: kârana sedang 'Allah lâ-rang kadangkeġan, kabintġijan dan ka'amarâhan, maka 'ija sûroh lâgi kâmiġ meng'asêhiġ sâma mânufija kâmiġ sepertiġ sendiri kâmiġ, dan menondjokh padânja tûbâr, dâmeġ, kalombôtan hâti, rahmet, dan segala kalakuwanġang mânis, lâgi kâmiġ mendġawohkan karugġianġa dengan sabawleh p kâmiġ, dan berbowat bâġik pada satarûw p kâmiġ.

HÂRIġ 'ÂHAD JANG KA XLI.

108 Sû'âl. 'Apa kahendakh penjurôhan ġang katûdġoh?

Djawâb. Bahuwa segala katjamâran sudah deġutôkiġ 'awleh 'Allah, dan bahuwa kâmiġ sebâb 'itu dengan saganâp hâti hâros bersatarûw dengan diġa 'itu, dan hidop dengan sûġġij, dan sûpan, mâwu pada mâsa kâwin, mâwu pada mâsa bûdġang.

109 Sû'âl. Tiġadakah 'Allah lâ-rang dengan penjurôhan 'ini bârang lebêh deri pada permukâhan, 'ataw deri pada perbowâtan kamluwan ġang demikiġen 'itu?

Djawâb. Sedang tûboh dan njâwa kâmiġ 'ada kazbah rôlhu-lġhudus, maka deġahenda-

kînja kâmiĵ memaliharâkan kaduwânja 'itu tjerja dan sûtĵij. Sebâb 'itu maka delârangnja segala perbowâtan, kalakuwan, perkata'an, kîra p an, kairĵinan, dan bârang 'apa jang dâpat menjasatkan mânusiĵa, 'akan berbowat bârang jang demikĵen 'itu.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XLII.

110 Sû'âl. 'Apa delârangkan 'Allah dâlam penjurôhan jang kadawlâpan?

Djawâb. 'Allah bûkan sâdja lârang pentjurĵian dan perampâsan jang desĵiksâkan 'awleh 'awrang besâr p: tetâpi 'ĵia sebût lâgi pentjurĵian 'akan segala djenis hônar dan makar dan motslehet jang djâhat, dengan jang mâna kâmiĵ fikir ber'awleh harta sâma mânusiĵa kâmiĵ, mâwu dengan gâgah, mâwu dengan rûpa hakh, seperti dengan timbângan, hasta, sukâtan, dagângan dan derham jang sâlah, lâgi dengan rubĵet, 'ataw dengan bârang dâja lâjin p jang kalarângan 'awleh 'Allah: tambâhan lâgi 'akan segala kikĵiran, pakeĵan jang sâlah dan pemburûsan harta p nja.

111 Sû'âl. 'Antah 'apa detĵitakan 'Allah dâlam penjurôhan 'ini?

Djawâb. Sopâja beĵta berlakûkan pergunâ'an
sâma

sâma mânufija bejta , bârang dimâna djûga bejta bawleh dan dâpat , dan padânya pawn bejta berbowat demikijen , seperti bejta sika 'awrang berbowat padâku , sjahdan lâgi sopâja bejta bakardja dengan fatija , 'akan dâpat tulong segala 'awrang kakurângan.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XLIII.

112 Sû'âl. 'Apa kahendakh penjurôhan jang kasembilan ?

Djawâb. Sopâja djângan bejta nâjik sjaksi dusta 'âtas bârang sa'awrang pawn , dan djângan bejta pûtar bâlikih perkata'annya , dan djângan lâgi bejta djâdi sa'awrang peng'ompat 'âtaf sa'awrang jang fitnah , dan djângan lakàs p dan dengan tijâda parikfâ thâlnja bejta bapersâlahkan 'âtaf tulong bapersâlahkan bârang sa'awrang : tetâpi sopâja bejta melaluwuj segala warna dusta dan bôhong jang 'ada perbowâtan 'Ib'is djûga , melâjinkan mâna bejta mâwu djondjongan 'âtas bejta morka 'Allah jang 'âmat barât 'itu. Sabâgej lâgi sopâja bejta dâlam Hukum , dan dâlam segala pakardjâ'an lâjin p meng'âseh kabenâran , lâgi meng'atâkan dan meng'akawij dija dengan sabetulnja. Sjahdan dan sopâja bejta memaliharâkan dan melakûkan

hormat sâma mânusia bejta, dan wartanja jang bâjik, dengan sabawleh p ku djûga.

HÂRIJ 'ÂHHAD JANG KA XLIV.

113 Sû'âl. 'Apa kahendakh penjurôhan jang kasapûloh?

Djawâb. Sopâja lâgi ka'inginan 'ataw kira p an jang terfedikit pawn, jang melâwan bârang sawâtu penjurôhan 'Allah, djangan penah mâsokh hâti kâmiij, tetâpi sopâja kâmiij pada tijap p mâsa dengan saganap hâti kâmiij bersfataruw dengan segala dawsa, dan rinduw dendam 'akan segala zadâlet.

114 Sû'âl. 'Antah dâpatkah 'awrang jang sudâh tawbat kapada 'Allah 'itu menûrut segala penjurôhan 'ini dengan sempornanja?

Djawâb. Bûkan: tetâpi lâgi 'awrang jang terlebèh tsâleth, salâma 'ija hîdop, sudâh ber'awleh sâdja permulâ'an kitjil deri pada kabakhtijan 'ini; tetâpi demikiijen djûga maka marika 'itu dengan 'usâha nijetnja mulâ'ij menûrut, bûkan sâdja fatergah, hânja samowa penjurôhan 'Allah.

115 Sû'âl. Sebâb 'apa kalâkh 'Allah sûroh menchothbat kapada kâmiij kasapûloh penjurôhan 'ini dengan demikiijen sângatnja, djika kiranja

kirânja sa'awrang pawn tijâda dâpat menûrut dija 'itu pada mâsa kahidôpan 'ini ?

Djawâb. Pertama : sopâja kâmiij salâgi kâmiij hîdop mâkin lâma mâkin lebèh 'âdjar merg'enâl parângij kâmiij jang berdawfa , dan sebâb 'itu mâkin rinduw mentjahârij ka'am-pônân segala dawfa , dan sadâlet 'awleh 'El-mesêlh. Komedijên deri pada demikijên 'itu , sopâja kâmiij tijâda deggan berhenti merâdjinkan dîrij kâmiij , dan memôhonkan 'Allah 'âkan ber'awleh kârunjâ rôlhu-'lkhudus , sopâja kâmiij mâkin lâma mâkin lebèh debaharuwij 'âtas rûpa 'Allah , hataj maka kâmiij sampej kapada kasempornâ'an jang tertantu 'ini dâlam 'âchirat.

'ÂKAN PERMINTÂ'AN DOZÂ.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XLV.

116 Sû'âl. Sebâb 'apa permintâ'an dozâ 'ada wâdjib pada 'awrang Mesêlhij ?

Djawâb. Sebâb bahuwa 'itulah fasûku jang ter'utâma deri pada perij sjukûr, jang 'Allah tuntut deri pada kâmiij. Dan sebâb bahuwa 'Allah mâwu memberij nizmetnja dan rôlhnja jang khudus.

khudus kapada 'awrang 'ini sâdja, jang dengan perg'alôhan hatinja tijâda dengan berhenti meminta ber'awleh 'itu deri padânja, dan kome-dijen memberij sjukûr padânja 'awleh kârana sebâb 'itu.

117 Sû'âl. 'Apâtah sjarth permintâ'an dozâ demikijen 'ini jang kakanânan pada 'Allah, dan kadengâran 'awlehnya?

Djawâb. Pertama, sopâja kâmiij dengan mâta hâti menjebutkan sâdja 'Allah jang benâr dan 'asâ 'itu, jang sudah menjatâkan dirinja dâlam kalâmnya, 'akan ber'awleh segala fasa-wâtu jang telâh detitahkannya kâmiij minta deri padânja. Kaduwa, sopâja kâmiij meng'enâl bâjikp dan fakâli p kakurângan dan kafukâran kâmiij, sahingga kâmiij merindahkan diriij kâmiij diha-dâpan hadret djalâletnja. Katiga, sopâja kâ-miij memegang burhân 'ini, bahuwa dengan fasongohnja 'ija mâwu 'ifidjâbetkan permintâ'an dozâ kâmiij, djikalaw fakâlipawn tijâda kâmiij mustahhakh, hânja 'awleh kârana sebâb mahâ Tûhan 'Elmesêth, seperti 'ija sudah djandji pada kâmiij dâlam kalâmnya.

118 Sû'âl. 'Apa 'itu jang 'Allah sudah sû-roh kâmiij minta deri padânja?

Djawâb. Sakalijen rezikhij rôlhâniij dan badâniij, jang mahâ Tûhan 'Elmesêth sudah simpan

simpan didâlam permintâ'an dozâ 'itu, jang fendirinja sudah meng'adjar kâmiġ.

119 Sû'âl. Bagimâna permintâ'an dozâ 'itu babûnji?

Djawâb. Bâpa kâmiġ jang 'ada disawrga.

Namâmu deperfutjilah kirânja.

Karadjâ'anmu datanglah.

Kahendakmu djadilah seperti didâlam sawrga demikijenlah di'âtas bûmi.

Rawtij kâmiġ sahârij p berilah 'akan kâmiġ pada hârij 'ini.

Dan 'ampoñilah pada kâmiġ segala sâlah kâmiġ, seperti lâgi kâmiġ 'ini meng'ampônij pada 'awrang jang bersâlah kapada kâmiġ.

Dan djânganlah membâwa kâmiġ kapada pertjawbâ'an, hânja lepaskanlah kâmiġ deri pada jang djâhat.

Kârana 'angkaw pûnja karadjâ'an, dan kawâla, dan kamulijâ'an sampej salâma p nja, Amin.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XLVI.

120 Sû'âl. Sebâb 'apa 'Elmesêth sudah sûroh kâmiġ menjâpa 'Allah demikijen, Bâpa kâmiġ?

Djawâb. Sopâja sabantar pada mulânja permintâ'an.

mintá'an dozâ kâmiĵ 'ija meng'adâkan didâlam kâmiĵ kafupânan jang pátut pada fegala 'ânakp, dan pangharâpan kapada 'Allah, jang kaduwânya 'itu 'ada pôhon permintá'an dozâ kâmiĵ, katahuwij, bahuwa 'Allah sudah djâdi bâpa kâmiĵ 'awleh 'Elmesêh, dan bahuwa tijâda 'ija 'akan 'anggan deri pada kâmiĵ bârang jang kâmiĵ minta deri padanja dengan 'imân jang betul, fonggohpawñ terkûrang deri pada bâpa p kâmiĵ 'anggan memberij pada kâmiĵ benda dunjâwij.

121 Sû'âl. Sebâb 'apa detambâhij, jang 'ada disawrga?

Djawâb. Sopâja djângan kâmiĵ kira p berkampung pada djalâlet 'Allah jang kafawrgá'an 'itu bârang sawâtu jang kabumi'an, dan sopâja kâmiĵ menanti deri pada mahâ kawasânya 'itu samowa rezikhiĵ tûboh dan njâwa.

HĀRIJ 'ĀHAD JANG KA XLVII.

122 Sû'âl. 'Apâtah permintá'an jang pertâma?

Djawâb. Namâmu deperfutjilah kirânya, 'ija 'itu, berilah kirânya pada kâmiĵ dihûlu p, sopâja kâmiĵ meng'enâl 'angkaw dengan fabe-tulnja, dan perfutjikan, menggahkan dan memu-

memudjikan 'angkaw kârana sakalijen perbowâtanmu, dâlam jang mâna turus tarang kalihâtan mahâ kawasâmu, hikmetmu, kabajikanmu, sadâletmu, rahmetmu dan kabenanranmu. Komedijen deri pada demikijen 'itu lâgi, sopâja kâmiij memarentahkan dan membetulkan saganap kahidôpan, perkata'an dan perbowâtan kâmiij demikijen, maka namâmu 'awleh kârana sebab kâmiij djângan dehôdjatkan, terâpi depermulijâkan dan deperfutjikan djûga.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XLVIII.

123 Sû'al. 'Apâtah permintâ'an jang ka-duwa?

Djawâb. Karadjâ'anmu datanglah, 'ija 'itu, hendaklah kiranja memarentahkan kâmiij 'awleh kalâmmu dan rôhmu demikijen, maka kâmiij mâkin lâma mâkin lebèh menazalokkan dirij kâmiij kabâwah 'angkaw: lâgipawn paliharâkanlah dan perbânjakkkanlah djamâzetmu, dan binasâkanlah segala perbowâtan 'Iblis, dan sakalijen gâgah jang meng'âtas p dirinja lâwan 'angkaw, tambâhan sakalijen bitjâra djâhat, jang debitarâkan 'âtas kalâmmu jang khudus, hataj maka datang kasempornâ'an
ka-

karadjá'anmu, dimâna 'angkaw 'akan 'ada samowa dâlam samowânja.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA XLIX.

124 Sú'al. 'Apâtah permintá'an jang katiga?

Djawâb. Kahendakhmu djadilah seperti di dâlam sawrga, demikijenlah di'âtas bûmi, 'ija 'itu, berilah kirânja kâmiij dan samowa mânufija lâjin p menjangkal kahendakh dirij kâmiij, dan habarkan kahendakhmu jang sendirij djuga bâjik, 'itu pawn tijâda dengan barang perbantah p an, sopâja mâsing p sawrang dâpat meng'ardjakan dan melakûkan pakardjâ'annja dan djawâtannja dengan sahadjânja dan fatijânja demikijen, seperti segala melâ'ikat disawrga 'itu 'ada berbowat.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA L.

125 Sú'al. 'Apâtah permintá'an jang kampakat?

Djawâb. Rawtij kâmiij sahârij p berilah 'akan kâmiij pada hârij 'ini, 'ija 'itu, hendakhlah kirânja meng'upajakan pada kâmiij sakalijen rezikhij tûboh, sopâja 'awlehnja 'itu kâmiij meng'âkaw,

meng'âkaw, bahuwa 'argkaw 'ini sendirij djûga 'ada samâta p pohon sakalijen kabajikan, dan bahuwa bâjik pertjintâ'an, dan katusâhan kâmiij, bâjik segala kârunjâmu 'itu tijâda bergûna 'akan kâmiij melâjinkan dengan berkatmu: dan sopâja sebâb 'itu kâmiij menjârahi pergharâpan kâmiij deri pada samowa machlûkh, dan menatapkan 'itu di'âtas 'argkaw sâdja.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KALI.

126 Sû'âl. 'Apâtah permintâ'an jang kâlîma?

Djawâb. 'Amponilah pada kâmiij segala sâlah kâmiij, seperti lâgi kâmiij 'ini meng'ampônij pada 'awrang jang bersâlah kapada kâmiij, 'ija 'itu, djângan kiranja 'ihtisâbkan pada kâmiij 'awrang berdawsa jang hîna 'itu sakalijen perfalâhan kâmiij, dan sabâgej lâgi kadjahâtan 'itu jang fantijâsa malekat pada kâmiij, 'itu pawn 'awleh kârana dârah 'Elmesêh, sedang kâmiij lâgi mendâpat kasjaksi'an nizmetmu 'ini di dâlam kâmiij, bahuwa saganâp nijet kâmiij 'ada 'akan meng'ampônij sâlah pada sâma mânusija kâmiij dengan mâta hâti kâmiij.

HÂRIJ 'ÂHAD JANG KA LII.

127 Sû'âl. 'Apâtah permintâ'an jang ka'an-
nàm ?

Djawâb. Dan djânganlah membâwa kâmiij
kapada perjawbâ'an, hânja lepaskanlah kâmiij
deri pada jang djâhat, 'ija 'itu, sedang kâmiij
deri pada kâmiij sendirij 'ada lemah demikijen,
maka sakitjap mâta lamânja pawn tijâda kâmiij
dâpat berdîrij tatap, sjahdan sedang lâgi se-
gala fataruw kâmiij jang gâgah, jaznij 'Iblis,
dunjâ, dan dâgiug kâmiij sendirij tijâda ber-
henti deri pada melâwan kâmiij: hendaklah
kirânja memalihârâkan dan menogohkan kâ-
miij 'awleh khowat rôhmu jang khudus, so-
pâja djângan kâmiij tîwas dâlam paparângan
rôhânij 'itu, tetâpi santijâfa kâmiij berlâwan pan
karàs, sahugga pada 'âchirnja kâmiij ber'awleh
kamenângan sakâli p.

128 Sû'âl. Bagimâna 'angkaw pûtus per-
mintâ'an dozâmu ?

Djawâb. Kârana 'angkaw pûnja karadjâ'an,
dan kawâfa, dan kamulijâ'an sampej salâ-
ma p nja, 'ija 'itu, samowânja 'itu kâmiij minta
deri padâmu sebâb 'angkaw, jang 'ada râdja
kâmiij jang mahâ kawâfa 'âtas samista sakalijen,
itu

'itu berkahendaki dan berkawâsa menjampejkan kapada kâmiy sasawâtu kabajikan, 'itu-pawn, sopâja 'awleh segala 'itu djârgan kâmiy, tetâpi namâmu jag khudus 'itu depudjikan sampej salâma p nja.

129 Sû'al. 'Apâtah 'artinja sapâtah 'Āmîn?

Djawâb. 'Āmîn 'itu 'artinja : bahuwa segala 'itu 'akan 'ada benar dan sorggoh. Kâ-rana permintâ'an dozâku sudah kadengaran 'awleh 'Allah dengan terlebèh sorggohnja deri pada bejta râsa dâlam hatiku, bahuwa bejta minta jag demikijen 'itu deri padânya.

'I CH T I TS Â R

'A G A M A M E S Ê H H I J,

Guna segala 'awrang jag suka mâfokh kapada perdjamuwan sasjâ mahâ Tûhan jag khudus 'itu.

1 Sû'al. Barapa bahâgij 'ada hâros bagîmiu meng'atahuwij, sopâja ferta panghibôran 'angkaw dapat hidop dan mâti dengan chalâts?

Djawâb. Tiga bahâgij. Pertâma, barapa besâr 'ada dawsâku dan tjelakâku. Kaduwa, bagimâna beĵta melepaskan deri pada fegala dawsâku dan tjelakâku. Katiga, bagimâna beĵta dâpat memberij sjukûr pada 'Allah deri kârana kalepâsan jang demikijen 'itu.

FATSAL JANG PERTÂMA.

Pada mentjeriterâkan tjelâka mânufija.

2 Sû'âl. Deri mâna 'angkaw kenâl tjelakâmu ?

Djawâb. Deri pada sjarizet 'Allah.

3 Sû'âl. 'Apa detitahkan 'Allah padâmu dâlam sjarizetnja ?

Djawâb. 'Itu djuga jang 'Allah sudâh menjimpan bagi kâmiĵ degan sûratnja dâlam kafapûloh penjurôhan 'itu, jang demikijen babûnji. Kal. 20. 'Ulâ. 5.

'Aku 'inilah Huwa 'Ilahmu, jang sudâh meng'aluwarkan kâmu deri dâlam tânah Mitsir, deri dâlam rûmah perhambâ'an.

Penjurôhan jang Pertâma.

Djangan 'ada padâmu 'Ilah lâĵin deri pada hadlretku.

Penju-

Penjurôhan jang kaduwa.

Djangan 'angkaw kardjâkan bagimu bârang pátong, dan segala rûpa bârang sasawâtu jang 'ada pada lântig di'âtas, 'ataw jang 'ada 'âtas bumi dibâwah, 'ataw jang 'ada dâlam 'âjer dibâwah pada bumi 'itu. Djangan 'angkaw tondokh dirimu kapadânja, dan djangan berbakti baginja, kârana 'aku 'ini Huwa 'Ilahmu 'ada 'Ilah tjemburuwan, jang berbâlaskan sâlah segala bâpa pada 'ânakh p nja sampej pada pûpu jang katiga dan jang ka'ampat deri pada sakalijen 'awrang jang membintjij 'aku. Tetâpi jang berbowat kamurâhan pada baribu p deri pada sakalijen 'awrang jang meng'asêhij 'aku, dan jang memaliharâkan pasân p ku.

Penjurôhan jang katiga.

Djangan 'angkaw sebût nâma Huwa 'Ilahmu sija p: Kârana tijâda Huwa 'akan kîra p kan sûtjij deri pada sâlah 'awrang 'itu jang sebût namânja sija p.

Penjurôhan jang ka'ampat.

'Ingatlah 'angkaw pada hârij sabtu 'akan mengkhuduskan 'itu. 'Anâm hârij lamânja hendaklah 'angkaw berdjâka, dan berbowat segala kardjâmu. Tetâpi hârij jang katûdjoh 'ada sabtu bagi Huwa 'Ilahmu: Tatkâla 'itu djangan berbowat bârang kardja, 'angkaw 'ini, dan

dân 'ânakhmu lâki p, dan 'ânakhmu param-
puwan, sahajâmu lâki p, dan sahajâmu pa-
rampuwan, dan binâtangmu, dan 'awraig
'âsiḡmu jang 'ada didâlam segala pintu ger-
bangmu. Kârana dâlam 'anām hârij Huwa sudah
mendjadikan sawrga, lâgi lângit, dan bûmi
serta lâwut, dan sakalijen 'isij samowânja;
maka 'ija berhentilah pada hârij jang katûdjoh,
tâgal 'itu telâh deberkâtij Huwa 'akan hârij
sabtû, lâlû dekhuduskannja 'itu.

Penjurôhan jang kalîma.

Berilah 'angkaw lhormat 'akan bapâmu,
dan 'akan 'ibûmu, sopâja taperlandjutkan hâ-
rij p mu ditânah 'itu jang Huwa 'Ilahmu 'ada
berikan padâmu.

Penjurôhan jang ka'anâm.

Djangan 'angkaw membûnoh.

Penjurôhan jang katûdjoh.

Djangan 'angkaw bermûkah.

Penjurôhan jang kadawlâpan.

Djangan 'angkaw mentjûrij.

Penjurôhan jang kasembîlan.

Djangan 'angkaw nâjik sjakfi dusta 'âtas ta-
mânmu.

Penjurôhan jang kasapûloh.

Djangan 'angkaw 'ingin 'akan rûmah tamân-
mu: djangan 'angkaw 'ingin 'akan bîni tamân-
mu,

mu, dan 'akan sahajanja laki p, dan saha-
janja parampuwan, dan 'akan lembunja, dan
'akan kalidejnja, dan 'akan bârang sasawâtu
jang punja tamanmu.

4 Sû'âl. Bagimâna kasapûloh penjurôhan
'ini debahâgij?

Djawâb. Kapada duwa lôth.

5 Sû'âl. 'Apâtah djumlat segala sasawâtu
jang 'Allah titahkan padâmu dâlam ka'ampat
penjurôhan deri pada lôth jang pertâma?

Djawâb. Sopâja bejta meng'asêhij mahâ be-
sâr Tûhan 'Ilahku, dengan saganap hatiku, dan
dengan saganap djiwâku, dan dengan saganap
sakhalku, dan dengan sakalijen khawatku: 'ini
'ada penjurôhan jang pertâma dan jang besâr.

6 Sû'âl. 'Apâtah djumlat segala sasawâtu
jang 'Allah titahkan padâmu dâlam ka'anam
penjurôhan deri pada lôth jang kaduwa?

Djawâb. Sopâja bejta meng'asêhij samâku
mânusija seperti sendiriku. Pada kaduwa penju-
rôhan 'ini bergantong saganap tawrât dan se-
gala nabij.

7 Sû'âl. Dâpatkah 'angkaw tûrut sakalijen
'ini dengan sempornanja?

Djawâb. Bûkan: tetâpi deri pada thabizet
bejta tjenderong 'akan bintjij 'Allah, dan sama
mânusija bejta: lâlû 'akan melangkah sakalijen

penjurôhan 'Allah dengan kîra p an, dengan perkatâ'an, dan dengan perbowâtan.

8 Sû'âl. Sudahkah 'Allah mendjadikan 'angkaw 'ini demikijen djâhat, dan binâfa thabîzetmu?

Djawâb. Bûkan; tetâpi 'ija sudah mendjadikan bejta bâjik, dan sarûpa telâdannja, dengan mazrifet 'Allah, sadâlet dan khod-sijet kabenâran.

9 Sû'âl. Deri mâna kalâkh dâtang kabinasâ'an 'itu jang 'ada didâlammu?

Djawâb. Deri pada kadjatôhan dan kadurhakâ'an 'Âdam dan Hawâ dâlam Firdaws, dimâna thabîzet kâmiij demikijen sudah binâfa, maka kâmiij sakalijen deperkandungkan dan deper'ânakkkan dengan dawfa.

10 Sû'âl. 'Apâtah kadurhakâ'an 'itu?

Djawâb. Bahuwa marika 'itu sudah mâkan deri pada bowah pôhon kâjuw, jang 'Allah sudahlah melârang padânja.

11 Sû'âl. 'Adâkah kadurhakâ'an 'Âdam 'itu kena kâmiij?

Djawâb. Behkan sorggoh p: kârana 'ijâlah Bâpa sakalijen kâmiij; dan 'awlehnja sakalijen kâmiij sudah berdawfa.

12 Sû'âl. 'Adâkah kalâkh kâmiij tijâda lâjikh kapada bârang kabidjikan, sa'awleh p
deri

deri pada kâmiĵ fendîriĵ , tetâpi tĵenderong djûga kapada segala kadjahâtan ?

Djawâb. Behkan ; melâjinkan kâmiĵ de-per'ânakkan pûla 'awleh Rôlh 'Allah.

13 Sû'âl. Mawûkah 'Allah lepaskan deri pada sĵiksânja kadurhakâ'an dan kabinasâ'an jang demikijen 'itu ?

Djawâb. Bûkan. Tetâpi dengan hukumnja jang zâdil 'ija mâwu sĵiksâkan dija dâlam dunjâ 'ini , dan dâlam 'âchirat , seperti 'ada tersûrat: Kûtokh 'âtas sâfa'awrang jang tĵâda tinggal tatâp pada segala bârang jang tersûrat didâlam kitâb tawrât , 'akan berlakûkan dija 'itu.

FATSAL JANG KADUWA.

Pada mentjeriterâkan kalepâsan mânusĵija deri pada tjelakânja.

14 Sû'âl. Bagimâna 'angkaw dâpat lûput deri pada sĵiksa 'ini , dan kombâli kapada nizmet ?

Djawâb. 'Awleh sa'awrang wasîth demikijen , jang sâma p 'ada 'Allah jang songgoh , dan mânusĵija jang songgoh lâgi zâdil.

15 Sû'âl. Sijapâtah wasîth 'itu djûga ?

Djawâb. 'Ijâlah Tûhan kâmiĳ ʒisâĳ 'Et, mesêh, jang pada sawâtu djûga 'okhnûm 'ada 'Allah jang fonggoh, dan mânusiĳa jang fonggoh lâgi ʒâdil.

16 Sû'âl. Tijadâkah Melâ'ikat 'itu dâpat 'ada wasîth kâmiĳ?

Djawâb. Tijâda : kârana marîka 'itu bûkan 'ada 'Allah, dan bûkan mânusiĳa.

17 Sû'âl. Tijadâkah 'awrang marthûm 'itu dâpat 'ada wasîth kâmiĳ?

Djawâb. Tijâda : kârana marîka 'itu sendirij sudâh berdawsa, dan sudâh tijâda decharlâtskan melâjinkan 'awleh wasîth 'itu djûga.

18 Sû'âl. 'Adâkah lâgi fakalijen mânusiĳa ber'awleh pûla chalâts 'awleh ʒisâĳ wasîth 'itu, seperti fakalijennĳa sudâh kena laʒnet 'awleh 'Adam?

Djawâb. Bûkan : melâjinkan 'awrang 'itu sâdĳa jang 'awleh 'imân jang betûl menjambot diĳa : seperti 'ada tersûrat Jalh. 3: 16. Sasângat 'Allah sudâh meng'asêhij 'isĳ dunĳâ, sahingga 'iĳa sudâh karunjâkan 'ânakhnĳa lâki p jang tonggal, sopâĳa fasa'awrang jang pertĳâĳa 'akan diĳa 'itu djârgan binâsa, hânĳa ber'awleh kahidôpan kakâl.

19 Sû'âl. 'Apa 'ada 'imân jang betûl?

Djawâb. 'Itu 'ada bârang peng'enâlan jang fonggoh

fonggoh 'âkan 'Allah dan 'âkan segala djangjinja jang sudah denjatâkan pada kâmi j dâlam 'indjil : lagi bârang perharâpan jang fonggoh , bahuwa segala dawfa p ku sudah ter'ampon padâku 'awleh kârana sebâb 'Elmesêh.

20 Sû'âl. 'Apâtah djumlat segala sasawâtu jang 'Allah sudah djangji pada kâmi j dâlam 'indjil , lagi sudah sûroh kâmi j pertjâja?

Djawâb. 'Itûlah tersimpan didâlam kaduwa belâs perkâra 'imân Mesêhij jang sam'itu , jang demikijen bunjinja.

1 Bejta pertjâja 'âkan 'Allah Bâpa , jang mahâ kawâfa chalâkh langit dan bumi.

2 Dan 'âkan 'Isâj 'Elmesêh 'ânaknja jang tonggal , jang Tûhan kâmi j :

3 Jang deri pada khawat rôlhu 'Ikhudus sudah diperkandungkan dan diper'ânakkkan 'awleh parâwan Marjam :

4 Jang sudah merasâ'ij fangsâra dibâwah Pontijus Pilâtus , jang sudah detsalibkan , mâti dan detânamkan , jang sudah tûron kanâraka :

5 Jang pada hârij jang katiga sudah bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p :

6 Jang sudah nâjik kasawrga , dûdoki pada tangan kânan 'Allah bâpa jang mahâ kawâfa 'itu :

7 Deri mâna 'ija 'akan dâtang mengthukumkan segala 'awrang jang hidop dan jang mati.

8 Bejta pertjaja 'akan rôthu-'lkhudus.

9 Bejta pertjaja 'ada sawâtu djamâzat Mesêlhij jang mukhadâs dan xâm, perfakutuwan segala 'awrang mukhadâs:

10 Ka'ampônan segala dawfa:

11 Kabangkitan segala dâging:

12 Dan kahidôpan kakal.

21 Sû'âl. 'Apabila 'angkaw meng'âkaw dirimu pertjaja 'akan 'Allah bâpa, dan 'ânakh lâki p, dan rôthu-'lkhudus, 'adakah 'angkaw meng'arti 'awlehnja 'itu tiga 'Allah?

Djawâb. Bûkan saperkâra: kârana 'ada djuga 'Allah jang 'asa dan benâr.

22 Sû'âl. Sebâb 'apa kalâkh 'angkaw sebût tiga, bâpa, 'ânakh lâki p, dan rôthu-'lkhudus?

Djawâb. Sebâb 'Allah sudâh menjatâkan sendirinja demikijen dâlam kalâmnya, bahuwa katiga 'okhnûm jang terfarâkh 'ini 'ada 'Allah jang 'asa dan benâr, seperti lâgi kâmij sudâh depermandikan dergan nâma bâpa, dan 'ânakh lâki p, dan rôthu-'lkhudus.

23 Sû'âl. 'Apa 'angkaw pertjaja dergan meng'atâkan perkata'an 'ini: Bejta pertjaja 'akan

'âkan 'Allah Bâpa, jang mahâ kawâfa chalâkh lângit dan bûmi?

Djawâb. Bahuwa Bâpa Tûhan kâmiij 'Aisâj 'Elmesêh jang khadîm 'itu, jang sudâh mendjâdikan lângit dan bûmi deri pada sudum, dan lâgi meng'alanggarâkan 'itu 'awleh makh-daretnja, 'itu 'awleh kârana 'ânakhnja 'Elmesêh 'ada 'Ilahku dan bapâku.

24 Sû'âl. 'Apa 'angkaw pertjâja dengan meng'atâkan perkata'an 'ini: Dan 'âkan 'Aisâj 'Elmesêh 'ânakhnja jang tonggal jang Tûhan kâmiij?

Djawâb. Bahuwa 'Aisâj 'Elmesêh 'ada 'ânakh bâpa 'itu jang khadîm dan tonggal, sadzât dengan 'Allah jang bâpa dan dengan rôthu-'lkhudus.

25 Sû'âl. Bûkankah 'angkaw pertjâja, bahuwa 'ija lâgi sudâh djâdi mânufija?

Djawâb. Behkan: kârana deri pada khowat rôthu-'lkhudus sudâh 'ija deperkandongkan, dan deper'ânakhkan 'awleh parâwan Marjam.

26 Sû'âl. Sudâhkah kalâkh 'Ilahijet ber-lajinan mendjâdi nâsût?

Djawâb. Bûkan: kârana 'Ilahijet 'itu tijâda kalajinan.

27 Sû'âl. Bagimâna kalâkh sudâh 'ija djâdi mânufija?

Djawâb.

Djawâb. 'Awleh peng'ambilan nâsût 'itu kapada ka'afâ'an 'okhnûmnja.

28 Sû'âl. Sudahkah kalâkh 'ija menûronkan nâsûtnja deri dâlam sawrga?

Djawâb. Bûkan: Tetâpi 'ija sudah meng'ambil dija 'itu deri pada parâwan Marjam 'awleh pakardjâ'an rôlhu-'lkhudus, maka bagitu sudah 'ija djâdi faperij dengan kâmiij jang sūdâra p nja dâlam segala sasawâtu, melâjinkan dâlam dawfa. **Libr.** 2: 17. dan 4: 15.

29 Sû'âl. Sebâb 'apa 'ija denamâ'ij **Wisaj**, 'ija 'itu, muchalits.

Djawâb. Sebâb 'ija menchalâtskan khawmnja deri pada dawfa p nja.

30 Sû'âl. Tijadâkah bârang fa'awrang muchalits jang lâjin?

Djawâb. Tijâda: kârana bûkan 'ada nâma lâjin dibâwah lângit, jang telâh deberikan 'antâra mânufija p jang 'awlehnja hâros kâmiij dechalâtskan, melâjinkan 'awleh nâma **Wisaj**. **KHut.** 4: 12.

31 Sû'âl. Sebâb 'apa 'ija denamâ'ij 'Elmesêh, 'ija 'itu, 'urâpan?

Djawâb. Sebâb 'ija sudah de'urâpij dengan rôlhu-'lkhudus, dan sudah detantûkan 'awleh 'Allah bâpa mendjâdi nabij kâmiij jang besâr, mendjâdi

mendjâdi 'imâm kâmiĵ jarg 'afâ , dan mendjâ-
di fulthân kâmiĵ jarg kakâl.

32 Sû'âl. 'Apâtah kalâkh 'Elmesêlhi
fudâh berbowat 'âkan menchalâtskan kâmiĵ?

Djawâb. Kârana kâmiĵ fudâh 'ija merasâ'ij
fangsâra , fudâh detfalîbkan dan mâti, fudâh
detânamkan dan tûron kanâraka , 'artinja ,
fudâh 'ija merasâ'ij fangsâra kanârakâ'an , dan
demikijen fudâh 'ija berbowat kabakhtijan ka-
pada bapânja , sopâja melepaskannya kâmiĵ deri
pada sjikfa dawfa dâlam dunjâ dan dâlam
'âchirat.

33 Sû'âl. Pada dzât jarg mâna fudâh 'ija
merasâ'ij fangsâra 'itu?

Djawâb. Pada nâsûtinja sâdja , 'ija 'itu ,
pada djiwânja dan tûbohnja.

34 Sû'âl. 'Apâtah tûlong kalâkh 'Ilahijetnja
fudâh membâwa kapada pakardjâ'an 'ini?

Djawâb. 'Ilahijetnja 'itu 'awleh khowatnja
fudâh meng'arâsij nâsût jarg ter'ambil 'itu
demikijen , maka fudâh 'ija bawleh mendirita
kabarâtan morka 'Allah 'âtas dawfa , dan
melepaskan kâmiĵ deri padânja 'itu.

35 Sû'âl. Sudahkah kalâkh 'Elmesêlhi ting-
gal dengan matinja?

Djawâb. Bûkan: Tetâpi pada hârij jarg
katiga fudâh 'ija bangkit deri 'antâra 'awrang
mâ-

mâti p, 'âkan tazdîl kâmiij. Rawm. 4: 25.

36 Sû'âl. Dimâna garang 'ada 'Elmesêlh pada sakarang 'ini 'âkan nâsûtinja?

Djawâb. Sudah 'ija nâjik kafawrga, dūdokh pada tângan kânan 'Allah bâpa, 'artinja, sudah 'ija ter'angkat kapada mahâ besâr kamulij'an lebh tinggij deri pada samowa machlûkh. 'Efs. 1: 20, 21.

37 Sû'âl. Sebâb 'apa sudah 'ija ter'angkat kasâna satinggij demikijen?

Djawâb. 'Istemejwa sopâja deri sâna 'ija memarentahkan djamâxetnja, dan mendjadi sjasiz kâmiij sâma Bâpa.

38 Sû'âl. Bûkankah kalâkh 'ija menjertâ'ij kâmiij sampej kapada kaputûsan xâlam, seperti 'ija sudah djandji pada kâmiij? Mat. 28: 20.

Djawâb. Dergan 'Ilahijetnja, djalâletnja, nizmetnja, dan rôlnja tijâda penah 'ija tjerej deri pada kâmiij: tetâpi dergan nâsûtinja 'ija tinggal didâlam sawrga, sahingga sakâli 'ija 'âkan datang mengthukumkan segala 'awrang jang hîdop, dan jang mâti.

39 Sû'âl. 'Apa kâmu pertjâja 'âkan rôlhu-'lkhodus?

Djawâb. Bahuwa 'ada 'ija sâma p dergan bâpa dan 'ânakh lâki p 'itu 'Allah hakhikij dan

dân khadîm : dân bahuwa 'ija telah de'anugarahkan deri pada fihak bâpa 'awleh 'Elmesêlh padâku , dân per'ânakhkan bejta pûla , menghenrar bejta kapada samowa kabenâran , lâgi menghiborkan bejta , dân tinggal serta bejta sampej salâma p nja.

40 Sû'âl. 'Apa kâmu pertjaja 'âkan djamâzat jang mukhadâs dân zam 'itu?

Djawâb. Bahuwa 'ânakh 'Allah 'awleh rôhinja dân kalâmnya deri pada segala bangsa mânusia menghimponkan bagi dirinja segala 'awrang jang terpilih 'âkan ber'awleh kahidôpan kakâl , mendjâdi sawâtu djamâzat: maka bejta pertjaja bahuwa bejta 'ini 'ada sawâtu 'anggawta jang hidop deri padânya 'itu , dân 'âkan tinggal demikijen sampej salâma p nja.

41 Sû'âl. Dimâna garang 'ija menghimponkan djamâzat 'ini?

Djawâb. Pada segala tempat dimâna 'awrang berchothbatkan kalâm 'Allah dengan sabetulnja , dân mendjâwat tanda p 'Esrâr jang khudus tûrut ûtah 'Elmesêlh.

42 Sû'âl. 'Apâtah kabajikan 'itu jang 'Allah karunjâkan pada djamâzat 'ini?

Djawâb. 'Ija karunjâkan padânya ka'ampônân segala dawfa , kabangkitan segala daging , dân kahidôpan kakâl.

43 Sû'âl. 'Apa fâjidah kalàkh 'angkaw ber'awleh sedàng 'angkaw pertjâja fakalijen 'ini ?

Djawâb. Bahuwa 'awleh berkat 'Elmesêlh bejta 'ada xâdil dihadâpan 'Allah. Rawm. 5: 1.

44 Sû'âl. Butapa perij 'angkaw 'ada xâdil dihadâpan 'Allah ?

Djawâb. 'Awleh 'imân jang betul 'akan xâsaj 'Elmesêlh sâdja.

45 Sû'âl. 'Apâtah 'artinja 'itu, bahuwa 'awleh 'imiân sâdja 'angkaw 'ada xâdil ?

Djawâb. Demikijen, maka pembajâran dan xadâlet 'Elmesêlh jang semporna 'itu sâdja de'ihhtisâbkan 'awleh 'Allah padâku, jang 'awlehnja segala dawfa p ku ter'ampon padâku, dan bejta djâdi wâritz kahidôpan kakâl, lâgipawn bahuwa bejta tijâda bawleh menjambot segala 'itu melâjinkan 'awleh 'imân.

46 Sû'âl. Sebâb 'apa segala perbowâtan kâmiġ jang tsâlelh 'itu tijâda dâpat 'ada xadâlet kâmiġ dihadâpan 'Allah, 'âraw sawâtu bahagian deri padânja 'itu ?

Djawâb. Sebâb bahuwa lâgi segala perbowâtan kâmiġ jang terbâjik pada mâsa kahidôpan 'ini fakalijennja 'itu kûrang sempornanja, dan berlûmor dengan dawfa djûga.

47 Sû'âl. Tijadâkah kalâkh segala perbowâtan kâmiij jang tsâleth 'itu bârang pahalânja, jang 'Allah mâwu membâlas djûga dâlam dunjâ 'ini dan dâlam 'âchirat?

Djawâb. Pembalâfan 'ini tijâda djâdi deri pada bârang pahâla, hânja deri pada nizmet djûga.

48 Sû'âl. Sijâpa meng'ardjâkan 'imân 'itu didâlammu?

Djawâb. Rôthu-'lkhudus.

49 Sû'âl. 'Awleh 'upâja mâna?

Djawâb. 'Awleh penengar kalâm jang telâh dechothbatkan. Rawm. 10: 14, 17.

50 Sû'âl. Bagimâna 'ija menogohkan 'imân 'itu?

Djawâb. 'Awleh kalâm jang telâh dechothbatkan 'itu djûga, dan 'awleh pakejan tanda p 'Efrâr.

51 Sû'âl. 'Apâkah tanda p 'Efrâr 'itu?

Djawâb. Salâmet p dan châtam p jang khudus, jang telâh detitahkan 'Allah, sopâja 'awlehnja 'itu 'ija jakhînkân kâmiij, bahuwa deri kârana persombâhan sombileh p an 'Elmesêh jang 'a'fa 'itu, jang telâh deganâpij pada kâjuw tsalîb deri pada nizmet 'ija meng'anugarahkan pada kâmiij ka'ampônân segala dawfa, dan kabadôpan kakâl.

52 Sû'âl. Barapa tanda 'Esrâr 'Elmesêh sudah tîtahan didâlam perdjandji'an bahâru?

Djawâb. Duwa: permandijan jang khudus dan perdjamuwan zafsâ jang khudus 'itu.

53 Sû'âl. 'Apâtaah tanda jang tlâhir didâlam permandijan 'itu?

Djawâb. 'Ajer 'itu jang sertanja kâmiij depermandikan dengan nâma bâpa, dan 'ânakh lâki p, dan rôthu-'lkhudus.

54 Sû'âl. 'Apa detandâ'ij dan dechâtamkan 'awlehnya 'itu?

Djawâb. Pembafôhan dawfa p 'awleh darah dan rôth **Zisâj** 'Elmesêh.

55 Sû'âl. Dimâna 'Elmesêh sudah djandji 'itu pada kâmiij?

Djawâb. Didâlam tîtah permandijan 'itu jang demikijen babûnji:

Pergilah kâmu berdjâlan kapada saganap dunjâ, chothbatkanlah 'indjil pada fakalijen machlûkh. Sijâpa jang sudah pertjâja dan depermandikan, 'ija 'akan ber'awleh chalâts; tetapi sijâpa jang sudah tijâda pertjâja, 'ija 'akan kena kûtokh.

56 Sû'âl. 'Adâkah lâgi Hhalâl 'awrang permandikan ka'ânakh p?

Djawâb. Behkan: kârana marika 'itu sama dengan 'awrang bâligh telah ber'awleh ba-

bahagian 'akan perdjandji'an 'Allah dan 'akan perhimpônannja.

57 Sû'al. 'Apâtahta tanda jang tlâhir didâlam perdjamuwan xafjâ 'itu?

Djawâb. Rawtij terpitjah 'itu jang kâmiij mâkan, dan 'âjer 'angawr tertompah 'itu jang kâmiij minom 'akan peng'ingâtan perâsa fangsâra dan mawt 'Elmesêh.

58 Sû'al. 'Apa detandâ'ij dan dechâtamkan 'awlehnja 'itu?

Djawâb. Bahuwa 'Elmesêh memberij djiwa kâmiij mâkan dan minom tûbohnja jang telah detfalîbkan, dan dârahnja jang telah tertompah 'akan ber'awleh kahidôpan kakâl.

59 Sû'al. Dimâna 'Elmesêh sudah djandji 'itu pada kâmiij?

Djawâb. Didâlam tîtahta perdjamuwan xafjâ 'itu, jang tersûrat 'awleh Rasûl Pawlus, demikijen bunjinja: 1 Kor. 11: 23, 24, 25, 26. Kârana 'aku 'ini sudah tarîma deri pada mahâ Tûhan bârang jang 'aku lâgi sudah sarahkan pada kâmu, bahuwa mahâ Tûhan xafjâ, pada mâlam 'itu tatkâla 'ija telah difemûkan, sudah menj'ambil rawtij: dan fatelâh sudah de'ûtjapnja sjukûr, maka 'ijapawn pitjahkanlah 'itu, dan sabdâlah, 'ambillah, santaplah: 'itu djûga 'ada tûbohku jang depitjahkan

kârana kâmu : berbowatlah demikijen 'ini 'âkan perg'ingâtanku. Sabâgej lâgi tjâwan minôman komedijen deri pada fantap zafjâ, sabdânja, tjâwan minôman 'ini 'ada watsijet bahâru didâlam dârahku. Berbowatlah demikijen 'ini, fabarapa kâli kâmu 'âkan minom 'âkan perg'ingâtanku. Kârana fabarapa kâli kâmu 'âkan mâkan rawtij 'ini, dan minom 'isij tjâwan minôman 'ini, maka hendaklah kâmu menchabarkan mawt mahâ Tûhan, sahingga 'ija datang.

60 Sû'âl. 'Adâkah rawtij 'itu berlajinan mendjadi tûboh 'Elmesêh, dan 'âjer 'angawr 'itu mendjadi dârahnja?

Djawâb. Bûkan : kârana tijâda 'itu lâjin deri pada seperti 'âjer dâlam permandijan 'itu tijâda berlajinan mendjadi dârah 'Elmesêh.

61 Sû'âl. Bagimâna hâros 'angkaw mentjawbâ'ij sendirîmu dihûlu deri pada 'angkaw mâfokh fantap perdjamuwan zafjâ mahâ Tûhan?

Djawâb. Pertama, sahârosnja bejta pariksa, kâlu p bejta duka tjita sakâli p deri kârana dawfa p ku, dan 'awleh kârana sebâb 'itu bejta merindahkan diriku dihadâpan hadlret 'Allah. Kaduwa, kâlu p bejta pertjâja dan hârap, bahuwa segala dawfa p ku sudah ter'am-

ter'ampon padâku 'awleh kârana sebàb 'Elmesêh. Katîga, kâlu p lâgi bejta dengan 'usâha hatiku mempunjâ'ij sawâtu nijet 'âkan berdjâlan santijâfa menûrut sakalijen perbowâtan jang bâjik.

62 Sû'âl. Halâlkah lâgi memberij segala 'awrang jang meng'âdjjar peng'adjâran jang punoh kufûr, 'âtaw melakûkan kahidôpan jang memberij sjak 'itu mâfokh santap perdjamuwan rasjâ?

Djawâb. Bûkan : sopâja djângan perdjandji'an 'Allah denedjiskan, dan morkânja de'adâkan di'âtas saganap perhimpônan.

63 Sû'âl. Apâtah kalâkh hâros kâmiij berbowat pada hâl 'awrang jang sabagîni?

Djawâb. Tûrut pasân 'itu jang 'Elmesêh sudah titahkan pada kâmiij 'âkan hâl 'ini. Mat. 18: 15, 16, 17. jang demikijen babûnji.

Tetâpi djikalaw sudarâmu lâki p sudah berdawfa kapadâmu, pergilah dan togorlah dija di'antâra 'angkaw dan dija sa'awrang. Djikalaw 'ija menengar 'âkan dîkaw, maka 'angkaw sudah berlâba sudarâmu. Tetâpi djikalaw tijâda 'ija menengar 'âkan dîkaw, 'ambillah lâgi sertâmu sa'awrang 'âtaw duwa 'awrang : sopâja 'âtas bûnji mûlut duwa 'âtaw tiga 'awrang sjakli berdîrij sasawâtu perkatâ'an.

Dan djikalaw 'ija 'anggan dengar 'âkan mari-
ka 'itu, berilah 'itu tâhu pada djamâzet: dan
djikalaw lâgi 'ija 'anggan dengar 'âkan dja-
mâzat, hendaklah 'ija debilang 'awlehmû
'âkan sa'awrang chalîkhij dan pentjokej.

F A T S A L J A N G K A T I G A.

Pada menjeriterâkan sjukûr, jang tadâpat
tijâda 'awrang memberij kapada 'Allah
kârana kalepâsan 'itu.

64 Sû'âl. Sedang kâmiij dechalâtskan 'aw-
leh 'Elmesêlh deri pada samâta p nizmet, se-
bâb 'apa kalâkh hâros 'angkaw lâgi berbowat
perbowâtan p jang tsâlelh?

Djawâb. Bûkan 'âkan berpahalâkan sawrga
'awlehnja 'itu, bârang jang 'Elmesêlh sudah
berbowat; tetâpi sebâb 'Allah sudah menjûroh
bejta berbowat demikijen 'itu.

65 Sû'âl. 'Âkan 'apa kalâkh bergûna se-
gala perbowâtanmû jang tsâlelh 'itu?

Djawâb. Sopâja 'awleh segala 'itu bejta
memberij sjukûr kapada 'Allah kârana segala
kabidjikannya, dan sopâja 'ija djûga depudjij
'awlehmû; lâgipawn sopâja bejta jakhîn 'âkan
katu.

katulûsan 'imânku, deri pada perbowâtan p jang tsâleth, jang 'ada bowah p nja, dan sopâja 'awleh segala 'itu samâku mânufija deper'ûfah dan deperlâba dâtang kapada 'Elmesêlh.

66 Sû'âl. 'Adâkah lâgi marîka 'itu ber'awleh chalâts, jang tijâda berbowat perbowâtan p jang tsâleth?

Djawâb. Bûkan: kârana 'Elmektûb meng'atâkan, bahuwa tijâda sa'awrang jang bûkan sûtijij, 'awrang jang menjombah berhâla p, 'awrang jang bermûkah, 'awrang jang berzinâ, 'awrang pentjûrij, 'awrang kikir, 'awrang pemâbokh, 'awrang permâkej, dan tijâda 'awrang perampas, 'ataw bârang sabâgejnja 'akan berpusakâ'ij karadjâ'an 'Allah. 1 Kor. 6: 9, 10. melâjinkan marîka 'itu tawbat kapada 'Allah.

67 Sû'âl. 'Âtas perkâra jang mâna berdirij tawbat mânufija?

Djawâb. 'Âtas menjasal hâti kârana dawfa dan melaluwij segala 'itu, dan 'âtas tjita hâti 'akan melakûkan segala perbowâtan jang tsâleth.

68 Sû'âl. 'Apârah 'itu perbowâtan p jang tsâleth?

Djawâb. 'Inilah djûga jang terbit deri pada 'imân benâr, tûrut sjarizet 'Allah, 'akan

Hormatnja, dan bukan jang telah tapér'âlas 'âtas titah p mânufija, 'âtaw 'âtas budij bitjâra kâmiij djûga.

69 Sû'âl. Dâpatkah 'awrang jang sudah tawbat kapada 'Allah 'itu menûrut 'sjarizet 'Allah dengan sempornânja?

Djawâb. Bûkan: tetâpi lâgi 'awrang jang terlebèh tsâlehh, salâma 'ija hîdop, sudah ber'awleh sâdja permulâ'an kitjil deri pada kabaktijan 'ini; tetâpi demikijen djûga maka marika 'itu dengan 'usâha nijetnja mulâ'ij hîdop menûrut, bûkan sâdja fatengah, hânja famowa penjurôhan 'Allah, seperti lâgi marika 'itu santijâsa memôhonkan mahâ besâr Tûhan 'âkan bertambah p faharijen pada pakardjâ'an jang demikijen 'itu.

70 Sû'âl. Sijapâtah dija 'itu jang hâros kâmiij menjebutkan 'âkan ber'awleh segala 'itu?

Djawâb. Bûkan bârang machlûkh, hânja 'Allah sâdja, jang sampat menûlong kâmiij, dan hendak 'istidjâbetkan kâmiij 'awleh kârina sebâb 'Zisâj 'Elmesêlh.

71 Sû'âl. Dengan nâma sijâpa hâros kâmiij minta dozâ kapada 'Allah?

Djawâb. Dengan nâma 'Elmesêlh sâdja. Jahnâ. 16: 23. dan bûkan dengan nâma bârang 'awrang marîhûm.

72 Sû'âl. 'Apâ 'itu jang hâros kâmiij minta deri pada 'Allah?

Djawâb. Sakalijen rezikhij rôthâniij dâñ bādâniij, jang mahâ Tûhan 'Elmesêth sudâh simpan didâlam permintâ'an dozâ 'itu, jang fendirinja sudâh meng'âdjâr kâmiij.

73 Sû'âl. Bagimâna permintâ'an dozâ 'itu babûnji?

Djawâb. Bâpa kâmiij jang 'adâ disawrga.

Namâmu deperfutjilah kirânja.

Karadjâ'anmu dâtanglah.

Kahendakhmu djadûlah seperti didâlam sawrga demikijenlah di'âtas bûmi.

Rawtij kâmiij sahârij p berilah 'âkan kâmiij pada hârij 'ini.

Dâñ 'amponilah pada kâmiij segala sâlâh kâmiij, seperti lâgi kâmiij 'ini meng'ampônij pada 'awrang jang bersâlâh kapada kâmiij.

Dâñ djânganlah membâwa kâmiij kapada pertjawbâ'an, hânja lepaskanlah kâmiij deri pada jang djâhat.

Kârana 'argkaw pûnja karadjâ'an, dâñ kawâfa, dâñ kamulijâ'an sampej salâma p nja, 'Âmîn.

74 Sû'âl. 'Apâtah 'argkaw minta deri pada 'Allah dâlam permintâ'an dozâ 'ini?

Djawâb. Pertama. Sopâja segala safawâtu jang

jang bergûna 'âkan h'ormat 'Allah 'itu deperlakûkan, tetâpi sopâja segala sasawâtu jang tagahkan h'ormatnja, 'âtaw jang melâwan kahendahnja, 'itu dedjâwohkan. Kaduwa. Sopâja 'âkan h'al tûboh de'upajakannja padâku sakalijen rezikhij, dan sopâja 'âkan h'al djiwa depaliharakannja bejta deri pada sakalijen djâhat, jang dâpat memberij karugijan pada châlâtsku. 'Âmîn.

Manakâla 'awrang, jang suka mâfokh 'anggawta djamâzat, 'itu sudah meng'enal dan meng'akaw samowa perkâra 'ini dergan sakhalnja, maka h'alâl kâmiij bertanjâkan dija, kâlulu p marika 'itu lâgi ber'awleh sjak pada bârang saperkâra jang kena peng'adjâran 'ini, sopâja kâmiij dâpat memadâkan kahendahnja. Djikalaw bârang sa'awrang deri 'antâra marika 'itu berkâta 'ijâ, maka sahârosnja kâmiij memadâkan kahendahnja dergan dalîl 'Elmek-tûb. 'Adapawn djikalaw sakalijennja 'ada tatâp hatinja, maka sahârosnja kâmiij bertanja, kâlulu p marika 'itu lâgi sudah bernijet 'awleh nizmet 'Allah, kakâlij pada pang'adjâran 'ini, dan menjangkâlij dunjâ, dan melakûkan kahidôpan Mesêhij jang bahâru.

'Achirnja lâgi kâmiij bertanja, kâlulu p marika

ka 'itu mâwu menazalokhkan dirinja kabâwah tâ'adîb Mesêhij.

Hâbis 'itu maka kâmiij berij marîka 'itu 'ingat 'akan melakûkan dâmej, kâfeh, dan muwâfakhat serta dengan fakalijen mânufija, dan 'akan melakûkan perdamejan, djikalaw bârang sa'awrang deri pada marîka 'itu berjiderâ dengan samanja mânufija.

Bârang sambahjang Mesêhij jang depâkej
dâlam perhimpônan 'awrang mu'min
dan pada tempat lâjin p.

Sambahjang pada hârij 'âhad dihûlu deri
pada chothbat.

JÂ 'Allah jang kakâl, dan bâpa jang 'amat
meng'afijâniij, kâmiij merindahkan dîrij kâ-
miij deri pada mâta hâti kâmiij dihadâpan
Hhadlretmu jang mahâ tinggij, jang kapadânja
kâmiij sudâh berdawfa sabânjakh kâli, dan sa-
sangat 'amat, lâgi pawn kâmiij meng'âkaw,
djikalaw 'angkaw mâwu mâfokh berthukum
serta kâmiij, bahuwa tijâda kâmiij ber'awleh
bârang lâjin 'akan 'ûpah kâmiij, hânja mawt
jang kakâl djûga: Kârana bûkan sâdja samowa
kâmiij

kâ mij 'awleh dawfa 'atslij 'ada nedjis dihadâpan hadretmu, dan 'anak p morka, jang telah diperkandongkan deri pada nuthfat jang berdawfa, dan jang telah diper'anakan dengan thoghjân, 'awleh jang mâna dûdoth didâlam kâ mij bâgej p hewaj nafsu jang djâhat, jang melâwan 'angkaw dan sama mânusia kâ mij: tetâpi lâgi dengan kardja kâ mij sudah melangkah segala penjurôhanmu, 'itu pawn babarapa kâli sahingga tijâda berkaputûfan, sambil lâlèjkan bârang jang 'angkaw sudahlah titahkan pada kâ mij, dan berbowat bârang jang sudahlah delârangkan turus tarang pada kâ mij. Samowa kâ mij sudah fasat seperti domba p, dan sudah berdawfa sângat kapadâmu, bârang jang kâ mij meng'akaw, maka sebâb 'itu hâti kâ mij duka tjita: Behkan kâ mij meng'akaw 'akan kahinâ'an kâ mij, dan 'akan pudji'an rahmetmu pada kâ mij, bahuwa segala dawfa kâ mij 'ada lebh bânjakh deri pada segala rambot kapâla kâ mij, dan bahuwa kâ mij berhûtang salakhfa buhâr, bârang jang tijâda kâ mij sampat membâjar. Kâ rana 'itu tijâda lâgi kâ mij 'ada mustalhakh disebut 'anak p mu, dan meng'angkat mâta p kâ mij kasawrga, 'akan meng'utjap segala sombahjang kâ mij dihadâpan hadretmu. Dan hânja
fa.

safonggohnja , jâ mahâ besâr Tûhan 'Allah ,
 dan bâpa jang 'âmat meng'afijânij , sedang kâ-
 mij tâhu , bahuwa tijâda 'angkaw berkenankan
 mawt 'awrang fâfikh , tetâpi 'angkaw kahen-
 dâkij , sopâja 'ija tawbat lâlu hîdop , dan ba-
 huwa rahmetmu tijâda berkaputûsan , jang
 'angkaw menondjokh pada bârang sijâpa jang
 tawbat kapadâmu : kâ mij menjebutkan 'angkaw
 deri pada mâta hâti kâ mij , dergan pangharâ-
 pan 'akan muchalits kâ mij Σ isâj 'Elmesêth ,
 jang 'ada 'ânakh domba 'Allah , jang menghâ-
 pulkan dawfa 'isij dunjâ , lâgi kâ mij minta
 kapadâmu , hendaklah kirânja balâs 'akan ka-
 lemâhan kâ mij , sambil meng'ampônij faka-
 lijén dawfa kâ mij 'awleh kâ rana sebâb 'Elme-
 sêth. Bâsohkanlah kirânja kâ mij dâlam mâta
 'âjer dârahnja jang 'âmat henîng , sopâja kâ mij
 djâdi peresih , dan pûtih seperti tzaldju. Tû-
 donglah kirânja katalandjângan kâ mij dergan
 nakhâwetnja dan dergan sadâletnja , 'awleh
 kâ rana kamulijâ'an namâmu. Perefihkanlah
 kirânja Σ akhal kâ mij deri pada fakalijén ka-
 butâ'an , dan hâti kâ mij deri pada fakalijén
 kafeng'adjâ'an dan kanakâlan. Bukâlah ki-
 rânja mûlut châdimmu pada fakârang 'ini ,
 dan 'isilah dija 'itu dergan hikmetmu dan
 mazrifetmu , sopâja 'ija mentjeriterâkan ka-
 lâmmu

lâmmu dengan peresih dan kaluwâfan hâti. Hâdlirkanlah kirânja lâgi hâti kâmiij saka-
lijen, sopâja kâmiij dâpat menengar, meng'arti
dan hâfistkan dija 'itu djûga. Sûratkanlah
kirânja segala sjarîzetmu (tûrut djandjimu)
'âtas lôlh p hâti kâmiij, dan karunjâkanlah
pada kâmiij kahendakh dan kawâsa sopâja kâ-
miij hidop menûrut dija 'itu, 'akan pudji'an dan
kamulijâ'an namâmu, dan 'akan perbajikan
perhimpônanmu. Sakalijen 'ini, jâ Bâpa jang
'âmat meng'afijâniij, kâmiij berdoxâ dan min-
ta dengan nâma Xisaj 'Elmesêlh, jang sudâh
meng'âdjar kâmiij minta doxâ demikijen 'ini:
Bâpa kâmiij, dan lâjin jang ber'ikot.

Sawâtu sombahjang kârana sakalijen kafu-
kâran 'awrang Mesêlhij.

Pada hâriij 'âlhâd komedijen deri pada
chothbat.

JÂ 'Allah jang mahâ kawâsa, dan jang
'âmat meng'afijâniij, kâmiij meng'enal sâma
dîriij kâmiij, dan meng'âkaw dihadâpan
hâdlretmu, seperti 'ada sabenarnja, bahuwa tijâ-
da kâmiij 'ada mustalhaki meng'angkat mâta p
kâmiij

kâmiĳ kasawrga , dan perſombahkan ſombahjang kâmiĳ kahadâpanmu , djikalaw 'angkaw mâwu 'ingat 'akan 'upah dan 'iftihâkh kâmiĳ : kârana ſatâhu hâti kâmiĳ menudôbij kâmiĳ , dan ſegala dawſa kâmiĳ memberij ſjakfi 'âtas kâmiĳ . Lâgipawn kâmiĳ tâhu , bahuwa 'angkaw 'ada hâkim jang sâdil , jang menjiksâkan ſegala dawſa 'awrang jang melangkah penjurôhan p mu . Tetâpi , jâ mahâ besâr Tûhan , ſedang 'angkaw ſudah ſûroh kâmiĳ menjebutkan 'angkaw didalam ſakalijen kafukâran , dan deri pada rahmetmu jang tijâda terkatâkan 'angkaw ſudah djandji mâwu 'iftidjâbetkan ſegala pemohônan kâmiĳ , bûkan kârana bârang pahâla kâmiĳ , jang kûrang ſakâli p , tetâpi 'awleh kârana pahâla Tûhan kâmiĳ sâsaj 'Elmesêh , jang 'angkaw ſudah tantûkan bagi kâmiĳ 'akan wasîth dan ſjafîs , maka ſebâb 'itu kâmiĳ menjangkal ſamowa tûlong lâjin p , dan berſuwâka kapada rahmetmu sâdja .

Dihûlu p an , jâ mahâ besâr Tûhan , ſerta dengan ſegala kabedjikan jang tijâda kabilângan , jang 'angkaw karunjâkan pada ſegala mânufija ſakalijen di 'âtas bûmi 'ini , maka 'angkaw ſudah memberij dengan tantûnja pada kâmiĳ ſabânjakh karunjâ , ſahingga tijâda dâpat kâmiĳ mengira p ij 'âraw meng'atâkan dija 'itu : katahuwij , 'angkaw

sudāh melepaskan kāmij deri pada perham-
 bā'an 'Iblīs jang 'amat kasijan, dan deri pada
 segala penjombāhan berhāla p, dibāwah jang
 māna kāmij 'adālah tertāwan, dan sudāh
 merghentarkan kāmij kapada tjahāja kabenā-
 ranmu, dan kapada peng'atahuwan 'indjilmu
 jang khudus. Maka hānja sasonggohnya kāmij
 sudāh lupākan segala kabidjikanmu 'ini 'aw-
 leh kufūr kāmij, sedāng kāmij sudāh 'ondor
 deri padāmu, dan sudāh menūrut segala ha-
 waj nassu kāmij dengan tijāda merghormātij
 'angkaw, seperti sudāh 'ada hāros 'ātas kāmij.
 Sebāb 'itu, jā mahā besār Tūhan, kāmij sudāh
 berdawfa, dan sudāh memorkā'ij 'angkaw sāngat,
 sahingga, djikalaw 'angkaw māwu berthukum
 ferta kāmij 'ātas 'upah kāmij, tijāda kāmij dā-
 pat menantij bārang 'apa lājin, hānja kama-
 tī'an dan kakutōkan jang kakāl. Behkan kāmij
 tjawba lāgi, jā mahā besār Tūhan, 'aw-
 leh segala tā'adīb 'itu, jang sahārij p 'angkaw
 'ada menūronkan ka'ātas kāmij, bahuwa 'ang-
 kaw morka 'ātas kāmij dengan sabenarnja. Kā-
 rana sedāng sādil 'adāmu, tijāda 'angkaw menjik-
 sākan bārang sa'awrang samenā p: Lāgipawn
 pada sakārang 'ini kāmij melihat tānganmu
 ter'angkat 'akan menambah sjiksa 'ātas kāmij.
 Tetāpi djikalaw sakālipawn 'angkaw meng'a-
 rāsij

râfij sjiksâmu 'âtas kâmiij lebhèr deri pada sudâh kawbowat sampej sakârang 'ini, behkan djikalaw sakâlipawn gûgor ka'âtas kâmiij sakalijen belâ 'itu, 'awleh jang mâna 'angkaw sudâh berbâlaskan segala dawfa khawmmu Jisrâ'ejl, maka hânja sasonggohnya tijâda dâpat tijâda kâmiij meng'âkaw, bahuwa tijâda 'angkaw berbowat 'anjâja pada kâmiij.

Tetâpi, jâ mahâ besâr Tûhan, 'angkaw 'inî 'ada 'Ilah kâmiij, dan kâmiij 'inî duli dan hâbu djûga: 'angkaw 'inî 'ada chalâkh kâmiij, dan kâmiij 'inî 'ada perbowâtan tângan p mu: 'angkaw 'inî 'ada gombâla kâmiij, dan kâmiij 'inî 'ada domba p mu: 'angkaw 'inî 'ada penubus kâmiij, dan kâmiij 'inî 'ada 'awrang tubûsanmu: 'angkaw 'inî 'ada bâpa kâmiij, dan kâmiij 'inî 'ada 'ânakh p mu dan wâritz p mu. Sebâb 'itu djângan kirânja sijâsetkan kâmiij dengan 'amârahmu, tetâpi tâ'adibkanlah kirânja kâmiij dengan muzâfmu, dan mâkin paliharâkanlah perbowâtan 'itu, jang 'angkaw sudâh raulâ'ij didâlam kâmiij 'awleh rahmetmu, sopâja 'isij saganâp dunjâ meng'atahuwij dan meng'âkaw, bahuwa 'angkaw 'inî 'ada 'Ilah dan muchalits kâmiij. KHawmmu Jisrâ'ejl sabânjaki kâli sudâh memorkâ'ij 'angkaw, maka 'angkaw sudâh menjiksâkan dija dengan saba-

narnja, tetâpi barapa p kâli marika 'itu sudah
 tawbat kapadâmu, maka safakâli 'argkaw
 sudah meng'angkat dija dengan nizmetmu. Dan
 barapa sârgat 'adâlah dawsa p nja dan sâlah p nja,
 maka hânja sasonggohnja segala belâ, jang
 sudahlah tertantu padânja 'itu, 'argkaw sudah
 mendjâwohkan 'awleh kârana sebâb perdjan-
 djî'an 'itu, jang 'argkaw sudah mendirikan
 dengan hamba p mu 'Ibrâhîm, Jitslhâkh, dan
 Jazkhûb, maka demikijen sudah tijâda penah
 'argkaw membowang permintâ'an khawmmu.
 Sakârang pawn 'awleh nizmetmû kâmij sudah
 ber'awleh perdjandjî'an 'itu djuga jang 'argkaw
 sudah mendirikan 'awleh tângan 'El-
 mesêth wasîth kâmij di'antarâmu, dan di'an-
 târa sakalijen 'awrang mû'min. Behkan sakâ-
 rang 'itu 'ada lebèh mulija, dan lebèh togòh,
 fedang 'Elmesêth sudah menogohkan dan
 menjempornâkan 'itu dengan perâsa sangsarânja,
 dan mawtnja, dan kamasôkannja kadâlam
 kamulijâ'annja jang kakâl. Sebâb 'itu, jâ ma-
 hâ besâr Tûhan, kâmij menjangkal diri kâ-
 mij, serta dengan sakalijen tulong mânusija,
 dan kâmij bersuwâka sâdja kapada perdjan-
 djî'an nizmet, jang punòh chalâts, 'awleh jang
 mâna Tûhan kâmij 'Elmesêth sudah per-
 dâmejkan kâmij sertâmu pada salâma p nja,
 fatelâh

fatelâh sudâh padâ sakâli djûga, ija sudâh sarahkan tûbohnja kârana kâmiij tergantong padâ kâjuw tsâlîb mendjâdi sawâtu persombâhan jang semporna kârana kâmiij. Sebâb 'itu, jâ mahâ besâr Tûhan, tîliklah kirânja durdja Mesêhmu, dan djângan 'ingat 'akan dawsa p kâmiij, sopâja morkâmu depâdamkan 'awleh sjafâzetnja, dan sopâja Hadretmu bertjahâja kapadâ kâmiij 'akan kafukâ'an, dan chalâts kâmiij.

Hendaklah kirânja lâgi deri padâ sakarang 'ini melindongkan dan memaliharâkan kâmiij lâgi memarentahkan kâmiij 'awleh rôhmu jang khudus, jang sahârij p mâkin lâma mâkin lebhèh mematikan dâgug kâmiij serta dengan fakalijen per'inginnja, sambil membaharuwîj kâmiij 'akan ber'awleh kahidôpan jang tsâleth, dan meng'adâkan babarapa bowah 'imân jang benâr didâlam kâmiij, jang 'awlehnja namâmu depudjikan dan demulijâkan sampej salâma p nja, dan kâmiij pawn memudahkan segala bârang jang linnjap, dan dengan karinduwan jang bahejna 'amat kâmiij 'ingat 'akan segala perkâra samâwij sâdja.

'Adapawn, sebâb 'angkaw kahendâkij 'awrang memôhonkan 'akan fakalijen mânusija, maka kâmiij minta dozâ kapadâmu, hendaklah kirânja menjampejkan berkatmu kapadâ

perg'adjâran 'indjîlmu jang khudus, sopâja 'itu detjeriterâkan dan desambotkan pada segala tempat, sopâja 'isij saganap dunjâ depunôhij dengan perg'atahuwanmu jang memberij chalâts, sopâja 'awrang djâhil detawbatkan dan 'awrang dlaszîf 'itu detatapkan, dan mâsing p sa'awrang membesarkan dan mengkhuduskan namâmu jang khudus, bûkan sâdja dengan perkatâ'an, tetapi lâgi dengan perbowâtan.

'Âkan makhsûd 'ini hendaklah kirânja merg'ûtus babarapa châdim jang satijâwan dâ-tang kapada penuwijan, dan memberkâtij dija demikijen, sopâja marika 'itu dâpat melakûkan chidmetnja dengan satijânja. Difabelah lâjin hendaklah kirânja tompaskan samowa gûruw dusta, gurk jang terkam p, dan 'awrang 'upâhan, jang menontut hormat dan 'ontong dirinja, dan ujâda menontut hormat namâmu jang khudus 'itu sâdja, 'âtaw salâmet dan chalâts segala 'awrang kafijan.

Lâgi fakalijen djamâzat Mesêlhij, jang 'argkaw sudah mendoxâ pada saganap sini sâna, hendaklah kirânja 'argkaw memaliharâkan dengan nizmet dan memarentahkan dija berkandjang pada ka'afâ'an 'imân jang benar, dan pada 'ichlâts kahidôpan, sopâja safahârij karadjâ'anmu bertambah p, dan karadjâ'an

Sjejhân 'itu binâsa, sahingga maka karadjâ'anmu djâdi semporna, manakâla 'angkaw 'akan 'ada samowa dâlam samowânja.

Tambâhan kâmiij memôhonkan padâmu 'akan segala 'awrang besâr p, jang sudah kawkahendâkij meng'angkat ka'âtas kâmiij, 'ija 'itu, segala Tuwan jang nâjik mertabet jang 'âmat tinggij ditânah Wolanda, dan segala 'awrang pemarentah Kompanijâ, lâgipawn Tuwan Gubernadawr Djenerâl, dan segala Mante-rinja. Demikijenlah Tuwan Gubernadawr, dan 'awrang bitjâra, dan segala 'awrang besâr p, jang memegang parentah ditânah 'ini, hendakhlah kirânja memberij nizamtu dan karunjâmu padânja, mâsing p pada djawâtannja dan pangkatnja, jang dâlamnja 'ija sudah tertantu 'awlehmumu, sopâja marika 'itu memarentahkan khawm jang 'angkaw sudah bapertâroh padânja 'itu dengan budinja, sambil melindongkan dija dengan perkasjânja, lâgipawn sopâja 'ija meng'ardjâkan pakardjâ'anmu dengan fatijânja, dan melakûkan 'intsâf dengan sabenarnja pada segala razijetnja. Hendakhlah kirânja 'angkaw 'ini dengan rohmumu jang khudus 'ada kapâla didâlam segala sîdarnja, sopâja pada bârang thâl 'althwâl marika 'itu djângan pajûkan 'apa p melâjinkan bârang jang bâjik dan

pâtut, dan sopâja 'ija melakûkan 'itu dergant
 semporna 'ontongnja : sahingga maka segala
 tânah dan negerij 'ini depaliharâkan lepàs deri
 pada sataruw p nja, segala 'awrang fâsikh desjik-
 sâkan, dan segala 'awrang tsâleth delindong-
 kan, lagi 'awlehnja 'itu namâmu demulijâkan,
 dan karadjâ'an râdja segala râdja p, jaznij **Xi-**
sâj 'Elmesêth, 'itu detambahkan, dan kâmiij
 pawn dâpat melakûkan kahidôpan tedòh dan
 sunija dergan tijap p **xi**bâdet dan 'ichlâts.

SJahdan kâmiij memôhonkan padâmu 'akan
 sakalijen tamàn dan sudâra kâmiij, jang
 menanggong perhambâtan dibâwah tlulâmet
 'awrang kâfir. Hendaklah kirânja 'angkaw
 menghiborkan dija dergan rôthmu jang khodus,
 dan melepaskan dija deri pada kafukâran 'itu
 dergan nizmetmu : djângan kirânja sakâli p
 'angkaw berij 'agama Mesêhij derûsakhkan,
 dan peng'ingâtan namâmu dehâpuskan deri 'âtas
 bûmi, sopâja djângan segala sataruw kabenâ-
 ranmu 'itu menggahkan dirînja 'akan menghi-
 nâkan dan merghôdjat hadretmu. Tetâpi
 djikalaw 'ada kahendakhmu 'Ilâhij, 'awrang
 Mesêhij jang tertâwan 'itu mâti sjahîd, sam-
 bil memûdji namâmu : hendaklah kirânja
 memberij padânya panghibôran dâlam perâfa
 sangsarânja 'itu, sopâja 'ija mendjondjong 'itu
 datang

dâtang deri pada tânganmu 'abawij, dan sebàb 'itu marika 'itu tinggal tzâbit dengan menûrut kahendakmu, mâwu pada kotika hîdop, mâwu pada kotika mâti, 'akan kamulija'an namamu, 'akan perbajikan perhimpônanmu, dan 'akan chalâtsnja.

Lâgipawn kâ mij memôhonkan padâmu 'akan sakalijen 'awrang jang detâ'adibkan 'awlehmû dengan kapapâ'an, pandjara, penjâkit tûboh, 'ataw balijet njâwa: hendaklah kiranja menghîborkan sakalijennja, jâ mahâ besâr Tûhan, sakhadar Hâdjatnja. Berilah kiranja pada marika 'itu, sopâja tâ'adibnja 'itu 'ada lâjikh 'akan meng'enal dawsânja dan 'akan membajikij kahidôpannja. Hendaklah kiranja lâgi memberij padânja tsabâr jang tzâbit. Kûrangkanlah sangsarânja, dan lepaskanlah dija komedijennja, sopâja marika 'itu sika gita kârana kamurâhanmu, dan memûdjij namamu sampej salâma p nja.

Pada 'âchirnja, jâ mahâ besâr Tûhan, hendaklah kiranja meng'angkat kâ mij dan bârang sakalijen jang 'ada pada kâ mij kabâwah perlindôganmu dan pemaliharâ'anmu. Berilah kiranja kâ mij hîdop dâlam djawâtan kâ mij menûrut kahendakmu, dan kâ mij pâkej segala karunjâ jang kâ mij tarîma dengan ber-

katmu 'itu demikijen, maka djangan segala 'itu menagahkan kâ mij, hânja lebeh dihulu meng'ontongkan kâ mij kapada kahidôpan kakal. Hendaklah kirânja lagi menogohkan kâ mij dâlam sakalijen pelawânan kâ mij, sopâja kâ mij memegang 'imân jang benâr dan berparang lalu ber'awleh kamenângan, dan dâlam hârij 'âchirat kâ mij mendâpat kahidôpan kakal ferta dergan 'Elmesêh.

Sakalijen perkâra 'ini kâ mij minta deri padâmu, seperti Tûhan dan muchalits kâ mij jang satijâwan 'Elmesêh sendirij djuga sudah meng'adjar kâ mij:

Bâpa kâ mij, dan lâjin jang ber'ikot.

Komedijen deri pada demikijen 'itu djamâzat melepaskan pergi dergan tabrîk jang bejâsa.

Hendaklah kâmu tarîma berkat mahâ besâr Tûhan.

Hendaklah kirânja Huwa memberkâtij kâmu, dan memaliharakan kâmu. Hendaklah kirânja Huwa bertjahâjkan hadlretnja kapada kâmu, dan meng'afijânij kâmu. Hendaklah kirânja Huwa meng'angkat hadlretnja kapada kâmu, dan memberij dâmej pada kâmu. 'Âmîn.

Sombahjang dihûlu deri pada chothbat pang-
adjâran 'agama Mesêthij.

JÂ Bâpa samâwij, kalâmmu 'itu 'ada sem-
porna, dan meng'ombalikan segala djiwa,
'itu 'ada sjahâdet benâr, jang membîdjakh-
kan 'awrang bôdokh, dan menarangkan mâta p
'awrang bûta, 'itu 'ada 'upâja khowat 'akan mem-
berij chalâts pada sasa'awrang jang ber'imân.
Tetâpi sedang deri pada mûla per'anâkan kâ-
mij 'ada bûkan sâdja bûta hânja lâgi lemah
'akan membowat bârang sasawâtu kabidjikan;
dan sedang 'angkaw 'ini lâgi tijâda mâwu
menûlong bârang sa'awrang, melâjinkan jang
rindah dan berdabar hatinja. Maka kâ mij
minta kapadâmu, hendaklah kiranja 'angkaw
menarangkan sakhal kâ mij 'awleh rôlhm
jang khodus, dan meng'arunjâkan pada kâ mij
hâti jang djinakh, jang deri padanja segala
kadjumawâ'an dan kabidjâkan dunjâwij sudah
dedjâwohkan, sopâja tatkâla kâ mij menengar
kalâmmu, kâ mij dâpat meng'arti 'itu dergan
sapatutnja, dan melakûkan kahidôpan kâ mij
menûrut dija 'itu. Hendaklah kiranja lâgi
dergan nismetmu 'itu tawbatkan sakalijen
'awrang

'awrang jang fasat deri kabenâranmu, sopâja kâmiij sakalijen sâma p sahâti berbowat sibâdet padâmu, dengan khodsijet dan sadâlet kabenâran pada sakalijen hârij kahidôpan kâmiij. Samowa 'ini kâmiij minta 'awleh kârana sebâb 'Elmesêlh sâdja, jang sudah meng'adjar kâmiij minta dozâ dengan namânja, dan lâgi sudah djandji 'iftidjâbetkan kâmiij:

Bâpa kâmiij, dan lâjin jang ber'ikot.

Sombahjang komediijen deri pada chothbat
perg'adjâran 'agama Mesêlhij.

JÂ 'Allah dan bâpa jang 'amat mûrah lâgi jang 'amat meng'asijâniij, kâmiij meng'utjap sjukûr kapadâmu, sebâb 'angkaw sudah menjambot kâmiij mâsokh perdjandji'anmu, bûkan sâdja kâmiij 'ini hânja lâgi segala ka'ânakh kâmiij, bârang jang 'angkaw bûkan sâdja sudah materikan padânja 'awleh permandijan jang khudus, hânja lâgi tondjokh 'itu saharijen, manakâla 'angkaw menjempornâkan pudji'anmu deri dâlam mûlutnja, sopâja demikijen 'ini 'angkaw permalûkan segala 'awrang lhakîm didunjâ. Kâmiij minta dozâ kapadâmu, hendaklah kirânja melebehkan nizamtu didâlam marika

marika 'itu, sopâja pada fedekâla waktu bertambah p bahagijannja 'akan 'Elmesêth 'ânakhmu lâki p 'itu, khatâj maka 'ija ber'awleh pangkat sâkhl bâligh dengan segala djenis thikmet dan sadâlet. Hendaklah kiranja lâgi memberij nizmet pada kâmiij, sopâja kâmiij meng'âdjâ marika 'itu djalan mazrifetmu dan takhijetmu, seperti 'angkaw sudah tîtahkan pada kâmiij, 'agar sopâja 'awleh sibâdetnja 'itu karadjâ'an Sjejhân debinasâkan, dan karadjâ'an Sâsâj 'Elmesêth 'itu detogohkan dâlam djamâzat 'ini, dan dâlam segala djamâzat lâjin p, 'akan hormat namâmu jang khudus, dan 'akan chalâts marika 'itu jang kakâl, 'awleh kârana Sâsâj 'Elmesêth. 'Âmîn.

Sombahjang dihûlu deri pada chothbat pada bârang hârij deri pada 'usbûz.

JÂ Bâpa samâwij, 'Allâh jang khadîm, dan rahîm, kâmiij meng'enâl, dan meng'âkaw dihadâpan hhadretmu 'Ilâhij, ba huwa kâmiij 'ada 'awrang berdawfa jang kafijan, jang sudah deperkandongkan dan deper'ânakhkan dengan segala djenis persalâhan dan kabinasâ'an, jang tjenderong djuga kapada segala kadja-

kadjahâtan, dan tijâda lâjikh kapada bârang
 kabidjikan, dan bahuwa kâmiij dergan kahi-
 dôpan kâmiij jang berdawfa, tijâda dergan ber-
 henti, sudah melangkah segala penjurôhanmu
 jang khudus, 'awleh jang mâna kâmiij mendja-
 gâkan morkâmu tûron ka'âtas kâmiij, dan
 tûrut hukummu jang sâdil kâmiij memowat
 ka'âtas kâmiij laznê jang kakâl. Tetâpi, jâ
 mahâ besâr Tûhan, kâmiij berfasâl dan duka tjita,
 sebâb kâmiij sudah memorkâ'ij 'angkaw, kâ-
 miij meng'adûkan hâl kâmiij deri kârana se-
 gala kasâlâhan kâmiij, lâlû minta, hendaklah
 kirânja menîlikh dergan niymetmu 'âkan tje-
 lâka kâmiij. Hendaklah kirânja sâjang 'âkan
 kâmiij, jâ 'Allah dan bâpa jang 'amat mûrah,
 dan meng'ampon pada kâmiij segala dawfa kâ-
 miij, 'awleh kârana perâsa fangsâra 'anakmu
 jang kekâseh Tûhan kâmiij sâsâj 'Elmesêh.
 Hendaklah kirânja lâgi meng'atugarahkan
 pada kâmiij karunjâ rôhmu jang khudus, jang
 meng'adjar kâmiij dergan saganâp hâti meng'e-
 nâl thoghjân kâmiij, dan djomuw 'âkan kâmiij
 sendirij dergan sabetulnja, sopâja dawfa dema-
 tikan didâlam kâmiij, dan kâmiij bangkit dergan
 kahidôpan bahâru, jang dâlamnja kâmiij mem-
 berij bowah p khodsijet dan sadâlet, jang 'ada
 khabûl padâmu 'awleh sâsâj 'Elmesêh. Hen-
 daklah

dakhlah kirânja lâgi memberij kâmiij meng'arti kalâmmu jang khudus, tûrut kahendakhmu 'Ilâhij, sopâja 'awlehnja 'itu kâmiij ber'âdjar menatapkan pengharâpan kâmiij ka'âtas 'angkaw sâdja, dan menjârahi 'itu deri pada segala machlûkh. Sopâja lâgi parângij mânusiija kâmiij jang lâma serta dangan segala ka'inginnanja deri pada sahârij datang kapada sahârij mâkin lâma mâkin lebhêh detfalibkan, dan sopâja kâmiij persombahkan diriij kâmiij 'âkan khorbân jang hîdop, 'âkan kamulijá'an namâmu jang khudus, dan perbajikan sama mânusiija kâmiij, 'awleh kârana Tûhan kâmiij Wisaj 'Elmesêth, jang sudah meng'âdjar, dan menjûroh kâmiij minta dozâ demikijen 'ini:

Bâpa kâmiij, dan lâjin jang ber'ikot.

Sombahjang pendekh komedijen deri pada chothbat pada bârang hârij deri pada 'usbûz.

JÂ mahâ besâr Tûhan 'Allah, jang mahâ kawâfa, djângan kirânja berij namâmu jang khudus 'itu dehôdjatkan 'awleh kârana dawla p kâmiij: djikalaw sakâlipawn dangan babarapa perkâra kâmiij sudah berdawfa kapadâmu, sedang kâmiij sudah tijâda dengar p an 'âkan
ka-

kalâmmu seperti pátut: lâgi dengan bôdokh dan sùngut kâmiij sahârij p mendjagâkan morkâmu tûron ka'âtas kâmiij: maka sebâb 'itu 'angkaw menjiksâkan kâmiij dengan sabenarnja. Tetâpi, jâ mahâ besâr Tûhan, terkenanglah kirânja 'âkan rahmetmu besâr, dan sâjanglah 'âkan kâmiij. Berilah kirânja kâmiij meng'enâl segala dawfa p kâmiij, dan menjasâl 'âtasnja, lâlû membajikij kahidôpan kâmiij: togohkanlah kirânja segala châdim djamâzatmu, sopâja marîka 'itu dâpat mentjeriterâkan kalâmmu jang khudus dengan satijânja dan tatapnja. Togohkanlah kirânja segala 'awrang besâr p, jang telâh ter'angkat ka'âtas 'umetmu, sopâja marîka 'itu dâpat memegang pedang dunjâwij 'itu dengan zadâlet dan dengan 'intsâf. Paliharâkanlah kirânja kâmiij deri pada segala fitnet dan chijânet. Binasâkanlah kirânja sakalijen bitjâra djâhat, jang dengan tûpu dâja debijârákan lâwan kalâmmu dan djamâzatmu. Jâ mahâ besâr Tûhan, djângan kirânja mendjâwohkan rôhmu, dan kalâmmu deri pada kâmiij, tetâpi berilah pada kâmiij penambâhan 'imân, lâgi tahamul dan tzbât pada segala sangsâra dan kafukâran. Berilah kirânja tûlong pada djamâzetmu, lepaskanlah dija deri pada segala pergagâhan, pergurawan, dan peng'anjajâ'an. Togohkanlah kirânja,

kirânja lâgi famowa hâti jang lemah dan duka tjita, dan kîrimkanlah pada kâmi j salâmetmu 'awleh kârana 'Alisaj 'Elmesêh Tûhan kâmi j, jang sudah memberij pada kâmi j djandji'an jang sorggoh p'ini: 'Âmîn, 'Âmîn djuga 'aku berfabda pada kâmu, bahuwa segala sasawâtu jang kâmu 'akan minta deri pada bâpa dergan namâku, 'ija 'akan memberij 'itu pada kâmu: dan sudah menjûroh kâmi j minta dozâ demikijen 'ini:

Bâpa kâmi j, dan lâjin jang ber'ikot.

Sombahjang pada pâgi hârij.

JÂ Bâpa jang 'amat meng'asijâni j, kâmi j meng'utjap sukûr padâmu, sebâb bahuwa pada mâlam jang lâlû 'ini dergan fatijâmu 'angkaw sudah meng'awal 'akan kâmi j, dan minta kapadâmu, hendakilah kirânja menogohkan kâmi j dergan rôhmu jang khudus, jang sedekâla meng'iring kâmi j, sopâja kâmi j tantûkan hârij 'ini, serta dergan sakalijen hârij kahidôpan kâmi j, 'akan berbowat sasawâtu zadâlet dan khodsijet, dan 'akan segala bârang jang kâmi j mendjâmah dergan rângan p, berilah kirânja mâta p kâmi j santijâsa djâga p 'akan

memas^hhûrkan Hormatmu, Hatâj maka kâ-
 mij menantikan saganap 'ontong nijet kâ mij deri
 pada tânganmu jang mûrah sâdja. Maka sopâja
 kâ mij mendâpat perg'afijan jang demikijen 'ini
 deri padâmu, hendaklah kirânja 'angkaw, tûrut
 djandjimu, meng'ampônij samowa dawfa kâ-
 mij 'awleh kâ rana perâsa sangsâra dan penom-
 pah dârah Tûhan dan muchalits kâ mij Qisâj
 'Elmesêh : kâ rana fasallah kâ mij sudah ber-
 bowat 'itu. Hendaklah kirânja menarangkan
 hâti kâ mij, sopâja, hâbis kâ mij menanggalkan
 segala perbowâtan kalâm, kâ mij salâku 'ânakh p
 tarang berdjâlan menûrut kabaharuwan kahidô-
 pan dergan berbowat tijap p sibâdet. Karunjâ-
 kanlah kirânja lâgi berkatmu kapada chothbat
 kalâmmu 'Ilâhij. Binasâkanlah kirânja saka-
 lijen perbowâtan 'Iblîs : togohkanlah kirânja
 segala châdim djamâzat, dan segala 'awrang
 besâr p, jang telâh ter'angkat ka'âtas 'umetmu.
 Hiborkanlah kirânja hâti segala 'awrang jang
 kena 'anjâja dan sûfah, 'awleh kâ rana Qisâj 'El-
 mesêh, 'ânakhmu jang kekâseh, jang sudah
 djandji pada kâ mij, bahuwa songgoh p 'angkaw
 'akan karunjâkan pada kâ mij segala sasawâtu
 jang kâ mij minta dergan namânja, dan sebab
 'itu sudah sûroh kâ mij minta dozâ demikijen
 'ini: Bâpa kâ mij, dan lâjin jang ber'ikot.

Sombahjang pada petang hariĵ.

JĀ 'Allāh jang 'amat meng'afijānij, tarang kakal, jang bertjahaja didalam kalām, jang melalukan malam dawfa p, dan segala kabuta'an hati: sedang 'angkaw sudah tantukan malam 'akan berhenti, seperti sijang 'akan bakardja: kāmij minta dozâ kapadāmu, hendaklah kiranja berij tūboh kāmij berhenti dengan santawfa dan sunija, sopaja komedijennja 'itu 'ada lajikh 'akan mendirita kalalahan 'itu, jang hāros 'ija menanggong. Betulkanlah kiranja tūdor kāmij, sopaja federhāna 'adānja, 'agar tūboh dan njāwa kāmij djāngan kena bārang tjōring, behkan pawn sopaja tūdor kāmij djadi 'akan hōrmatmu. Hendaklah kiranja menarangkan māta zakhal kāmij, sopaja djāngan kāmij tūdor māti, tetapi santijāsa menantikan kalepāsan kāmij deri dālam kasukāran dunjā 'ini. Hendaklah kiranja lagi melindōngkan kāmij deri pada segala waswafet 'Iblīs, sambil meng'angkat kāmij kabāwah kalanggarā'anmu jang khudus. Dan djikalaw fakālipawn sudah tijada kāmij menjudahkan hariĵ 'ini melājinkan dengan sāngat berdawfa kapadāmu: maka kāmij minta

dozâ kapadâmu, hendaklah kirânja menûdong sakalijen dawfa kâmiij 'awleh rahmetmu, seperti 'angkaw menûdong segala sasawâtu jang di'âtas bumi dengan kakalâman mâlam, sopaja 'awleh kârana sebâb 'itu djângan kâmiij debowang deri hadâpan hadlretmu. Berilah kirânja lâgi santawfa dan panghibôran pada segala 'awrang sâkit, lâgi pada segala 'awrang jang dukajita dan bersûsah hatinja, 'awleh kârana Tûhan kâmiij **Wâsaj 'Elmesêh**, jang sudah meng'adjar kâmiij minta dozâ demikijeni 'ini:

Bâpa kâmiij, dan lâjin jang ber'ikot.

Sombahjang dihûlu deri pada mâkan.

Mazmûr 145. 'âjat 15, 16.

- 15 Mâta p segala sasawâtu meneigâdoh kapadâmu: maka 'angkaw djûga memberij padânja makânannja pada kotikânja.
- 16 'Angkaw 'ada membûka târganmu, dan meng'innjangkan segala sasawâtu jang hîdop tûrut karidlâ'anmu.

JÂ mahâ besâr Tûhan 'Allah, jang mahâ kawâfa, jang sudah mendjadikan segala sasawâtu, dan lâgi meng'alanggarâkan 'itu 'awleh

'awleh khodretmu 'Ilâhij, dan sudah bapermâ-
kankan khawm Jifrâ'ejl didâlam pādang tijah,
hendaklah kiranja menjampejkan berkatmu ka-
pada kâ mij hamba p mu jang dlaxîf, dan
mengkhuduskan bagi kâ mij segala karunjâ 'ini,
jang kâ mij tarîma deri pada kabajîkanmu jang
'âmat mûrah, sopâja kâ mij pâkej dija 'itu
dengan nazahân dan khodsijet tûrut kahendakh-
mu jang 'âmat bâjik, dan sopâja 'awlehnja 'itu
kâ mij meng'âkaw, bahuwa 'angkaw djûga 'ada
bâpa kâ mij, dan pöhon segala kabajîkan. Be-
rikanlah kiranja lâgi kâ mij pada sedekâla
waktu, dan dihûlu deri pada samowânja, mentja-
hârij rawtij rôthânij, jaznij, kalâmmu, dengan
jang mâna djîwa kâ mij depermiâkankan 'âkan
ber'awleh hahidôpan kakâl, jang 'angkaw sudah
fadijâkan bagi kâ mij 'awleh mahâ sûtijj dârah
'ânakhmu jang kekâseh Tûhan kâ mij ʒîsaj 'El-
mesêlh. 'Âmîn.

Bâpa kâ mij, dan lâjin jang ber'ikot.

Demikijen Tûhan kâ mij ʒîsaj 'Elmesêlh,
natsilhetkan kâ mij, Lukhâ 21 : 34, 35.

34 Maka paliharâkanlah dirij kâmu, 'âgar
djângan hâti kâmu debarâtij 'awleh pen-
demâpan dan pemabôkan dan babarapa
pertjintâ'an kahidôpan 'ini, dan djângan

- fakûnjong p hârij 'itu djûga menjalâp kâmu.
 35 Kârana seperti sawâtu djurât 'ija 'akan menjirkep samowa 'awrang jang dûdokh di'âtas mûka salûroh bûmi.

Sombahjang komediĵen deri pada mâkan.

Demikĵen bafermân mahâ besâr Tûhan didâ-
 lam sûrat Mûsâj jang kalîma, Fatf. 8.
 'âjat 10, 11.

- 10 Manakâla 'angkaw sudâh mâkan dâñ djâdi
 kinnjang, maka hendaklah 'angkaw
 memudĵikan Huwa 'Ilahmu 'awleh kâra-
 na tânah jang bajik 'itu, jang 'ija sudâh
 berĵkan padâmu.
- 11 'Ingatlah 'awlehmu 'âgar djângan kawlâlej
 'akan Huwa 'Ilahmu pada tijâda memali-
 harâkan pasân p nja, dâñ hukum p nja,
 dâñ 'ondang p nja, jang 'aku 'ini 'ada ber-
 pasân hârij 'ini padâmu.

JÂ mahâ besâr Tûhan 'Allah, Bâpa samâwij,
 kâmij meĵ'ûtjap hukûr padâmu kârana
 fakalĵen kabidĵkanmu, jang kâmij tarĵma
 deri pada tânganmu jang mûrah tijâda dengen
 kaputûsan, bahuwa 'ada kahendakhmu 'Ilâhij
 'akan

'akan memaliharâkan kâmiġ didâlam kahidôpan jang fanâ 'ini, dan pabinâkan kâmiġ dergan memberij pada kâmiġ hîdop p an: 'istemejwa bahuwa 'angkaw sudah per'ânakkan kâmiġ pûla kapada 'âsa kahidôpan jang terbâjik, jang 'angkaw sudah menjatâkan pada kâmiġ 'awleh 'Indjilmu jang khodus. Kâmiġ minta dozâ kapadâmu, ja 'Allah dan Bâpa jang 'âmat meng'asijâniġ, djângan kirânja berij hâti kâmiġ ber'âkar desini didâlam segala benda kabumi'an 'ini jang linnjap 'adânja; tetâpi sopâja kâmiġ pada sedekâla waktu menengâdoh kasawrga menantîkan muchalits kâmiġ 'Elmesêh, sahingga maka 'ija 'akan kalihâtan di'âtas 'âwan p 'akan melepaskan kâmiġ. 'Âmîn.

Bâpa kâmiġ, dan lâjin jang ber'ikot.

Sombahjang kârana 'awrang sâkit dan jang bersûfah hatinja.

JÂ 'Allah jang mahâ kawâsa, jang khadim dan szâdil, dan bâpa jang 'âmat meng'asijâniġ, jang memegang patuwânan 'âtas kamatijan dan kahidôpan, sedang bârang sasawâtu tijâda djâdi, mâwu didâlam lângit, mâwu di'âtas bûmi, melâjinkan dergan kahendakmu,

djikalaw sakâlipawn kâ mij tijâda 'ada mus-
 talhakh 'akan menjebutkan namâmu, dan tijâ-
 da 'akan ber'âsa, bahuwa 'angkaw 'akan 'ifti-
 djâbetkan kâ mij, manakâla kâ mij 'ingat, bagi-
 mâna sampej sakârang 'ini kâ mij sudah meniug-
 galkan waktu kâ mij, maka kâ mij minta doxâ
 kapadâmu, hendaklah kirânja menîlikh 'akan
 kâ mij dengan rahmetmu kâ rana Hadret Xisaj
 'Elmesêh, jang sudah menargong segala ka-
 lemâhan kâ mij: kâ mij meng'akaw, bahuwa
 tijâda 'ada bârang 'apa didâlam kâ mij, lâjin deri
 pada katjenderongan kapada kadjahâtan, dan
 kalemâhan kapada bârang kabajikan. Maka
 sebâb 'itu kâ mij sudah ber'awleh hiksa 'ini,
 behkan babarapa hiksa jang lebh sangat 'akan
 'upah kâ mij. Tetâpi, jâ mahâ besâr Tûhan,
 'angkaw 'ini tâhu, bahuwa kâ mij 'ada khawm-
 mu, dan 'angkaw djûga 'ada 'Ilah kâ mij: tijâ-
 da kâ mij berlindong kapada bârang sawâtu pawn,
 melâjinkan kapada rahmetmu sâdja, jang bu-
 lôm penah 'angkaw sudah 'anggan pada bârang
 sa'awrang, jang sudah tawbat kapadâmu.
 Sebâb 'itu kâ mij minta doxâ, djângan kirânja
 'ihtisâbkan pada kâ mij segala dawsa kâ mij,
 tetâpi 'ihtisâbkanlah pada kâ mij hikmet, sa-
 dâlet dan khodsijet Xisaj 'Elmesêh, sopâja
 dengan berkatnja kâ mij dâpat berdûrij dihadâ-
 pan

pan hadlretmu. Lepaskanlah kiranja kâmiĳ deri pada sangsâra 'ini 'awleh kârana diĳa 'itu, sopâĳa djângan 'awrang djâhat fikir, bahuwa 'angkaw sudah meninggalkan kâmiĳ. 'Adapawn djikalaw 'angkaw kahendâkij perbejasakan kâmiĳ demikijen lebh lâma, maka karunjâkanlah kiranja pada kâmiĳ tŕabâr dan khowat 'âkan menaggong sakalijen 'ini tûrut kahendakmu, dan berilah samowa 'itu tûrut hikmetmu berlâku 'âkan kabidjikan kâmiĳ. Tâ'adibkanlah kiranja kâmiĳ didunjâ 'ini 'anggor deri pada kâmiĳ hilang didâlam 'âchirat dengan 'awrang jang lekât pada dunjâ. Berilah kâmiĳ mâti lepâs deri pada dunjâ 'ini dan segala sawâtu jang kabumi'an 'adânja, sopâĳa kâmiĳ safahârij mâkin lâma mâkin lebh debaharuwĳ 'âtas telâdan **ʔisâĳ** 'Elmesêh. Djângan berij kâmiĳ detjercĳkan 'awleh bârang sawâtu deri pada mulhabetmu: tetâpi safahârij târikhlah kâmiĳ mâkin lâma mâkin lebh datang kapadâmu, sopâĳa dengan kasukâ'an kâmiĳ dâpat sampej kapada makhsûd dazwat kâmiĳ, 'ija 'itu, mâti, bangkit, dan hîdop sampej salâma p nja ferta dengan 'Elmesêh. Kâmiĳ pertjâĳa lâgi, bahuwa 'angkaw 'âkan 'istidjâbetkan kâmiĳ 'awleh kârana **ʔisâĳ** Elmesêh,

mesêlh , jang sudah meng'adjar kâmi j minta
dozâ demikijen 'ini :

Bâpa kâmi j , dan lâjin jang ber'ikot.

Togohkanlah lâgi kâmi j 'ini dâlam 'imân
jang benâr , jang deri pada mâta hâti kâmi j 'ikh-
rârkan dengan mûlut : Bejta pertjâja 'âkan
'Allah , dan lâjin jang ber'ikot.

'Ataw sabag'ini :

JÂ 'Allah jang kakâl , dan bâpa jang 'âmat
meng'afijâni j , chalâts jang kakâl bagi 'aw-
rang hîdop p , dan kahidôpan jang kakâl
bagi 'awrang mâti p , sedang 'angkaw sendirij
djuga memegang kamatijan dan kahidôpan di-
dâlam tanganmu , dan tijâda dengan kaputûsan
'angkaw bertjinta 'âkan kâmi j demikijen , maka
bârang njâman 'ataw penjâkit , dan bârang ka-
bajikan 'ataw kadjahâtan tijâda dâpat sampej
kapada kâmi j , behkan sahelej rambot tijâda
dâpat lûroh deri pada kapâla kâmi j melâjin-
kan dengan kahendakmu , lâgipawn bahuwa
'angkaw memarentahkan segala sasawâtu bagi
'awrangmu jang mû' min 'âkan kabledjikkannya :
kâmi j minta dozâ kapadâmu , 'anugarahkan-
lah kiranja pada kâmi j karunjâ rôhmu jang
khudus ,

khudus, sopâja 'ija meng'âdjar kâmiij meng'enal
 bâjik p tjelâka kâmiij, dan dengan tsabâr men-
 dirita segala sija'setmu, jang salakhsa kijen le-
 bèn besâr kâmiij sudah ber'ûpah. Kâmiij tâhu,
 bahuwa segala 'itu bûkan 'ada bagi kâmiij tan-
 da p deri pada morkâmu, tetâpi deri pada
 kâsehmû 'abawij 'akan kâmiij, sopâja dengan
 'awrang jang lekât pada dunjâ 'ini djânggan kâ-
 miij kena lhukum. Tambahkan lah kirânja,
 jâ mahâ besâr Tûhan, 'imân kâmiij, 'awleh
 rahmetmu jang tijâda berhingga, sopâja mâ-
 kin lâma mâkin lebèn kâmiij deperfawatûkan
 dengan 'Elmesêh, seperti 'anggawta p dengan
 kapalânja rôhânij, jang fertânja 'angkaw ka-
 hendâkij sarupâkan kâmiij pada kalangfarâ'an
 dan kamulijâ'an. Rîngankanlah kirânja sangsâra
 'itu, sahingga kâmiij sampat mendirita 'itu sakha-
 dâr kalemâhan kâmiij. Kâmiij menazalokhkan di-
 rij kâmiij sakâli p kabâwah kahendakumu,
 djikalaw 'angkaw hendakh berij djîwa kâmiij
 tinggal lebèn lâma didâlam tarâtaki 'ini, 'ataw
 meng'angkat dija 'itu kapadâmu mâsoh kahi-
 dôpan kakâl, sedang kâmiij 'ada milik 'Elme-
 sêh, maka sebâb 'itu tijâda kâmiij bawleh bi-
 nâsa. Kâmiij suka djûga meninggalkan dâging
 jang lemah 'ini, sedang kâmiij ber'âsa kapada
 kabangkîtan jang punòh chalâts, dimâna dâging
 'itu

'itu djûga 'âtas perij jang lebh mulija 'akan
 dekombalikan pada kâmiij. Karunjâkanlah ki-
 rânja kâmiij merâsa panghiborân jang punoh
 chalâts 'itu, jaznij, ka'ampônan dawfa p, dan
 tazdîl 'Elmesêlh, sopâja dengan parîfej 'ini kâ-
 miij dâpat tangkis segala waswafet Sjejhân. Be-
 rîlah kirânja dârahnja jang sûtijj deri pada sâlah
 'itu menghâpuskan katjorîngan dan katjamâran
 segala dawfa kâmiij, dan sadâletnja 'itu mem-
 bâwa sudzur kârana thoghjân kâmiij dihadâ-
 pan hukummu jang 'âchir. Kenâkanlah pada
 kâmiij sindjata deri pada 'imân dan radjâ, so-
 pâja djângan kâmiij debinasâkan 'awleh bârang
 hajbat mawt, tetâpi manakâla mâta p tûboh
 kâmiij berkalâman, berîlah kirânja pada tat-
 kâla 'itu mâta p njâwa kâmiij memandag ka-
 padâmu, dan manakâla 'angkaw 'akan hâbis
 memûtuskan pakardjâ'an lîdah kâmiij, berîlah
 kirânja pada tatkâla 'itu hâti kâmiij djângan ber-
 henti deri pada berdoxâ kapadâmu: jâ mahâ
 besâr Tûhan, kâmiij sarahkan djîwa kâmiij ka-
 pada tângan p mu, djângan kirânja meninggal-
 kan kâmiij dâlam kafukâran kâmiij jang 'âchir,
 'itu pawn 'awleh kârana Qisâj 'Elmesêlh sâdja,
 jang sudah meng'âdjar kâmiij minta doxâ demi-
 kijen 'ini: Bâpa kâmiij, dan lâjin jang ber'ikot.
 Bejta pertjâja, dan lâjin jang ber'ikot.

Fatsal pada melakûkan Permandijan pada ka'ânakh p'awrang mu'min.

BAhuwa djumlat peng'adjaran permandijan jang khudus itu ada tersimpan didâlam tiga perkâra ini:

Pertâma. Bahuwa kâmiij serta dengan segala 'ânakh kâmiij sudah deperkandungkan dan deper'ânakhkan dengan dawfa, maka sebab itu kâmiij ada 'ânakh p morka, hataj maka tijâda kâmiij dapat mâfokh karadjâ'an 'Allah, melâjinkan kâmiij deper'ânakhkan pula. 'Itu de'adjar pada kâmiij 'awleh salâm dan pertjikh dengan 'âjer, jang 'awlehnja tertondjokh pada kâmiij katjamâran djîwa p kâmiij, sopâja kâmiij depel'adjar djomuw 'âkan dirij kâmiij, merindahkan dirij kâmiij dihadâpan 'Allah, dan mentjahârij persutjâ'an dan chalâts kâmiij diluwar dirij kâmiij.

Kaduwa. Permandijan jang khudus itu berdjaksikan dan mematerikan pada kâmiij pembasôhan segala dawfa 'awleh Wisaj 'Elmesêh. Sebab itu kâmiij depermandikan dengan nama Bâpa, dan 'Ânakh lâki p, dan Rôlhu-'Ikhudus: kârana pada mâsa kâmiij depermandikan dengan

dergan nâma Bâpa , maka 'Allah Bâpa ber-
 sjaksikan dan mematerikan pada kâmiĳ , ba-
 huwa 'ija mendirikan dergan kâmiĳ sawâtu
 perdjandji'ân nizm̄et jang kakâl , dan meng-
 'angkat kâmiĳ mendjadi 'ânakh p nja dan wâ-
 ritz p nja , maka sebab 'itu kahendahnja meng-
 'anugarahkan pada kâmiĳ sawâtu kabajikan ,
 dan mendjâwohkan deri pada kâmiĳ sawâtu
 kadjahâtan , 'ataw membâlikhkan 'itu kapada
 kabidjikan kâmiĳ . 'Adapawn pada mâsa kâ-
 miĳ depermandikan dergan nâma 'Ânakh lâki p ,
 maka 'Ânakh lâki p 'itu mematerikan pada kâ-
 miĳ , bahuwa 'ija membâsoh kâmiĳ dergan dâ-
 rahnja deri pada segala dawfa kâmiĳ , sambil
 perawatukan kâmiĳ dergan perakutuwan
 mawtnja dan kabangkîtannja , sahingga maka
 kâmiĳ melepaskan deri pada samowa dawfa kâ-
 miĳ , dan dekira p kan sâdil dihadâpan 'Allah.
 Sabâgej lâgi pada mâsa kâmiĳ depermandikan
 dergan nâma Rôthu-'lkhudus , maka Rôthu-
 'lkhudus menjonggohkan pada kâmiĳ 'awleh
 Sir jang khudus 'ini , bahuwa kahendahnja dû-
 dokh ferta kâmiĳ , dan mengkhuduskan kâmiĳ
 mendjadi 'arggawta p 'Elmesêth , sambil meng-
 'arunjâkan pada kâmiĳ bârang jang kâmiĳ ber-
 'awleh dergan berkat 'Elmesêth , jasnij , pem-
 basôhan dawfa p kâmiĳ , dan pembaharuwan
 kahi-

kahidôpan kâmiij jang safahârij, Hataj maka pada 'âchurnja kâmiij 'akan diperdirikan tijâda dengan bârang tjelâ di'antâra djamâzat segala 'awrang pilêhan didâlam kahidôpan kakâl.

Katiga. Sedang duwa bahagijan sudah tersimpan didâlam sakalijen perdjandj'an, maka kâmiij lâgi de'adjarakan dan delâzimkan pula 'awleh 'Allah deri pada permandijan 'itu, 'akan berbowat kabaktijan baharu, jaznij, sopâja kâmiij malekât pada 'Allah jang 'afa, 'ija 'itu, Bâpa, 'Anakhi lâki p, dan Rôkhu-'lkhudus, sambil hârap padanja dan meng'asêhiij dija dengan saganap hâti, dengan saganap djiwa, dengan saganap szakhal, dan dengan saganap khowat, lâgi meninggalkan dunjâ, mematikan parangij kâmiij jang lâma, dan berdjalan dengan melakûkan kahidôpan baharu dan szâbid. 'Adapawn djikalaw bârang kâla deri pada kalemâhan kâmiij berbowat dawfa, maka tijâda halâl kâmiij huwas 'akan nizmêt 'Allah, dan berkandjang pada dawfa, sedang permandijan 'itu 'ada sawâtu materij dan kaksian jang sorggoh, bahuwa kâmiij meniegang perdjandj'an nizmêt jang kakâl serta dengan 'Allah.

'Adapawn djikalaw sorggoh ka'ânakh p kâmiij tijâda meng'arti segala perkâra 'ini, maka tijâda

tijâda Hialâl 'awrang kûtjilkan dija deri pada permandijan, sedang marika 'itu lagi tijâda dengan tahûnja sudah ber'awleh bahagijan 'akan kûtokh deri pada 'Adam, dan demikijen lagi de'angkat pula kapada nizmet 'awleh 'Elmesêh, seperti 'Allah bafermân kapada 'Ibrâhîm bâpa segala 'awrang mu'min 'itu, dan bagitu lagi kapada kâmi, dan kapada segala 'anak p kâmi, Kadj. 17: 7. sabdânja: Dan 'aku kâlâh mendirikan perdjandji'anku di'antarâku, dan di'antarâmu, dan di'antrâ benehmu komedijen deri padâmu pada segala per'idâranja, 'itu pawn 'akan perdjandji'an kakal: hendak 'ada bagimu 'akan 'Ilah, dan bagi benehmu komedijen deri padâmu.

Lâgipawn Petrus berjaksîkan 'itu, KHut. 2: 39. dengan perkata'an 'ini: Kârana djandji'an 'itu pûnja kâmu, dan pûnja 'anak p mu, dan pûnja sakalijen 'awrang jang djâwoh, barapa p 'awrang mahâ besâr Tûhan 'Ilah kâmi 'akan panggil dâtang.

Sebab 'itu maka dihûlu kâla 'Allah sudah sûroh marika 'itu dechatankan, jang 'adâlah materij perdjandji'an dan sadâlet 'imân: seperti lagi 'Elmesêh sudah memelôkh marika 'itu, sudah membûboh tângan ka'âtasnja dan sudah memberkâtij dija. Markh. 10.

'Adapawn

'Adapawn sedang pada sakarang 'ini permandijan 'itu menggantikan chitânet, maka sahârosnja 'awrang permandikan ka'ânakh p, jang wâritz p karadjâ'an 'Allah dan perdjandji'annya. Sjahdan lâzimlah 'atas 'ibuw bâpa mâkin meng'adjar 'itu pada 'ânakh p nja dengan mâkin tambah sumornja.

'Adapawn sopâja kâmiij dâpat lâgi melakûkan titah 'Allah jang khudus 'ini 'akan lhormatnja, dan 'akan parhibôran kâmiij, dan 'akan perbajikan djamâzat, maka hendaklah kâmiij menjebutkan namanja jang khudus demikijen 'ini:

JÂ 'Allah jang kakal dan mahâ kawâfa, jang tûrut lhukummu jang sadil sudah menjiksakan 'awrang 'isij dunjâ jang kâfir dan fâsiki 'itu dengan 'ampûhan, dan 'awleh rahmetmu jang besâr sudah melepaskan dan memaliharkan Nôh 'awrang mû'min 'itu dengan 'isij rûmahnja dawlâpan 'awrang bânjahnja: Tûhan jang sudah meninggalamkan Firzawn jang tagar hatinja 'itu dengan samowa balanja mâtt lemàs didâlam lâwut KHolzum, dan sudah menghentar khawmimu Jisrâ'ejl menjabarang 'itu dengan tijâda bâsahkan kâki p nja, jang 'awlehnja Permandijan 'itu detandâkan: kâmiij minta dozâ kapadâmu, kârana rahmetmu

I

jang

jang tijâda berhingga, hendaklah kirânja meni-
 likh kapada ka'ânakh p'ini dengan nizmetmu,
 dan 'awleh rôhmu jang khudus perfatûbohkan
 dija dengan 'ânakhmu **ʔ**isâj 'Elmesêth : sopâja
 'ija detânamkan fertanja kapada kafamâ'an
 mawtnja, dan berbangkit fertanja kapada ka-
 hidôpan bahâru : sopâja dengan sùka hatinja
 'ija mendjondjong tsalibnja jang sahârij p' meng-
 'iring dija, lâgi lekât padanja dengan 'imân
 jang benâr, dengan radjâ jang togòh, dan
 dengan muhabet jang râmej p: sopâja 'ija dengan
 sapunòh p' parghibôran 'awleh kârana 'angkaw
 meninggalkan kahidôpan 'ini, jang songgoh p'
 tijâda lâjin deri pada mawt jang ber'ulang p'
 djûga, dan sopâja pada hârij jang 'âchir 'ija
 dâpat menghâdap mahkamet 'Elmesêth 'ânakh-
 mu lâki p'itu tijâda dengan terkadjut : 'awleh
 kârana **ʔ**isâj 'Elmesêth 'ânakhmu lâki p' Tû-
 han kâmiij 'itu djûga, jang ferta dengan 'ang-
 kaw dan rôthu-'lkhudus 'ada 'Allah jang 'asâ,
 jang hidop, dan jang pegàng parentah sampej
 salâma p' nja. 'Amin.

Natsilhet pada 'ibuw bâpa, dan pada bâ-
 rang sijâpa jang berdirij sjakli pada
 hâl Permandijan 'itu.

HEj 'awrang kekâseh p' kârana mahâ Tûhan
 'Elmesêth, kâmu sudah dengar, bahuwa
 Per-

Permandijan 'itu 'ada sawâtu ritah 'Allah, 'akan materikan perdjandji'annja pada kâmi j dan pada benèh kâmi j : maka sebab 'itu hâroslah kâmi j pakej dija 'itu 'akan makhtsûd 'itu djuga, dan djangan deri pada szâdet 'ataw tachajul. 'Adapawn sopâja djadi njata, bahuwa râsa hatîmu 'ada demikijen 'ini, maka hendakhlah kâmu deri pada fihakumu menjahûtij katiga perkâra 'ini dengan tijâda tjûlas.

Pertâma. Djikalaw sakâlipawn segala 'anakh kâmi j sudah deperkandongkan dan deper'anakhstan dengan dawsa p, dan sebab 'itu 'ada tazalokh kabâwah segala djenis tjelâka dan kûtokh : kâlul p kâmu meng'akaw, bahuwa marika 'itu sudah dekhuduskan 'awleh 'Elmesêlh, dan sebab 'itu hâros 'ija depermandikan seperti 'aggawta p djamâszetnja?

Kaduwa. Kâlul p kâmu meng'akaw bahuwa peng'adjâran jang tersimpan didâlam Perdjandji'an lîma dan bahâru, dan didâlam kaduwa belâs perkâra 'imân Mesêlhij, lagi jang depe'adjar didâlam djamâszat Mesêlhij desini, 'itu 'ada peng'adjâran jang benâr dan semporna 'akan ber'awleh chalâts?

Katiga. Kâlul p kâmu, hej bâpa, 'ataw gakti, djandji, dan bertjakap mâwu meng'adjar dengan sabawleh p mu, 'ataw sûroh dan

132 Fatfal Permandijan jang khudus.

dân tûlong meng'adjar pang'adjâran jang ter-
sebût 'ini pada 'ânakh p 'ini, tatkâla 'ija
bahâru bersakhal?

Djawâb.

Behkan.

Samantâra permandi'an makâ hendakh
Pandita meng'atâkan demikijen 'ini:

N. 'Aku permandikan 'angkaw dengan
nâma Bâpa, dan 'Anak laki p, dan Rôthu-
'lkhudus.

Sjukûr.

JÂ 'Allah jang mahâ kawâsa, dan bâpa
jang 'amat meng'asijânij, kâmiij meng'ûtjap
Sjukûr dan pûdji padâmu, sebâb bahuwa
'angkaw sudah meng'ampônij sakalijen dawsa
pada kâmiij, dan pada 'ânakh p kâmiij 'awleh
kârana dârah 'ânakhmu jang kekâseh **S**isaj 'El-
mesêh, dan sudah meng'angkat kâmiij 'awleh
rôthmu jang khudus mendjâdi 'anggawta p 'â-
nakhmu jang tonggal, dan demikijen lâgi men-
djâdi 'ânakh p mu, lâgi 'angkaw sudah mema-
terikan dan menjonggohkan 'itu bagi kâmiij
'awleh Permandijan jang khudus. Kâmiij minta
doxâ kapadâmu kârana 'ânakhmu jang kekâ-
seh 'itu djûga, hendaklah kirânja santijâsa
mema-

memarentahkan ka'ânakh p jang telah depermandikan 'ini dergan rôlhm̄u jang khudus, sopâja 'ija depejarâkan dergan xâbid pada 'agama Mesêhij, dan bertambah p dergan berkat mahâ Tûhan x̄isaj 'Elmesêh, 'akan meng'cnal dan meng'akaw kamurâhanmu dan rahmetmu 'abawij, jang 'angkaw sudah menondjokh pada dija 'itu dan pada kâmi j sakalijen, lâgipawn sopâja 'ija hîdop dergan berbowat sâfawâtu xadâlet dibâwah parentah nabij, râdja dan 'imâm besâr kâmi jang 'asâ, jaznij, x̄isaj 'Elmesêh, dan dergan barâni j hatinja 'ija berparang dergan dawsa, dergan 'Iblîs, dan saganap karadjâ'annja, lâlû ber'awleh kame-nângan, 'akan memudjikan, dan memulijâkan 'angkaw dan 'ânakhmu x̄isaj 'Elmesêh, serta dergan rôthu-'lkhudus, 'Allah jang 'asâ dan benâr 'itu, sampej salâma p nja. 'Âmin.

Fatfal pada melakûkan Permandijan pada 'awrang jang xâkhil bâligh.

DJIkâlâw sakâlipawn sâhârosnja 'ânakh p 'awrang Mesêhij (welâkin tijâda 'ija meng'arti 'itu) depermandikan dergan kârana perdjandji'an 'itu, dan hânja sâfonggohnya tijâda halâl 'awrang xâkhil bâligh depermandikan,

melâjinkan marîka 'itu dihûlu meng^genâl dawfa p nja, dan 'ikhrârkan tawbatnja dan 'imânnya 'akan 'Elmesêh. Kârana deri pada sebâb 'ini bûkan sâdja Jahjâ Permandij, jang tûrut titah 'Allâh sudah berchothbatkan permandijan tawbat 'akan ka'ampônan dawfa, 'itu sudah permandikan segala 'awrang jang sudah meng^gâkaw dawfa p nja, Markh. 1. dan Lûkhâ 3. tetâpi lâgi Tûhan kâmiy Xisaj 'Elmesêh sudah menjûroh murîd p nja meng^gâdjar fakalijen chalâjikh 'itu mâsokh murîd, sambil permandikan dija 'itu deigan nâma Bâpa, dan 'Anakh lâki p, dan Rôthu-'lkhudus, Mat. 28. dan Markh. 16. sarâja tambahkan djandji'an 'ini, bahuwa sijâpa jang sudah pertjâja dan depermandikan, 'ija 'akan ber^gawleh chalâts. Seperti lâgi segala Rasûl, bagimâna njâta deri pada khitâhinja, KHitf. 2. dan 10. dan 16. tûrut khânûn 'ini, sudah tijâda permandikan 'awrang xâkhl bâligh, lâjin deri pada 'awrang 'itu djuga jang sudah 'ikhrârkan 'imânnya dan tawbatnja. Maka sebâb 'itu pada hârij jang fakârang 'ini tijâda hâlâl permandikan bârang 'awrang xâkhl bâligh, lâjin deri pada 'awrang 'itu djuga, jang sudah bel^gâdjar rahasija Permandijan jang khudus deri pada chothbat 'indjil jang khudus, dan sertanja 'itu tâhu memberij

berij perkira'an 'akan 'imannya 'awleh 'ikhrâr dengan mûlutnja.

'Adapawn sedang kâmu N. N. lâgi minta depermandikan dengan Permandijan jang khudus, sopâja 'itu djâdi padamu materij persatubôhan dengan djamâzat 'Allah, dan sopâja njata bahuwa bûkan sâdja kâmu menjambot 'agama Mesêhij, jang kâmu sudah bel'adjar deri pada kâmi, dan jang kâmu lâgi sudah 'ikhrâkan dihadapan kâmi, tetâpi lâgi bahuwa kahendakmu melakûkan kahidôpanmu 'awleh nismet 'Allah tûrut dija 'itu: maka hendaklah kâmu dengan hâti jang tijada tjulas menjâhut dihadapan 'Allah dan djamâzetnja:

Pertâma. Kâlû p kâmu pertjaja 'akan 'Allah jang benar, jang 'asâ dzâtnja, dan tiga 'okh-nûmnja, Bâpa, 'Anakh lâki p, dan Rôkhu-'lkhudus, jang sudah mendjadikan langit dan bumi, serta dengan sakalijen 'isinja deri pada sudum, dan lâgi meng'alanggarakan dan memarentahkan 'itu, sahingga maka bârang sawâtu pawn tijada djâdi didâlam langit, 'ataw di'âtas bumi melâjinkan dengan kahendakhnja 'Ilâhij?

Djawâb.

Behkan.

Kaduwa. Kâlû p kâmu pertjaja, bahuwa kâmu sudah deperkandongan dan deper'anakkan dengan dawsa p, dan sebâb 'itu deri

pada mûla per'anâkan kâmu 'ada 'ânakh p morka, jang tijâda lâjikh kapada bârang kabidjikan, jang tjenderong djûga kapada segala kadjahâtan, dan bahuwa kâmu dergan kira p an, perkatâ'an dan perbowâtan, babarapa kâli sudah melangkah segala penjurôhan mahâ besâr Tûhan, dan kâlup duka tjita hatimu kârana segala dawsa 'ini?

Djawâb.

Behkan.

Katiga. Kâlup kâmu pertjâja, bahuwa 'Elmesêth, jang 'ada 'Allah jang songgoh dan kakâl, lâgi mânusia jang songgoh, jang sudah meng'ambil nâsûtinja deri pada dâging dan dârah parâwan Marjam, 'itu sudah de'anugarkau padâmu 'awleh 'Allah 'akan muchalits, dan bahuwa kâmu 'awleh 'imân 'ini ber'awleh ka'ampônân dawsa p kârana dârahnya, dan bahuwa kâmu 'awleh khowat rôlhu-'lkhudus sudah djâdi anggawta 'Isaj 'Elmesêth, dan djamâzetnja?

Djawâb.

Behkan.

Ka'ampat. Kâlup kâmu meng'akaw sakalijen perkâra 'agama Mesêthij 'ada benâr, seperti segala 'itu deri pada kalâm 'Allah de'âdjarkan desini didâlam djamâzat Mesêthij, dan kâmu berjâkap berkakâlan dergan tatâp hatimu pada pang'adjâran 'ini sahingga kasudâhan kahidôpanmu: lâgi kâlup sertanja 'itu kâmu

kâmu menjangkal segala bidzat, dan perfasâtan jang berfalâhan dengan peng'adjâran 'ini, dan djandji, bahuwa kâmu âkan berkandjang pada perfakutuwan dengan djamâzat kâmi Mesêhij, bûkan sâdja 'akan dengar kalâm, hânja lâgi 'akan mâfokh kapada perdjamuwan rasjâ?

Djawâb.

Behkan.

Kalîma. Kâlu p kâmu dengan mâta hatîmu sudâh bernijet santijâsa mâwu berhîdop p an Mesêhij, dan menjangkal dunjâ serta dengan sakalijen ka'ingînannja jang djâhat, seperu 'itu pârut pada segala 'anggawta 'Elmesêh dan djamâzetnja, sambil menazalokhkan dirîmu kabâwah sakalijen pertogôran Mesêhij?

Djawâb.

Behkan.

'Allah jang 'âmat mûrah, dan 'âmat besâr, hendaklah kirânja karunjâkan nizametnja dan berkatnja 'akan ber'awleh makhtsûdmu 'ini, 'awleh kârana Sîsâj 'Elmesêh. 'Âmîn.

Fatfal pada memulijâkan Perdjamuwan rasjâ jang khudus.

HEj 'awrang kekâseh kârana mahâ Tûhan Sîsâj 'Elmesêh, hendaklah kâmu

dengar segala perkata'an tîtah Perdjamuwan
 sahâ jang khudus, jang detitahkan 'awleh
 Tûhan kâmiĳ **ʒ**isâĳ 'Elmesêth, bârang jang
 Rasûl Pawlus sudah menjûrat bagi kâmiĳ,
 1 Kor. 11. 'âjat 23---29.

KÂrana 'aku 'ini sudah tarîma deri pada
 mahâ Tûhan bârang jang 'aku lâgi sudah
 sarahkan pada kâmu, bahuwa mahâ Tûhan
ʒisâĳ, pada mâlam 'itu, tatkâla 'ija telah dese-
 mûkan, sudah meng'ambil rawtij: Dâñ fatclâh
 sudah de'ûtjapnja hukûr, maka 'ija pawn
 pitjahkanlah 'itu, dâñ sabdâlah, 'ambillah,
 santaplah: 'itu djûga 'ada tûbohku, jang de-
 pitjahkan kârana kâmu: berbowathlah demikijên
 'ini 'akan peng'ingâtanku. Sabâgej lâgi tjâwan
 minôman komedijên dri pada santap sahâ,
 sabdânja, tjâwan minôman 'ini 'ada Watfijet
 bahâru didâlam dârahku, berbowatlah demi-
 kijên 'ini, sabarâpa kâli kâmu 'akan mînom,
 'akan peng'ingâtanku. Kârana sabarâpa kâli
 kâmu 'akan mâkan rawtij 'ini, dâñ mînom
 'isij tjâwan minôman 'ini, maka hendaklah
 kâmu menclabarkan mawt mahâ Tûhan,
 sahingga 'ija dâtang. Bagîtu kalâkh bârang sijâpa
 jang mâkan rawtij 'ini, dâñ mînom 'isij tjâ-
 wan minôman mahâ Tûhan tijâda dengan
 sabârosnja

fahârosnja, nistjâja 'ija 'akan berhutang pada tûboh dan dârah mahâ Tûhan. Tetâpi hendaklah mânusia mentjwabâ'ij sendirinja, dan demikijen 'ini hendaklah 'ija mâkan deri pada rawtij 'itu, dan minom deri pada tjâwan minôman 'itu. Kârana sijâpa jang mâkan dan minom tijâda dergan fahârosnja, nistjâja 'ija mâkan dan minom mendâtangkan sawâtu hukum ka'âtas sendirinja, sedang 'ija tijâda membejdâkan tûboh mahâ Tûhan.

A Dapawn sopâja pada fakârang 'ini kâmiij memulijâkan perdjamuwan ʒaʒjâ mahâ Tûhan 'akan panghibôran kâmiij, maka dihulu deri pada sakalijen perkâra 'ada bergûna pada kâmiij, sopâja dihulu kâmiij mentjwabâ'ij dirij kâmiij bâjik p. Kaduwa sopâja kâmiij melakûkan 'itu 'akan makhsûd 'itu djûga, 'akan jang mâna mahâ Tûhan 'Elmesêh sudah titahkan 'itu, jaznij, 'akan peng'ingâtannja. Sjhdan pertjwabâ'an dirij kâmiij jang benar 'itu berdîrij 'âtas katiga perkâra 'ini.

Pertâma. Hendaklah fasa'awrang sama sendirinja 'ingat 'akan segala dawsânja, dan kûtokhnja, sopâja 'ija djomuw 'akan sendirinja, dan merindahkan dirinja dihadâpan Allah: sedang morka Allah 'âtas dawsa 'ada sakijen

sakijen besàr, maka 'ija sudah sjiksàkan dija 'itu dergan mawt t'alib jang 'amat pedih dan hina pada 'anakhnja jang kekâseh ʔisàj 'Elmesêh, 'amor deri pada 'ija meninggalkan 'itu lepàs deri pada sjiksa.

Kaduwa. Hendaklah sasa'awrang mentjawbâ'ij hatinja, kâluw p 'ija pertjâja djandj'an 'Allah jang sorggoh 'ini, bahuwa sakalijen dawsanja sudah ter'ampon padanja 'awleh kârana perâsa sangsâra dan mawt ʔisàj 'Elmesêh sâdja: dan bahuwa sadâlet 'Elmesêh jang semporna 'itu sudah de'ihhtisâbkan dan dekarunjâkan padanja, sa'awleh p 'ija sendirij djûga sudahlah membâjar hâbis kârana sakalijen dawsanja, dan sudahlah melakûkan samowa sadâlet.

Katiga. Hendaklah sasa'awrang mentjawbâ'ij satâhu hatinja, kâluw p 'ija berkahendaki santijâsa dergan saganâp kahidôpannja persombahkan sjukûr jang benàr kapada mahâ besàr Tûhan 'Allah, dan berdjâlan dergan tûlus 'ichlâts dihadâpan hadlretnja: sabâgej lâgi kâluw p dergan mâta hatinja tijâda dergan bawrang tjûlas 'ija menanggalkan samowa perfaruwan, kabintj'an, dan kadangkejan, lalu bernijet dergan 'ufahânya mâwu hidop deri pada sakârang 'ini dan lâgi p an dergan samâ-
nja

nja mānufija 'awleh muhābet dān muwāfakhat jang benar.

Bagitu djuga fatmowa 'awrang jang demikijen 'ada rāfa hatinja, maka 'Allah dengan fasongohnja māwu meng'angkat dija kapada nizmetnja, dān kira p kan dija 'itu sakūtuw p jang mustahak 'akan māfokh kapada mājidah 'ānakhnja ʒisāj 'Elmesēh. Tetāpi segala 'awrang jang tijāda merasā'ij kafaksi'an 'ini didālam hatinja, 'itu mākan dān mīnom mendātangkan sawātu lhukum ka'ātas sendirinja. Sebāb 'itu lagi kāmij, tūrut tūtah 'Elmesēh, dān Rasūl Pawlus, meng'ingatkan segala 'awrang, jang tāhu dirinja berlūmor dengan tjelā p jang ber'ikot 'ini, menahānij dirinja deri pada mājidah mahā Tūhan, dān kāmij menchabarkan padānja, bahuwa marika 'itu tijāda ber'awleh bahagian 'akan karadjā'an 'Elmesēh: jaznij, segala 'awrang penjombah berhāla p, segala 'awrang jang berdoxā kapada 'awrang marhūm, Melā'ikat, 'ātaw bârang machlūkh lâjin p, segala 'awrang jang memberij khormat pada pātong p, segala 'awrang hubātan, dān patanong p an, jang bâtja mantarā 'atas binātang 'ātaw mānufija 'ātaw bârang lâjin p, dān segala 'awrang jang pertjāja 'akan mantarā jang demikijen 'itu,

fe-

segala 'awrang jang mentjutjakan 'Allah dan kalâmnja, dan tanda p 'Esrâr jang khudus, segala 'awrang jang menghôdjat 'Allah, segala 'awrang jang suka meng'adâkan perbantâhan, pertjiderâ'an, dan penggompâran didâlam djâmâzet dan parentah dunjâwij, segala 'awrang jang bersompah dusta, segala 'awrang jang durhâka kapada 'ibuw bapânja dan kapada 'awrangnja besâr p, segala 'awrang jang meng'âmokh, jang bakalâhij, dan jang 'ada hidop dengan bintjij, dan dangkej 'akan samânja mânusija, segala 'awrang jang bermûkah, jang berzinâ, segala 'awrang pemâbokh, pentjûrij, râbij, perampas, perdjûdij, peng'ikir, dan segala 'awrang jang melakûkan kahidôpan dengan memberij hjak. Samowa marika 'ini, salâma 'ija berkandjang pada segala tjelâ jang demikijen 'ini, hâros menahânij dirinja deri pada makânan 'ini, (jang 'Elmesêth sudah tantûkan sâdja kapada segala 'awrangnja jang mû'min) sopâja hukumnja dan lasnennja djângan debarâtij.

Tetâpi, hej sūdâra p jang kekâseh kârana mahâ besâr Tûhan, sakalijen 'ini tijâda denjartâkan kapada kâmij 'akan meng'itjilkan hâti 'awrang mû'min jang berdabâr, sa'awleh p tijâda thalâl bârang sa'awrang mäsokh kapada per-

perdjamuwan ʒaʒjâ mahâ Tûhan , melâjinkan
 jaŋg sakâli p luput deri pada dawſa. Kârana
 tijâda kâmiŋ mâſokh kapada perdjamuwan ʒaʒjâ
 'ini , hendakh memberij ſakſi 'awleh pakar-
 djâ'an 'itu , bahuwa kâmiŋ didâlam dûriŋ kâmiŋ
 'ada ſemporna dan ʒâdil : tetâpi dengan chi-
 lâſnja djûga , ſedang kâmiŋ mentjahâriŋ kahi-
 dôpan kâmiŋ diluwar kâmiŋ dengan berkat ʒi-
 ſâŋ 'Elmesêth , maka 'awlehnya 'itu kâmiŋ
 meng'âkaw , bahuwa kâmiŋ 'ada tazalokh ka-
 bâwah mawt. Sebâb 'itu , djikalaw sakâli-
 pawn kâmiŋ mendâpat lâgi babarapa katjelâ'an
 dan kaſukâran didâlam kâmiŋ , jaſnij , ba-
 huwa tijâda kâmiŋ mempunjâ'ij 'imân jaŋg
 ſemporna , bahuwa tijâda kâmiŋ membâwa
 dîriŋ kâmiŋ 'akan berbowat ʒibâdet kapada
 'Allah dengan 'uſâha demikiŋen ſeperti pâhut ,
 hânja ſahâriŋ p kâmiŋ berparang p an dengan
 kalemâhan 'imân kâmiŋ , dan dengan ſegala
 ka'inginan dâging kâmiŋ jaŋg djâhat : dan hânja
 ſafongohnja , ſedang 'awleh niſmet rôthu-
 'lkhudus kâmiŋ duka tjita deri kârana ſegala
 katjelâ'an 'ini , dan kâmiŋ ſuka deri pada mâ-
 ta hâti berlâwan dengan kufûr kâmiŋ , dan
 hîdop menûrut ſamowa penjurôhan 'Allah ,
 maka kâmiŋ 'akan dejakhinkan dan deſongoh-
 kan , bahuwa bârang dawſa 'ataw kalemâhan,
 jaŋg

jang tijâda dengan kahendakh kâmiĳ 'ada tinggal
lâgi didâlam kâmiĳ , 'itu tijâda dâpat tagah-
kan kâmiĳ , deri pada 'Allah meng'angkat kâ-
miĳ dengan nizmetya , dan demikijenlah 'ija
djadĳkan kâmiĳ mustahakh pada ber'awleh ba-
hagĳan 'akan makânan dan minôman samâwij
'ini.

Kaduwa. Hendaklah kâmiĳ lâgi kĳra p kan
makhsûd 'itu , 'akan jang mâna mahâ Tûhan
sudah titahkan perdjamuwannya xasĳâ , jaxniĳ,
fopâja kâmiĳ berbôwat 'itu 'akan peng'ingâ-
tannya.

'Adapawn demikijen 'ini hâros kâmiĳ
'ingat 'akan dija 'awleh pakardjâ'an 'ini ,
maka kâmiĳ 'ixtikhâd dengan hâti kâmiĳ
sakâli p , bahuwa Tûhan kâmiĳ xisâj 'Elme-
sêh , ('âtas bûnji segala djandjĳ'an , jang deri
pada mulânja sudah terdjandji pada nejnekh
mawjang pada mâsa Perdjandjĳ'an lâma) sudah
tersûroh 'awleh Bâpa mâsokh dunjâ 'ini ,
sudah meng'ambil dâging dan dârah kâmiĳ ,
dan pada mâsa hidopnja , 'ija 'itu , deri pada
kadjadi'annya hingga mawtnja , di'âtas bûmi
'ija sudah menanggong ganti kâmiĳ morka
'Allah , kabâwah jang mâna sahârosnjâlah kâ-
miĳ hilang sampeĳ salâma p nja , dan sudah
mergganâpiĳ ganti kâmiĳ samowa kabakhtĳan
kapada

kapada ſjarizet dan ʒadâlet 'Allâh, 'istemej-
 wa, tatkâla kabarâtan dawfa p kâmiſ, dan
 morka 'Allâh didâlam kobon fudâh mema-
 rah deri padânja peloh ſaperij tîtikh p dârah
 kantal, dimâna 'ija fudâh ter'ikat, ſopâja
 de'awrejkanja kâmiſ: komediſen deri pada
 demikijen 'itu fudâh 'ija merasâ'ij babarapa
 katjelâ'an jarg tijâda kabilângan, ſopâja djângan
 penah kâmiſ kena kamaluwan, fudâh 'ija,
 ſedang sûtij 'adânja deri pada sâlah, dehu-
 kumkan 'akan mâti debûnoh, ſopâja kâmiſ
 dehkumkan lepâs deri pada ſjikſa dihadâpan
 mahkamet 'Allâh: Behkan fudâh 'ija mem-
 berij tûbohnja jarg mubârak 'itu depâkuw pada
 tſalîb, ſopâja depakûkannja sûrat hûtang daw-
 fa p kâmiſ padânja 'itu, dan demikijen 'ini
 fudâh 'ija memowat laznê deri pada kâmiſ
 ka'âtas ſendirinja, ſopâja depunohkannja kâ-
 miſ dengan berkatuja. Lâgipawn fudâh 'ija
 merindahkan dirinja ſampej kapada katjelâ-
 'an jarg terlâlu 'âmat besâr, dan ſampej ka-
 pada kafusâhan nâraka, dengan tûbohnja dan
 njawânja pada kâjuw tſalîb, tatkâla 'ija berfa-
 rûlah dengan ſawâra njaring: jâ 'Ilahku, jâ
 'Ilahku, kârana 'apa 'angkaw fudâh meniug-
 galkan 'âku? ſopâja kâmiſ de'angkatkan ka-
 pada 'Allâh, dan ſalâma p nja pawn tijâda

detinggalkan 'awlehnja. Dan pada 'âchirnja dengan mawtnja dan menompah dârahnja sudah 'ija merangganâpij watsijet bahâru dan kakâl, 'ija 'itu, perdjandji'an nizmet, dan ghatîrat, sedang 'ija berkatâlah, sudah pûtus.

Bermûla sopâja kâmiij pertjâja sorggoh p, ba- huwa kâmiij sudah tertantu kapada perdjandji'an nizmet 'ini, maka mahâ Tûhan Zisâj pada perdjamuwannja Zafjâ jang 'âchir 'itu sudah meng'ambil rawtij, sudah meng'ûtjap sukûr, sudah pitjahkan, dan memberij 'itu pada murîd p nja, serta sabdânja: 'ambillah, santaplah, 'itu djûga 'ada tûbohku jang depitjahkan kârana kâmu, berbowatlah demikijen 'ini 'akan peng'ingâtanku. Sabâgej lâgi komedijen deri pada santap Zafjâ, sudah 'ija meng'ambil tjâwan minôman, meng'ûtjap sukûr, serta sabdânja, mînomlah kâmu samowa deri padânja 'itu: tjâwan minôman 'ini 'ada watsijet bahâru didâlam dârahku, jang tertompah kârana kâmu, dan kârana 'awraig bânjakh 'akan ka'ampônan dawsa p: berbowatlah demikijen 'ini, sabarapa kâli kâmu 'akan mînôm deri padânja 'itu, 'akan peng'ingâtanku: 'ija 'itu, sabarapa kâli kâmu mâkan deri pada rawtij 'ini, dan mînôm deri pada tjâwan minôman 'ini, maka 'awlehnja 'itu, sa-
perij

perij 'awleh sawâtu peng'ingâran dan pengga-
dejan jang togòh, kâmu 'akan denatsihetkan,
dan dejakhinkan deri pada sângat kâsehku dan
fatijâku kapada kâmu, bahuwa (sedang kâmu
tjâra lâjin sudahlah hâros merasâ'ij mawt jang
kakâl) kârana kâmu 'aku sudah sarahkan tû-
bohku kapada kâjuw tsalib 'akan mâti debû-
noh, dan 'aku sudah tompahkan dârahku,
dan memberij djîwa kâmu jang berlâpar 'itu
mâkan tûbohku jang telah detsalibkan 'itu,
dan djîwa kâmu jang berdahâga 'itu minom
dârahku jang tertompah 'akan ber'awleh ka-
hidôpan kakâl, demikijen soggoh seperti bagi
sasa'awrang rawtij 'ini depitjahkan dihadâpan
mâta p nja, dan tjâwan minôman 'ini debe-
rikan padânja, lâlû kâmu mâkan dan minom
dija 'itu dergan mûlutmu 'akan peng'ingâ-
tanku.

Deri pada titah Tûhan kâmiij ʒisaj 'Elme-
sêh 'akan perdjamuwan ʒaʒjâ jang khudus 'ini
kâmiij 'ada melihat, bahuwa 'ija bertondjokh
'imân dan pangharâpan kâmiij kapada khorbân-
nja jang semporna, jang sakâli sudah deper-
sombahkan pada kâjuw tsalib, saperij kapada
'asâs dan peng'alâsan chalâts kâmiij jang 'aſa
'itu, dimâna 'ija sudah djâdi makânan dan mi-
nôman jang benâr bagi djîwa kâmiij jang ber-

lâpar dan berdahâga 'âkan ber'awleh kahidôpan kakâl. Kârana 'awleh mawtnja sudah 'ija merghilangkan pônôn kalapâran dan kakurângan kâmiĵ jang kakâl, jaznij, dawfa, dan sudah 'ija per'awleh bagi kâmiĵ rôth jang merghidopkan 'itu: sopâja 'awleh rôth 'itu djûga, jang dūdokh didâlam 'Elmesêth jang kapâla kâmiĵ, dan didâlam kâmiĵ jang 'anggawta p nja, kâmiĵ ber'awleh perfakutuwan benâr dengan diĵa, dan bahagijan 'âkan sakalijen bendânja, jaznij, 'âkan kahidôpan kakâl, dengan sadâletnja dan kamulijâ'annja.

Sabâgeĵ lâgi, bahuwa 'awleh rôth 'itu djûga kâmiĵ lâgi diperhûborg sa'awrang 'antâra sa'awrang saperij 'anggawta p tûboh jang 'aĵa, dengan peng'asêhan sūdâra bersūdâra jang benâr, seperti Rasûl berkâta: 'ada sawâtu djûga rawtij, bagitu kâmiĵ bânjakh 'awrang 'ada sawâtu djûga tûboh, sedang samowa kâmiĵ sudah ber'awleh bahagijan pada sawâtu djûga rawtij. Kârana seperti deri pada bânjakh bîdji p sawâtu djûga lûmat dekîfarkan, dan sawâtu djûga rawtij detânakhkan, dan seperti deri pada bânjakh bowah 'angawr jang sama p ter'âpit 'itu sawâtu djûga 'âjer 'angawr dan sawâtu djûga minôman ngâliĵ dan tertjampor sama p: Bagitu samowa kâmiĵ, jang 'awleh 'imân

ʔimân benâr sudah deperfatûbohkan dengan
ʔElmesêth ʔitu, deri pada pengʔasêhan sūdâra
bersūdâra, dengan kârana ʔElmesêth muchalits
kâmiij jang kekâfeh, jang dihûlu sudah meng-
ʔasêhij kâmiij fasângat, sâma pʔakan ʔada sa-
wâtu djûga tûboh, sahingga ʔatas kâmiij menon-
djokh ʔitu saʔawrang pada saʔawrang bûkan
sâdja dengan perkataʔan, hânja lâgi dengan
perbowâtan.

Kapada makhtsûd ʔini hendaklah kirânja
ʔAllah jang mahâ kawâfa, dan Bâpa Tûhan
kâmiij ʔisâj ʔElmesêth menûlong kâmiij ʔaw-
leh rôhinja jang khudus. ʔÂmîn.

Sopâja kalâkh kâmiij berʔawleh sakaliijen ʔini,
maka hendaklah kâmiij merindahkan dirij
kâmiij dihadâpan ʔAllah, dan berdozâ ka-
padânja dengan ʔimân jang benâr ʔakan ber-
ʔawleh nizmetnja.

JÂ ʔAllah dan bâpa jang ʔamat mengʔafijâniij,
kâmiij minta dozâ kapadâmu, hendaklah
kirânja didâlam Percjamuwan ʒafjâ ʔini (dâ-
lam jang mâna kâmiij memulijâkan pengʔingâ-
tan mawt ʔanakmu jang kekâfeh ʔisâj ʔEl-
mesêth) ʔangkaw ʔini bakardja didâlam hâti
kâmiij ʔawleh rôhmu jang khudus, sopâja
K 3 dengan

dengan pangharapan jang benâr kâmiſ mâkin lâma mâkin lebèh ſarahkan dîriſ kâmiſ kapada 'ânakhmu **Qisaj** 'Elmesêth, ſopâja hâti kâmiſ jang barât, dan berdabâr 'itu depejarâkan 'awleh khowat rôthu-'lkhudus dengan tûbohnja dan dârahnja jang benâr, behkan dengan dija 'itu jang 'ada 'Allah dan mânufija benâr, jaznij, rawtij ſamâwij jang 'aſa 'itu: Dan ſopâja djârgan kâmiſ hidop lâgi didâlam dawſa p kâmiſ, hânja 'ija djûga didâlam kâmiſ, dan kâmiſ pawn didâlam dija, dan demikiſen ſonggoh p kâmiſ ber'awleh bahagian 'akan watsijet bahâru dan kakâl, 'ija 'itu, 'akan perdjandj'an niſmet, ſahingga tijâda kâmiſ huwas deri pada 'angkaw djûga 'akan 'ada bâpa kâmiſ jang 'âmat mûrah ſampej ſalâma p nja, jang tijâda penah 'ihtisâbkan pada kâmiſ dawſa kâmiſ, hânja jang pabinâkan kâmiſ ſa'awleh p 'ânakh p mu dan wâritz p mu jang kekâſeh dengan ſegala ſaſawâtu jang kûrang pada tûboh dan njâwa kâmiſ. Karunjâkanlah lâgi niſmetinu pada kâmiſ, ſopâja dengan fuka hâti kâmiſ mendjondjong tſalîb kâmiſ, menjangkâl dîriſ kâmiſ, meng'akaw muchalits kâmiſ, dan didâlam ſakalijen kadukâ'an dengan kapâla jang ter'angkat kâmiſ menantîkan Tûhan kâmiſ **Qisaj** 'Elmesêth dâtang deri dâlam ſawr-

ga, dimâna 'ija 'akan menjâlinkan tûbola kâ-
mij jang kamatijan, sopâja 'itu djâdi sarûpa
dengan tûbohnja jang mulija, dan meng'angkat
kâ mij kapada dirinja sampej salâma p nja.
'Amin.

Bâpa kâ mij, dan lâjin jang ber'ikot.

Hendaklah kirânja lâgi 'awleh perdjamuwan
ʒaʒâ jang khudus 'ini menatapkan kâ mij pada
'imân Mesêhij jang ʒâm jang tijâda ʒak dâ-
lamnja 'itu, bârang jang kâ mij 'ikhrârkan dengan
mûlut dan tatsdîkkan dengan hâti, sambil
berkâta:

Bejta pertjâja 'akan 'Allah, dan lâjin jang
ber'ikot.

A Dapawn sopâja kâ mij depejarâkan dengan
rawtij samâwij jang benar, 'ija 'itu dengan
'Elmesêh, djângan kirânja kâ mij lekât dengan
hâti kâ mij pada rawtij dan 'âjer 'angawr jang
dâhir 'itu: tetâpi hendaklah kâ mij meng'ang-
kat dija 'itu ka'âtas kasawrga, dimâna 'Elme-
sêh ʒisâj 'ada ʒaf'iz kâ mij dûdokh pada tângan
kânan bapânja samâwij, kamâna lâgi segala
perkâra 'imân kâ mij Mesêhij bertondjokh kâ-
mij, sambil tijâda menghuwas, deri pada
kâ mij 'akan depejarâkan 'awleh pakardjâ'an
rohu-ʒ khudus dengan tûbohnja dan dârahnja
pada

pada djiwa p kâ mij, demikijen sorggoh seperti kâ mij tarîma rawtij dan minôman jang khudus 'itu 'akan peng'ingatannja.

Samantâra pitjahkan dan bahagikan rawtij maka hendakh Pandita berkâta.

Rawtij jang kâ mij pitjahkan 'itu 'ada perfakutuwan dengan tûboh 'Elmesêlh.

Dan manakâla 'ija memberij tjâwan minôman, maka hendakh Pandita berkâta.

Tjâwan minôman tsalât, jang 'atasnja kâ mij meng'utjap tsalât, 'itu 'ada perfakutuwan dengan dârah 'Elmesêlh.

Samantâra Perdjamuwan sasjâ 'itu demulijâkan, maka hendakh 'awrang menjânji bârang Mazmûr, 'ataw membâjja bârang Fatsal, jang mentjeriterâkan peng'ingatan mawt 'Elmesêlh, seperti Jeshasjâ 53. Jathjâ 13. 14. 15. 16. 17. 18. 'ataw bârang jang sabâgejnja.

Komedijen deri pada Perdjamuwan sasjâ maka hendakh Pandita berkâta.

Hej 'awrang kekâseh kârana mahâ Tûhan,
sedang

sedang Tûhan pada sakârang 'ini sudah pejarâ-
kan djiwa p kâmiĵ pada mâjidahnja, maka
hendaklah kâmiĵ sâma p memûdji namânja
dengan ſukûr, dan hendaklah ſaſa'awrang
berkâta didâlam hatinja demikijen 'ini.

1 **P**udjilah 'âkan Huwa, hej djiwâku:
dan 'âkan nâma kafutij'annja, hej
segala ſaſawâtu jang 'ada didâlam 'âku.

2 Pudjilah 'âkan Huwa, hej djiwâku, dan
djângan lupâkan bârang karunjânja.

3 Jang meĵ'ampônij ſakalijen perſalâhan-
mu, jang menjombuhkan ſakalijen penjaki-
tanmu.

4 Jang menûbus kahidôpanmu deri pada
kabinasâ'an : jang baĵermakotâkan 'aĵkaw
dengan kamurâhan dan bâgeĵ p rahmet.

8 Huwa 'ada sâjang dan meĵ'afijânij, pan-
djang hatinja, lâgi besâr kamurâhannja.

10 Tijâda 'ija berbowat pada kâmiĵ ſakha-
dâr dawſa p kâmiĵ: dan tijâda 'ija berbâlaskan
pada kâmiĵ ſakhadâr segala kaſalâhan kâmiĵ.

11 Kârana barapa tingĵij 'ada lângit 'âtas
bûmi, kamurâhannja 'ada sângat baheĵna 'âtas
segala 'awrang jang tâkot dija.

12 Barapa djâwoh 'ada meĵriĵh deri pada
meghrib, 'ija mendjâwohkan deri pada kâ-
mij

mij segala kadurhak'an kâmiij.

13 Seperti bâpa sâjang 'âkan 'ânakh p, Huwa sâjang 'âkan segala 'awrang jang tâkot dija.

Jang lâgi sudah tijâda sâjang 'âkan 'ânakhnja lâki p jang châts, hânja sudah farahkan dija ganti kâmiij fakalijen, dan karunjâkan sertânja 'itu segala sasawâtu pada kâmiij: sebâb 'itu 'Allah mendirikan mulhabetnja kapada kâmiij, bahuwa 'Elmesêth sudah mâti ganti kâmiij, tatkâla kâmiij 'adâlah lâgi 'awrang berdawfa: lebèh pûla kalâkh kâmiij, jang sakarang sudah detaxdîlkan 'awleh dârahnja 'itu 'âkan melepaskan 'awlehnja deri pada morka: kâra-na djikalaw kâmiij, fedang 'adâlah kâmiij fatarûw, 'itu sudah deperdâmejkan dengan 'Allah 'awleh mawt 'ânakhnja lâki p, lebèh pûla kâmiij jang telâh deperdâmejkan 'itu 'âkan melepaskan 'awleh kahidôpannja. Sebâb 'itu mûlutku dan hatiku 'âkan memaxlûmkan pudji'an mahâ besâr Tûhan deri pada sakarang 'ini sampej salâma p nja. 'Amîn.

Sjahdan hendaklah sasa'awrang berkâta dengan hâti jang 'ingat p.

JÂ 'Allah jang mahâ kawâfa, dan Bâpa jang 'âmat meng'asijânij, kâmiij meng'ûtyap
Hu-
kûr

kûr kapadâmu deri pada mâta hâti kâmiĵ , se-
 bâb bahuwa deri pada rahmetmu jang tijâda
 berhingga 'angkaw sudah karunjâkan pada kâ-
 miĵ 'ânakhmu lâki p jang tonggal mendjâdi wasîth
 dan khorbân kârana dawsa kâmiĵ , lâgi men-
 djâdi makânan dan minôman 'âkan ber'awleh
 kahidôpan kakâl ; dan sebab bahuwa 'angkaw
 'anugarahkan pada kâmiĵ 'imân jang benâr ,
 jang 'awlehnya kamiĵ ber'awleh bahagian 'âkan
 segala kabidjikanmu jang demikijen 'ini. Lâgi-
 pawn sebab bahuwa 'angkaw sudah berij 'ânakh-
 mu jang kekâfeh ʒîsâĵ 'Elmesêth menitahkan
 pada kâmiĵ perdjamuwannja ʒafjâ jang khudus
 'âkan menogohkan 'imân 'itu djuga : ſjâhdan
 kâmiĵ minta dozâ kapadâmu , heĵ 'Allah dan
 Bâpa jang 'amat ſatijâwan , hendaklah kirannya
 'awleh pakardjâ'an rôhmu jang khudus 'itu berij
 peng'ingâtan Tûhan kâmiĵ ʒîsâĵ 'Elmesêth ,
 dan chabâr mawtnja 'itu diperlakûkan pada
 kâmiĵ , ſopâja kâmiĵ bertambah p ſafâhârij pada
 'imân jang benâr , dan pada perſakutuwan
 dengan 'Elmesêth jang punòh chalâts. 'Itupawn
 'awleh kârana 'ânakhmu jang kekâfeh ʒîsâĵ 'El-
 mesêth , dengan nâma ſijâpa kâmiĵ pûtuskan
 segala permintâ'an kâmiĵ demikijen 'ini :

Bâpa kâmiĵ , dan lâjin jang ber'ikot.

Fatsal pada menogohkan segala Penatuwah p
 dan Sjamâs p dalam mertabetnja ,
 barang dimâna 'awrang bejâsa
 menogohkan dija sama p.

HEj 'awrang Mesêhij jang kekâseh , kâmu
 meng'atahuwij , bagimâna sampej baba-
 rapa kâli kâmiij sudah menjatâkan pada kâmu
 nâma p segala sûtâra p kâmiij , jang 'ada Hâdlir
 desini , jang telâh terpîleh 'akan meng'ardjâkan
 pakardjâ'an Penatuwah p dan Sjamâs p dalam
 djamâzat 'ini , hendak pariksa kâlup p sa-
 'awrang meng'atahuwij barang sebab , jang kâ-
 rananja tijâda 'ija dâpat detogohkan dâlam
 djawâtannja. 'Adapawn barang sa'awrang sudah
 tijâda menghâdap kâmiij , jang sudah membâwa
 'apa p jang dâpat menagahkan dija 'itu. Maka
 sebab 'itu pada sakârang 'ini dergan nâma mahâ
 besâr Tûhan kâmiij 'akan melakûkan peno-
 gôhannja.

'Adapawn 'akan memulâ'ij kardja 'ini , hen-
 dâklah kâmu , hej sûtâra p jang 'akan deto-
 gohkan , dan samowa 'awrang jang 'ada Hâdlir
 desini , dihûlu menengar deri dâlam kalâm
 'Allah sawâtu tjeriterâ pendekh deri pada titah
 dan

dân djawâtan Penatuwah p dan SJamâs p.

'Âkan Penatuwah p, katahuwilah 'awleh kâmu, bahuwa nâma Penatuwah, 'âtaw 'awrang tuwah (bârang jang sudah ter'ambil deri dâlam Perdjangji'an lâma, dan menandâ'ij fa-'awrang jang sudah ter'angkat kapada sawâtu djawâtan jang mulija, 'âkan memegang parentah 'âtas 'awrang lâjin p) 'itu detantûkan pada duwa djenis 'awrang, jang berchidmet dâlam djamâzat Qisaj 'Elmeselh: Kârana Rasûl berkâta, bâjiklah segala Penatuwah jang memegang parentah dengan sapâutnja 'itu dekîra p kan mustalhakh 'âkan duwa lâpis hormat, 'istemejwa jang berlelâh pada meng'ardjâkan kardja perkatâ'an dan perg'adjâran. Deri pada dalîl 'itu kâmiij melîhat, bahuwa pada mâsa Rasûl p didâlam djamâzat sudah 'ada duwa djenis Penatuwah, jang satengahnja sudah berlelâh pada meng'ardjâkan kardja perkatâ'an dan perg'adjâran, dan satengahnja tijâda. Jang pertâma 'ijâlah Pandîta p dan Gombâla p, jang memberita 'Indjil, dan membahâgij tanda p 'Esrâr. Tetâpi 'awrang lâjin, jang tijâda berlelâh pada meng'ardjâkan kardja perkatâ'an, dan hânja safongohnja lâgi berchidmet didâlam djamâzat 'itu sudah mendjawat sawâtu djawâtan jang châts, 'ija 'itu, bahuwa marîka 'itu sudah 'ingat 'âkan kardja djamâzat,

djamâzat, dan sudah memarentahkan dija 'itu serta dengan segala Pandita Kârana fatelâh hâbis Pawlus meng'atâkan Rawm. 12. Hâl djawâtan peng'adjâran, dan lâgi hâl djawâtan pembahagian, 'ataw pangkat Sjamâs, maka komedijen deri pada demikijen 'itu 'ija meng'atâkan hâl chidmet 'ini dengan bârang bejda, 'udjarnja, 'awrang pemarentah 'itu bâjiklah 'ija bowat demikijen dengan râdjinnja. Sabâgej lâgi pada tempat lâjin 1 Korinth. 12. 'ija mentjeriterâkan pemarentâhan 'antâra segala karunjâ dan djawâtan, jang 'Allah sudah utahkan didâlam djamâzat.

Bagitu kalâkh djenis châdim p 'ini 'ada 'akan penûlong bagi 'awrang lâjin p jang berchothbatkan 'Indjil, seperti pada mâsa Perdjandji'an lama segala 'awrang Lejwij sudahlah defakutûkan serta 'Imâm p pada segala perdjakâ'an tarâtakh, mendjâdi sâma penûlong pada segala bârang jang 'Imâm p sendirij sâdja tijadâlah sempat berbowat, sedang hânja sasonggohnja pada sedekâla wakhtu kaduwa djawâtan 'itu berlajinan 'adânja. Lebèh deri pada demikijen 'itu 'ada pâhut 'awrang lâki p jang sabâgini defakutûkan serta Pandita p mendjâdi sâma Pemarentah, 'agar sopâja segala penggâhan dan patuwânan mâkin dedjâwohkan deri

deri pada djamâzat 'Allah, jang gampang djuga dapat mâfokh, manakâla sa'awrang sâ-dja, 'ataw sedikit 'awrang memegang parentah. Maka demikijen 'ini segala Pandita p dan Penatuwah p sama p meng'adâkan sawâtu sidang 'ataw pertamânan jang 'ada madjlis djamâzat, dan menggantikan tûboh saganap djamâzat: maka kapada hâl 'itu mahâ Tûhan 'Elmesêlh menilikh, tatkâla 'ija bafermân: Berilah 'itu tâhu pada djamâzat, jang 'awlehnja dapat de'artikan, bûkan samowa 'ataw mâsing p 'ang-gawta djamâzat, tetâpi dengan lâjikhnja 'aw-rang 'itu djuga jang memarentahkan djamâzat 'itu, jang 'awlehnja 'ija sudah terpileh.

Bagitu kalâkh pertâma 'ada djawâtan Penatuwah p serta dengan Pandita p, memegang parentah dâlam djamâzat jang telah tapertâroh padânja: dan 'ingat râdjîn p kâluw p mâsing p sa'awrang melakûkan dirinja dengan sapâturutnja pada peng'akawannja dan perdjalanannja. Lâgi menogorkan segala 'awrang jang tijâda sanûnoh hidopnja; dan ber'ingat p dengan sabawleh p nja, 'agar djârgan tanda p 'Efrâr denedjiskan. Lâgipawn membawang segala 'awrang jang tijâda tawbat, tûrut tâ'adib Mesêthij, dan menjambot pûla segala 'awrang jang tawbat 'itu kapada pangkuwan djamâzat. Seperti njata

njâta, bûkan sâdja deri pada peng'âta 'Elmesêth jang terfebût 'itu, hânja lâgi deri pada babarapa peng'âta sûrat p an jang lâjin, jaznij 1 Korinth. 5. 2 Korinth. 2. Bahuwa segala perkâra 'ini bûkan 'ada parentah sa'awrang 'âtaw duwa 'awrang, hânja parentah bânjakh 'awrang jang sudâh tertantu kapada pakardjâ'an 'itu djûga.

Kaduwa. Sedang Rasûl Pawlus berpasan, bejarlah segala sasawâtu djâdi dergan sanûnoh dan dergan tartib di'antâra 'awrang Mesêthij, dan sedang tijada pâttut sa'awrang berchidmet didâlam djamâzat 'Elmesêth, melâjinkan deri pada dazwat jang hhalâl tûrut titah Mesêthij jang kadapâtan didâlam kalâm 'Allah. Maka 'ada lâgi djawâtan Penatuwah p 'ingat 'akan hhal 'itu, dan dâlam sakalijen pendapatân segala perkâra, jang kena kabajîkan, dan tartib djamâzat, 'itu menûlong segala Pandita p dergan bitjâra jang pâttut. Behkan lâgi berchidmet pada samowa 'awrang Mesêthij jang 'umij, dergan bitjâra dan panghibôran.

Katiga 'ada djawâtannja serta 'ingat bâjik p 'akan peng'adjâran dan perdjâlânan Pandita p, 'agar sopâja segala sasawâtu detudjûkan kapada perbajikan djamâzat: dan sopâja djângau bârang peng'adjâran jang sasat deberitâkan, tûrut bârang jang kâmiij membâja KHitf. 20. pada tempat jang

jang māna Rasūl Pawlus memberij natsilhet hendakh 'ingāt rādjin p̄ 'akan gurk p̄ buwas, jang 'akan māfokh garang dātang kapada kandang domba p̄ 'Elmesêth: 'akan makhsūd 'ini maka wādjablah segala Penatuwah rādjin p̄ pariksakan kalām 'Allah, dān meng'ufahakan dirinja santijāsa pada perbitjarā'an segala rahasia 'imān.

'Akan Hāl 'awrang Sjamās: 'atfalnja dān titahnja 'itu kāmij dāpat membātja didālam KHitfah segala Rasūl p̄ Fatf. 6. dimāna kāmij mendāpat, bahuwa pada mulanja Rasūl p̄ sendirij sudah memegang djawātan derma gūna segala 'awrang miskīn, kārana 'awrang sudah bāwa harga segala bārang jang terdjuwal dān latakh 'itu dihadāpan kākī p̄ nja, sahingga pada māsiq p̄ sa'awrang terbahagilah, sakīra p̄ sasa'awrang 'ada hādjatnja. Tetāpi sedang kome-dijen deri pada demikijen 'itu berdirilah kafungūtan, sebāb djanda p̄ parampuwan 'awrang Jūnānij delālekan dālam chidmet jang sahārij p̄: maka 'awleh natsilhet Rasūl p̄ sudah terpīleh babarapa lāki p̄, jang dengan chātfnja 'akan meng'ardjakan djawātan derma gūna segala 'awrang miskīn, sopāja segala Rasūl 'itu mākin lebh berkandjang pada sambahjang dān pada djawātan kalām. Maka deri pada māsa

'itu djuga perkâra 'ini sudah detûrutkan di-
dâlam djamâzat, seperti 'ada njâta Rawm.
12. dimâna Rasûl berkâta 'âkan chidmet 'ini,
'ûdjarnja, 'awrang pembahâgij 'itu bâjiklah 'ija
bowat demikijen degan tûlufnja. Dan 1 Ko-
rinth. 12: 28. sedang 'ija berkâta p 'âkan babâ-
rapa penulôngan, maka 'ija meng'arti 'awrang
jang tertantu didâlam djamâzat 'âkan menûlong
'awrang miskîn, dan tjakhij dâlam kasukâran-
nja.

Deri pada tempat jang mâna turus tarang
'ada kalihâtan, 'apa 'ada djawâtan 'awrang
Sjamâs, katahuwij, pertâma, degan fatijânja
dan râdjinnja meng'ompolkan dan memalihan-
râkan segala derma dan harta jang deberikan
pada 'awrang miskîn: behkan lagi 'ada râdjîn
'âkan 'ingat bâjik p, sopâja babarapa 'upâja
jang bâjik kadapâtan 'âkan tûlong 'awrang mis-
kîn. Bahagijan jang kaduwa deri pada djawâ-
tannja 'itu kena pembahagijan derma 'itu;
maka wâdjiblah pada Hâl 'itu, bûkan sâdja
kamurâhan dan kabidjakhâsanâ'an 'âkan djângan
balandjâkan derma 'itu, melâjinkan pada
'awrang jang berkakurângan, hânja lagi ka-
fukâ'an dan katulûsan, 'âkan menûlong 'awrang
miskîn degan piluw dan tjenderong hatinja,
seperti Rasûl Pawlus berpasan Rawm. 12.
dan

dán 2 Korinth. 9. Maka 'akan makhtsúd 'ini djuga 'ada bâjik, sopâja marika 'itu memberij tûlong pada 'awrang miskîn dan sjakhij, bûkan sâdja dengan pemberij derma jang tlâhir 'itu, hânja lâgi dengan bagej p perbahasâ'an jang memberij panghibôran, 'atas bûnji kalâm 'Allah.

'Adapawn, hej sùdâra p jang kekâseh, sopâja sasa'awrang dâpat menergar, bahuwa mâsing p kâmu berkahendaki menjambot djawâtan jang tersebut 'itu: maka hendaklah kâmu menjahûtij bârang jang 'akan detanjâ'ij pada kâmu.

Pertâma, 'Aku bertânja pada kâmu, mâwu 'awrang Penatuwah, mâwu 'awrang SJamás, kâlû p kâmu merâsa didâlam hatîmu, bahuwa 'atas perij Halâl kâmu sudah terdoxâ kapada djawâtan jang khodus 'ini 'awleh djamâzat 'Allah, dan sebâb 'itu 'awleh 'Allah sendiri?

Kaduwa, Kâlû p kâmu membilang segala sûrat Perdjangji'an lâma dan bahâru 'itu 'ada kalâm 'Allah jang 'asa, dan pang'adjâran chalâts jang semporna 'itu, dan membowang segala perg'adjâran jang berlâwan dengan dija 'itu?

Katiga, Kâlû p kâmu djandji mâwu melâ-

kûkan dengan sabawleh p mu dan fatijâmu djawâtanmu, seperti 'itu bahâru sudah tersebut tûrut peng'adjâran 'itu djûga: hej 'awrang Penatuwah pada pemarentâhan djamâzat serta dengan Pandîta p, dan hej 'awrang SJamâs pada djawâtan derma gûna 'awrang miskîn: 'adâkah lâgi kâmu djandji sâma p melakûkan dirîmu dengan berbowat tijap p sibâdet, sambil menaxalokhkan dirîmu kabâwah segala perrogôran djamâzat, djikalaw kâmu bersâlah?

Djawâb.

Behkan.

Maka komedijen deri pada demikijen
'itu hendakh Pandîta berkâta.

'Allah dan bâpa jang mahâ kawâsa hendakhlah kirânja meng'anugarahkan nizmetsnja pada samowa kâmu sâma p, sopâja kâmu meng'ardjâkan chidmetmu 'ini dengan fatijâmu, dan dengan memberij bowah p jang bânjakh.
'Âmin.

SJahdan hendakh 'ija natsilhetkan marîka 'itu dan faganap djamâzat demikijen 'ini.

BAgitu kalâkh, hej 'awrang Penatuwah,
hendakhlah kâmu 'ada râdjîn pada pemarentâhan

rentâhan djamâzet jang telâh tapertâroh pada kâmu, serta dengan Pandita p. Hendaklah kâmu lâgi 'ada salâku penindjuw p pada 'isij rûmah dan negerij 'Allah, 'akan menogorkan sasa'awrang dengan satijâmu, dan meng'ingatkan dija, sopâja 'ija memaliharâkan dirinja deri pada kabinasâ'annja. Hendaklah kâmu 'ingat 'akan memaliharâkan kaperesihan peng'adjâran, dan katulûsan kahidôpan didâlam djamâzet mahâ Tûhan.

'Adapawn 'akan kâmu, hej 'awrang Sjamâs, hendaklah kâmu 'ada râdjîn pada meng'ompolkan tcedekhah, lâgi bidjaksâna dan suka hâti pada membahâgij dija 'itu: tulonglah segala 'awrang jang ter'anjâja, pabinâkanlah segala parampuwan bâluw, dan 'ânakh pijâtuw, tondjoklah kabledjikan kapada sakalijen 'awrang, tetapi terlebèh kapada segala 'awrang sarûmah dâlam 'imân.

Hendaklah samowa kâmu sama p 'ada satija dâlam chidmetmu, dan menâroh rahasija 'imân dâlam fatâhu hâti jang hening, mendjadi peng'andjar jang bâjik pada saganap khawm. Maka bagitu kâmu 'akan djadikan bagi fendirîmu sawâtu mertabet jang bâjik, dan bânjakh kaluwâsan hâti dâlam 'imân 'akan 'Elmesêth Wisaj,

dân pada 'âchirnja kâmu 'âkan mâsokh kadâ-
lam kafukâ'an Tûhanmu.

Pada sabelâh lâjin, hej 'awrang Mesêhij
jang kekâfeh, hendakhlah kâmu menjambot
segala lâki p 'ini 'âkan hamba p 'Allah: hen-
dakhlah kâmu kira p kan segala Penatuwah
jang memegang parentah dengan sapâutnja 'itu
mustalhakh 'âkan duwa lâpis h'ormat, ta-
salokhkanlah dirîmu dengan sahadjâmu kabâ-
wah wakâletnja dan pemarentâhannja: 'ingatlah
'âkan memberij harta jang pâhut pada 'awrang
Sjamâs 'âkan tulong 'awrang miskîn. Hej
'awrang kâja p, hendakhlah kâmu 'ada der-
mâwan, karunjâkan râmej p, dan membahâgij
padânja dengan fuka hatîmu. Dan hej 'awrang
miskîn, hendakhlah kâmu 'ada pâpa njawâmu,
dan melakûkan dirîmu dengan memberij hor-
mat pada segala Pemarentahmu: hendakhlah
kâmu 'ada sjakûr kapadânja, dan djânganlah
kâmu bersungut; hendakhlah kâmu meng'ikot
'Elmesêh 'awleh kârana makânan djîwa, dan
djângan 'awleh kârana rawtij. 'Awrang 'itu
jang sudâh mentjûrij, 'ataw sudâh tondjokh
bârang hajbat pada samânja mânufija, djângan
'ija mentjûrij lâgi, tetâpi hendakhlah 'angor
'ija berlelâh, sambil meng'ardjâkan kardja
jang thalâl dengan tângan p, sopâja 'ija ber-
'awleh

'awleh 'apa p 'akan membahâgij 'itu pada 'awrang jang berkakurangân. Djikalaw masing p kâmu meng'ardjâkan demikijen 'ini, maka kâmu 'akan ber'awleh 'upah zadâlet deri pada sîhakh mahâ besâr Tûhan. 'Adapawn sedang kâmiij tijâda 'ada lâjikh deri pada kâmiij sendirij 'akan melakûkan pakardjâ'an 'ini, maka hendaklah kâmiij minta dozâ kapadâ 'Allâh jang mahâ kawâfâ, demikijen bunjinja :

JÂ mahâ besâr Tûhan 'Allâh Bâpa samâwij, kâmiij meng'ûgijap sîjukûr kapadâmu, sebab bahuwa sudah radlâ padâmu, 'akan kabajikan djamâzetmu, titahkan didâlamnja 'itu babarapa Pemarentah dan Penûlong bersîsij dengan Pandita p, jang 'awlehnja djamâzetmu depaliharâkan dengan dâmej dan santawfâ, lâgi 'awrang miskîn 'itu diperbijajâkan : dan sebab bahuwa sakârang pada tempat 'ini 'angkaw sudah karunjâkan pada kâmiij babarapa lâki p jang sudah ber'awleh sîkafi tsalâhnja, dan karunjâ rôhmû. Kâmiij minta dozâ kapadâmu, hendaklah kirânja mâkin lâma mâkin lebeh 'anugarahkan padânja segala karunjâ sabagitu jang bergûna padânja didâlam djawâtannja, karunjâ Hikmet, perkâsja, pembejdâ'an dan katedjikan, sahingga masing p sa'awrang melakûkan

kûkan djawâtannja dengan sajugijânja : 'ija 'itu,
 'awrang Penatuwah pada 'ingat râdjinnja p 'âkan
 peng'adjâran dan perdjalânan , pada melalû-
 kan gurk p deri dâlam kandang domba p 'ânak-
 mu jang kekâseh , dan pada menogor dan
 menghardikh segala 'awrang bij 'âdab : sabâgej
 lâgi 'awrang Sjamâs pada meng'ompol derma
 dengan râdjinnja , dan membahâgij dija pada
 'awrang miskîn dengan mûrahnja dan bidjakh-
 sanânja , lâgi pada menghiborkan dija dengan
 perkatâ'an mânis deri pada kalâmmu jang
 khudus. Berilah nizmetsmu bâjik pada 'awrang
 Penatuwah , bâjik pada 'awrang Sjamâs , sopâja
 marika 'itu berkandjang didâlam lelâhnja jang
 fatijâwan , dan sopâja djârgan bârang sakotika
 marika 'itu bermâlas p an 'awleh bârang sù-
 sah , nustâpa , 'âtaw penggâgah dunjâwij. Hen-
 dâklah kirânja lâgi karunjâkan nizmetsmu
 'ilâhij pada khawm 'ini , jang 'âtasnja marika
 'itu sudah ter'angkat , sopâja 'ija menaxalokhkan
 sendirînja kabâwah natsihat Penatuwah p ,
 sambil memberij khormat padânja 'awleh kâ-
 rana sebab djawâtannja. Karunjâkanlah kirâ-
 nja pada 'awrang kâja p 'itu hâti dermâwan
 'âkan 'awrang miskîn , dan pada 'awrang mis-
 kîn 'itu hâti jang sjakûr pada segala 'awrang
 jang menûlong dija ; sopâja demikijen 'ini ,
 sedang

sedang masing p sa'awrang melakûkan djawâtannja, 'awlehnja 'itu namâmu jang khudus deperbefarkan, dan karadjâ'an 'anakmu 'Elmesêh deperlakûkan, dengan nâma sijâpa kâmi j. pûtuskan permintâ'an dozâ kâmi j demi-kijen: Bâpa kâmi j, dan lâjin jang ber'ikot.

Fatfal pada menogohkan 'awrang dâlam Hâl Nikâh dihadâpan djamâzat.

BAhuwa babarapa kâli bânjakh djenis kasu-kâran dan kasangsarâ'an berlaku ka'âtas 'awrang kahâwin deri kârana dawfa, sopâja kâmu hej N. dan N. (jang suka Nikâhmu detogohkan njâta p dengan nâma 'Allah desini didâlam djamâzat) lâgi dâpat jakhin didâlam hatimu 'akan tawfikh jang songgoh deri pada 'Allah didâlam sûsahmu: maka hendaklah kâmu menengar deri dâlam kalâm 'Allah barapa mulija 'ada Nikâh 'itu, dan bahuwa 'itulah sawâtu titah 'Allah, jang berkenan padânja, sebâb 'itu 'ija hendakh memberkâtij 'awrang kahâwin dan menûlong dija, seperti sudâh 'ija djandji: Tetâpi segala 'awrang jang berkandakh dan bermûkah 'Allah mâwu menghukumkan dan menjiksâkan dija.

Dihulu p an fahârosnja kâmu meng'atahuw^{ij}, bahuwa 'Allah Bâpa kâmi^j, satelâh sudâh dedjadikannja lângit dan bûmi dan sakalijen 'isij kaduwânja, sudâh mendjadikan mânusija 'âtas telâdannya, dan seperti rupânja, sopâja 'ija 'ada depertuwan 'âtas segala binâtang dibûmi, 'âtas segala 'ikan dilâwut, dan 'âtas segala bûrong dilângit. Dan satelâh sudâh dedjadikannja mânusija, bafermânlah 'ija: Bahuwa tijadâlah bâjik 'ada mânusija 'itu sa'awrangnja, 'aku hendakh kardjâkan baginja sawâtu penûlong penâka kahadâpannja. Maka dedjâtohanlah Huwa 'Allah sawâtu 'antokh lelâpka'âtas 'Âdam, sahingga 'ija tidorlah: maka 'ija pawn 'ambillah sawâtu deri pada segala rûfokhnja, dan tûtoplah bûboh dâging gantinja. Maka Huwa 'Allah pawn per'ûfahlah rûfokh 'itu, jang telâh de'ambilnja deri pada 'Âdam, mendjadi parampuwan, dan dâtangkanlah dija kapada 'Âdam. Maka katâlah 'Âdam: 'inilah sakâli 'ini tûlang deri pada segala tûlangku, dan dâging deri pada dâgingku: 'awleh kârana 'itu 'ija 'akan terpanggil parampuwan, sebâb deri pada lâki p sudâh ter'ambil 'adânja. Deri kârana 'itu lâki p hendakh meninggalkan bapânja dan 'ibûnja, dan malekât pada bininja, dan kaduwânja hendakh

dakh mendjadi 'akan sawâtu djûga dâging.

Sebab 'itu djângan kâmu huwas deri pada Nikâh 'itu berkenan pada mahâ besâr Tûhan 'Allah, sedang 'ija sudah mendjadikan sawâtu parampuwan bagi 'Adam, sudah mendâtangkan dan memberikan dija 'itu kapadânya mendjadi bininja, jang 'awlehnja 'ija bersjaksi, bahuwa lagi pada hârij jang sakarang 'ini kapada mâsing p lâki p dedâtangkannya bininja, sa'awleh p dengan tangannya. Sebab 'itu lagi mahâ Tûhan 'Zisaj 'Elmesêh sasangat sudah memulijakan Nikâh 'itu 'awleh hadlretnja, karunjânya, dan muzdjizat p nja, di-Khanâ negerij Djâlîlâ, hendak bersjaksi 'awlehnja 'itu, bahuwa sahârosnja Nikâh 'itu debilang mulija 'antâra sakalijen 'awrang, dan bahuwa 'ija mâwu memberij tûlong pada 'awrang kahâwin pada sedekâla waktu, lăgipawn manakâla sakâli p tijâda marika 'itu menantikan 'itu.

'Adapawn sopâja dâlam khâl 'ini kâmu dapat hidop dengan zâbid, maka hendaklah kâmu meng'atahuwij segala pohon, jang karanânya 'Allah sudah titahkan khâl Nikâh. Pohon jang pertâma 'ada, sopâja sa'awrang menûlong sa'awrang dengan satijânya pada sakalijen khâl 'ahwâl, jang kena kahidôpan dâlam dunjâ 'ini dan dâlam 'âchirat.

Jang

Jang kaduwa, sopâja marîka 'itu pejarâkan 'ânaki p nja, jang 'akan deper'awlehnja garang, sambil meng'adjar dija peng'enâlan dan penakôtan 'Allah jang benar 'itu 'akan hormatnja, dan 'akan chalâts dirinja.

Jang katiga, sopâja fasa'awrang menâhan dirinja deri pada segala kajamârau dan ka'inginan jang djâhat, lâlû hidop dengan fatâhu hâti jang bâjik dan funija: kârana deri pada sebâb zinâ hendaklah fasa'awrang lâki p mempunjâ'ij bini sendirinja, dan hendaklah fasa'awrang parampuwan mempunjâ'ij lakinja jang châts. Sahingga maka segala 'awrang jang zâkhil bâligh, dan sudah tijâda ber'awleh karunjâ 'akan menahânij shawatnja, deferdlûkan 'âtasnja dengan titah 'Allah berkahâwin tûrut zâdet 'awrang Mesêhij, dengan tâhu dan kahendakh 'ibuw bapânja, 'ataw peng'ampuw p nja, dan kulawarga p nja. Sôpaja djârgan kasbah 'Allah, jaznij, tûboh kâmiij detjôringkan. Kârana djikalaw bârang fasa'awrang merûfakh kasbah 'Allah, maka 'Allah 'akan merûfakh dija 'itu.

Komedijen deri pada demikijen 'itu hendaklah kâmu meng'atahuwij, bagimana pâtit kâmu melakûkan dirimu fasa'awrang kapada fasa'awrang 'âtas bûnji kalâm 'Allah.

Disabelah

Disabelâh sawâtu hendaklah 'angkaw meng-
 'atahuwîj, hej lâki p, bahuwâ 'Allah sudah
 djadîkan 'angkaw 'âkan kapâla bîni, sopâja
 dengen sabawleh p mu 'angkaw menghentar
 dija dengen sakhâl, sambil meng'âdjarkan,
 menghiborkan, dan melindongkan dija, seperti
 kapâla memarentahkan tûboh: behkan seperti
 lâgi 'Elmesêth 'ada kapâla, kabidjâkan, pang-
 hibôran, dan penulôngan djamâzetnja. Tam-
 bâhan hendaklah 'angkaw meng'asêhij binîmu
 saperij tûboh dirîmu, seperti lâgi 'Elmesêth
 sudah meng'asêhij djamâzetnja: djânganlah
 berpadâs hatîmu 'atafnja, hânja dûdoklah ser-
 tanja dengen budij, sambil memberij thormat
 padânja, jang 'ada pagâwej kaparampuwânan
 jang terlemâh, sedang kâmu lâgi 'ada serta
 wâritz nizmet kahidôpan, sopâja segala minta
 dozâmu djângan detagahkan. Sjahdan sedang
 'ada tûtah 'Allah, sopâja lâki p mâkan rawtînja
 dengen peloh mukânja, maka hendaklah 'ang-
 kaw bakardja dengen satijâmu dan râdjînmu
 didâlam dawwatmu 'Ilâhij, sopâja 'angkaw
 dâpat memaliharâkan 'awrang 'isij rûmahmu
 dengen 'ichlâts, dan dengen berkat 'Allah,
 dan lebhêr deri pada 'itu, sopâja 'angkaw ber-
 'awleh 'apa p 'âkan membahâgij derma pada
 'awrang jang berkakurângan.

Disabelâh

Difabelah lâjin hendaklah 'angkaw meng-
 'atahuwij, hej bîni, bagimâna hâros 'angkaw
 melakûkan dirîmu kapada lakîmu. Hendaklah
 'angkaw meng'aschij, mengthormâtij, dan
 tâkot lakîmu 'ini: lâgi dengar p an 'âkan dija
 pada segala hâl 'ahwâl jang betul dan hâ-
 ros, salâku 'âkan Tuwanmu, seperti tûboh
 'ada tazalokh kabâwah kapâla, dan djamâzat
 kabâwah 'Elmesêh. Djangan 'angkaw mem-
 gâng parentah ka'âtas lakîmu, hânja tinggallah
 dengan sunija: kârana 'Adam sudah dedjadi-
 kan dihûlu, komedijen maka Hawâ 'âkan
 penûlong bagi 'Adam. Dan komedijen deri
 pada kadjatôhan 'Allah sudah bafermân ka-
 pada Hawâ, dan pada telâdannya kapada
 faganap bangsa kaparampuwânan: kapada la-
 kîmu 'âkan 'ada ka'ingînanmu, dan 'ija 'itu
 'âkan memarentahkan padâmu. Djangan 'ang-
 kaw melâwan titah 'Allah 'ini, hânja tûrut-
 lah penjurôhan 'Allah, dan telâdan segala bî-
 ni jang zâbid, jang telâh ber'âfa kapada Allah,
 dan sudah tazalokhkan dirinja kapada suwâ-
 mi p nja jang châts: seperti Sârah sudah
 dengar p an 'âkan 'Ibrâhîm, pada hâl dena-
 mâinja dija 'itu tuwannja. Hendaklah lâgi
 menûlong lakîmu pada segala hâl 'ahwâl
 jang bâjik dan betul, sambil 'ingat râdjîn p
 'âkan

'âkan 'ânakh p mu, dan 'âkan parentah rûmahmu, lâgi berdjalan dengan sederhananja dan tulus 'ichlâts, djangan dengan perhijâsan dunjâ, sopâja 'angkaw dâpat memberij sawâtu telâdan kafederhanâ'an jang bâjik pada 'awrang lâjin p.

Sebâb 'itu, Hej N. dan N. sedang kâmu sudah meng'arti, bahuwa 'Allah sudah titahkan khâl Nikálh 'itu, dan bârang jang didâlaninja 'itu sudah terpasan padâmu 'awlechnja 'itu, 'adâkah kahendakmu hidop demikijen 'ini dâlam khâl jang sûtij 'itu djuga, seperti kâmu berjaksi desini dihadapan djamâzat 'awrang Mesêhij, dan 'adâkah tjitamu kâmu detogohkan dâlam khâl Nikálh 'ini?

Djawâb.

Behkan.

Komedijen hendak Pandita berkâta kapada djamâzat.

'Aku meng'ambil kâmu sakalijen, jang sakarang sudah berhimpun desini, 'âkan jaksi, bahuwa bârang katagâhan sudah tijâda datang 'antaranja.

Sjahdan kapada 'awrang kahâwin.

Sedang kalâkh 'ada betul dan pâtit kahendakmu

dakmu delakûkan, hendaklah kirânja 'Allâh Tûhan kâmiĵ menogohkan nijetmu, jang telah dekarunjâkannja pada kâmu, dan djadilah kirânja permulâ'anmu dengan nâma mahâ besâr Tûhan Huwa, jang sudah mendjadikan lângit dan bûmi.

Komediĵen hendak marika 'itu memberĵi tangan kânan sa'awrang pada sa'awrang: dan hendak Pandita berkâta pertama kapada Mampileĵ lâki p.

Heĵ N. 'adâkah 'angkaw merg'âkaw desini dihadâpan 'Allâh dan djamâsatnja jang khudus, bahuwa 'angkaw sudah merg'ambil, dan 'ada merg'ambil N. jang 'ada lhâdlir desini, 'akan binîmu jang songgoh, sambil berdjandji padânja, bahuwa tijâda penah 'angkaw mâwu meninggalkan diĵa, hânja mâwu merg'asêhĵi dan memaliharâkan diĵa dengan satijâmu, seperti lâki p jang satijâwan dan takhĵi 'itu hâros berbowat pada binînja: bahuwa lâgi 'angkaw mâwu hidop sertânja dengan sûtĵiĵ, sambil tondjokh padânja satijâmu dan djandĵimu pada segala perkâra sakalĵen, 'âtas bânĵi 'Indĵil jang khudus?

Djawâb.

Behkan.

Komediĵen

Komedijen kapada Mampilej parampuwan.

Hej N. 'adâkah 'angkaw meng'âkaw desîni dihadâpan 'Allah dan djamâzatnja jang khudus, bahuwa 'angkaw sudah meng'ambil, dan 'ada meng'ambil N. jang 'ada Hâdlir desîni, 'âkan lakimu jang songgoh, sambil berdjandji mâwu deſgar p an 'âkan dija, berbowat chidmet padanja dan menûlong dija, tijâda penah meninggalkan dija, hânja mâwu hîdop ser-tanja deſgan sûtij, sambil tondjokh padanja satijamu, dan djandjimu pada segala perkâra sakalijen, seperti hâros fawâtu bîni jang tsâ-leh dan satijâwan berbowat pada lakinja jang songgoh, 'âtas bûnji 'Indjil jang khudus?

Djawâb.

Behkan.

Maka hendakh Pañdita berkâta.

'Allah Bâpa jang pchon segala rahmet, jang sudah mendozâ kâmu 'awleh nizmetsnja kapada hâl Nikâlh jang sûtij 'ini, hendaklah kiranja menghûborg kâmu deſgan kâsch dan satija jang benâr, dan karunjâkan berkatnja kapada kâmu. 'Amin.

DEſgarlah sakarang deſi dâlam 'Indjil, bapara togoh 'ada perhubôrgan Nikâlh, seperti 'itu tersûrat 'awleh Matâj Fatſ. 19. 'âjat 3-9.

Maka berdâtanglah 'awraig Farûij kapadâ-
 nja, mentjawbâ'ij dija, dan katâlah padânya,
 'adâkah hhalâl pada sa'awraig mânufija mem-
 bowangkan bininja kârana sawawatu zilet? Te-
 tâpi sâhutlah 'ija dan sabdâlah pada marika
 'itu, bûkankah kâmu sudâh membâtja, ba-
 huwa 'ija jang mendjadikan pada mulanja
 sudâh mendjadikan kaduwânya 'itu lâki p dan
 parampuwan: Dan sudâh berfabda, deri kâ-
 rana 'itu mânufija hendakh meninggalkan ba-
 panya dan 'ibûnya dan malekât pada bininja,
 maka kaduwânya hendakh mendjadi 'akan sa-
 wawatu djûga dâging? Sahingga marika 'itu bû-
 kan 'ada lâgi duwa, hânja sawawatu djûga dâ-
 ging: sebâb 'itu bârang jang 'Allah sudâh ber-
 djudûkan, djângan mânufija mentjerejkan 'itu.
 Katâlah marika 'itu padânya, sebâb 'apa ka-
 lâkh Mûsâj sudâh berpasân memberij sûrat tha-
 lâkh, dan membowangkan parampuwan 'itu?
 Berfabdâlah 'ija padânya, bahuwa Mûsâj deri
 kârana katagâran hâti kâmu sudâh memberij
 'idjâzet pada kâmu 'akan membowangkan bi-
 ni p mu: tetâpi deri pada mulanja tijâda djâdi
 bagitu. Tetâpi 'aku berfabda pada kâmu, ba-
 huwa, djikalaw bârang sijâpa membowangkan
 bininja katjuwâlij pada hhal zinâ, dan berbi-
 nikan parampuwan lâjin, 'ija bermûkah, dan
 sijâpa

siĵapa jang berbinâkan parampuwan jang ter-
bowang itu, 'ija pawn bermukah.

Hendaklah kâmu pertjaja segala perkatâ'an
mahâ Tûhan 'Elmesêh ini, dan hendaklah
kâmu jakhîn, bahuwa 'Allah Tûhan kâmiĵ
sudah berdjûdûkan kâmu pada hâl jang sûtĵĵ
ini. Maka sebâb itu hendaklah kâmu lâgi
mendjondjong segala sasawâtu, jang 'akan ber-
lâku ka'âtas kâmu, dengan tsabâr dan ſjukûr,
sa'awleh p'itu datang deri pada tangan 'Allah:
maka lâgi pada kâmu segala sasawâtu 'akan
ferta bakardja kapada kabidjikan dan kapada
chalâts. 'Amîn.

Komedijen deri pada demikijen itu hendakh
Pandita sûroh 'awrang kahâwin itu berte-
lud, dan meng'ingatkan djamâzat 'akan
memohonkan kârana marika itu.

JÂ 'Allah jang mahâ kawâfa, jang menon-
djokh kamurâhanmu dan hikmetmu didâ-
lam sakalijen perbowâtanmu dan tûtahimu,
jang pada mulanja sudah bafermân, bahuwa
tjadâlah bâjik 'ada mânusia itu sa'awrangnja,
dan sebâb itu sudah kardjâkan baginja sawâtu
penûlong penâka kahadâpannja, dan sudah tû-
tahkan kaduwânja itu mendjâdi sawâtu djuga
M 2 dâ-

dâging, dan menjuksâkan lâgi segala katjamâran. Kâmiij minta dozâ kapadâmu, (sedang 'angkaw sudah mendozâ kaduwa 'awrang 'ini kapada Hâl Nikâlh jang sûtij 'ini, dan sudah berdjudûkan dija) hendaklah kiranja karunjâkan padanja rôhmu jang khudus, sopâja dengan 'imân jang benar dan togòh marika 'itu hidop dan melakûkan kabidjikan, tûrut kahendakumu 'Ilâhij, dan melâwan segala-kadjahâtan. Hendaklah kiranja lâgi memberkâtij marika 'itu, seperti 'angkaw sudah memberkâtij nejnekh mawjang jang mu' min 'itu, jang chalil p mu dan hamba p mu fatijâwan, jaznij, 'Ibrâhîm, Jits'hâkh, dan Jazkhûb, sopâja marika 'itu, jang sâma wâritz Perdjandji'an 'itu, jang 'angkaw sudah mendirikan dengan nejnekh mawjang 'itu djuga, dengan zabidnja pejarâkan 'ânakh p, jang 'angkaw 'âkan memberij padanja garang, 'âkan hormat namâmu jang khudus, 'âkan perbajikan djamâzetmu, dan 'âkan memafjhûrkan 'Indjîlmu jang khudus. Hendaklah kiranja 'istidjâbetkan kâmiij, hej Bâpa jang pòhon segala rahmet, 'awleh kârana 'Isâj 'Elmesêh 'ânakhmu jang kekâseh, Tûhan kâmiij, dengan nâma sijâpa kâmiij memûtuskan segala permin-tâ'an dozâ kâmiij:

Bâpa kâmiij, dan lâjin jang ber'ikot.

Dejarlah

Dengarlah fakârang djandji'an Allâh deri
dâlam Mazmûr 128. 'âjat 1---6.

1 **B**erbahagija fasa'awrang jang tâkot Huwa,
jang berdjâlan tûrut djâlan p nja.

2 Kârana 'angkaw 'akan mâkan sûfah tângan
p mu, 'angkaw 'akan 'ada berbahagija, dan
kabidjikan 'akan 'ada padâmu.

3 'Isterîmu 'akan 'ada seperti sapôhon 'an-
gawr jang berbowah p pada segala persâgij rû-
mahmu: 'ânakh p mu seperti tânam p an pôhon
zejt kulîling mâjidahmu.

4 Bahuwa sasorggohija demikijenlah djûga
lâki p jang tâkot 'akan Huwa 'itu 'akan deber-
kâtij.

5 Huwa 'akan memberkâtij 'angkaw deri dâ-
lam TSijawn, dan 'angkaw 'akan memandang
kabajikan Jerûsalem pada fakalijen hârij ka-
hidôpanmu.

6 Dan 'angkaw 'akan melîhat 'ânakh tjutjû-
mu: dâmej djûga 'âtas 'awrang Jisrá'ejl.

'Allâh Tûhan kâmiij jang 'âmat mûrah hen-
dahlah kirânya memunôhij kâmu dengan
nizmetnja, dan memberij kâmu sâma p
hîdop lâma dâlam dunjâ 'ini dengan tijapp
zibâdet dan khodsijet. 'Âmîn.

Pang'adjâran jang pendekh gûna segala 'awrang
 jang fuka mâfokh kapada 'agama
 Mesêhij.

1 Sû'âl. 'Apa 'angkaw 'ada pertjaja 'akan
 'Allah?

Djawâb. Bahuwa 'ija 'ada 'Allâh jang 'afâ,
 jang sudâh mendjadikan samista sakalijen, dan
 meng'alanggarakan samowânja 'itu.

2 Sû'âl. 'Allâh jang 'afâ 'itu sijâpa?

Djawâb. Bâpa, 'Anakh lâki p, dan Rôthu-
 'lkhudus.

3 Sû'âl. Sedang 'ada djuga sawâtu dzât 'Ilâ-
 hij jang 'afâ, sebâb 'apa 'angkaw sebût Bâpa,
 'Anakh lâki p, dan Rôthu-'lkhudus?

Djawâb. Sebâb 'Allâh sudâh menjatâkan
 fendirinja demikijen dâlam kalâmnya, bahuwa
 katiga 'okhnûm jang terfarakh 'ini 'ada 'Allâh
 jang 'afâ, benâr, dan kakâl.

4 Sû'âl. Barapa bahâgij 'ada hâros bagi-
 mu meng'atahuwij, sopâja serta panghibôran
 'angkaw dâpat hidop, dan mâti dergan cha-
 lâts?

Djawâb. Tiga bahâgij. Pertama: Barapa
 besar 'ada dawsâku dan tjelakâku. Kaduwa:
 Bagi-

Bagimâna bejta melepaskan deri pada segala dawsâku dan tjelakâku. Katiga : Bagimâna bejta dâpat memberij hukûr pada 'Allah deri kârana kalepâsan jang demikijen 'itu?

5 Sû'âl. 'Apâtah tjelakâmu 'itu?

Djawâb. Bahuwa bejta 'ada sa'awrang ber-dawfa, dan deri kârana dawfa 'itu hâros bejta desjiksâkan 'awleh 'Allah.

6 Sû'âl. Deri mâna 'angkaw kenâl tjelakâmu?

Djawâb. Deri pada Sjarizet 'Allah.

7 Sû'âl. 'Apa detitahkan 'Allah padâmu dâlam Sjarizetnja?

Djawâb. Sopâja bejta meng'asêhij mahâ besâr Tûhan 'Ilahku, dengan faganap hatiku, dan dengan faganap djiwâku, dan dengan faganap zakhalku, dan dengan fakalijen khowatku : sabâgej lâgi sopâja bejta meng'asêhij samâku mânusija, seperti sendiriku.

8 Sû'âl. Dâpatkah 'angkaw tûrut fakalijen 'ini dengan sempornânja?

Djawâb. Bûkan : tetâpi deri pada thabizet bejta tjenderong 'akan binjij 'Allah dan sama mânusija bejta.

9 Sû'âl. Sudâhkah 'Allah mendjadikan 'angkaw 'ini demikijen djâhat dan binâsa thabizetmu?

Djawâb. Bûkan: tetâpi 'ija sudah mendjâdikan bejta bâjik, dan sarûpa telâdannya.

10 Sû'âl. Deri mâna kalâkh dâtang kabinasâ'an 'itu jang 'ada didâlammu?

Djawâb. Deri pada kadjatôhan dan kadurhakâ'an 'Âdam dan Hhawâ dâlam Firdaws.

11 Sû'âl. 'Adâkah kadurhakâ'an 'Âdam dan Hhawâ 'itu kena kâmiij?

Djawâb. Behkan songgoh p: kârana 'ijâlah Bâpa sakalijen kâmiij.

12 Sû'âl. Mawûkah 'Allah sjiksâkan kadurhakâ'an 'itu?

Djawâb. Behkan: 'Allah mâwu sjiksâkan dija dâlam dunjâ 'ini, dan dâlam 'âchirat.

13 Sû'âl. Bagimâna 'angkaw dâpat lûput deri pada sjiksa 'ini, dan kombâli kapada nizmêt?

Djawâb. 'Awleh sa'awrang wasîth demikijen, jang sama p 'ada 'Allah jang songgoh, dan mânufija jang songgoh lâgi sâdil.

14 Sû'âl. Sijapâtah wasîth 'itu djûga?

Djawâb. 'Ijâlah Tûhan kâmiij 'Esmesêh.

15 Sû'âl. 'Adâkah 'ija 'Allah?

Djawâb. Behkan: 'ija 'ada 'Allah jang benar.

16 Sû'âl. Sudahkah 'ija djâdi mânufija?

Djawâb. Behkan: 'ija sudah djâdi mânufija; kârana 'ija sudah taper'ânakh deri dâlam parâwan Marjam 'awleh khawat Rôthu-'l-khudus.

17 Sû'âl. Eagimâna sudah 'ija djâdi mânufija?

Djawâb. 'Awleh peng'ambîlan nâsût 'itu kapada ka'af'ân 'okhnûmnja.

18 Sû'âl. 'Apâtah sudah 'ija berbowat 'âkan menchalâtskan kâmiij?

Djawâb. Kârana kâmiij sudah ija mengganâpij faganap Sjarizet, dan merasâ'ij sangsâra.

19 Sû'âl. Sangsâra 'apa?

Djawâb. Sudah 'ija detfalibkan dan mâti, sudah detânamkan dan tûron kanâraka.

20 Sû'âl. Sudahkah 'ija tinggal dengan matinja?

Djawâb. Bûkan: tetâpi pada hârij jang kâtiga sudah 'ija bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p.

21 Sû'âl. Sudahkah 'ija tinggal di'âtas bûmi 'ini?

Djawâb. Bûkan: tetâpi komediijen deri pada 'ampat pûloh hârij sudah 'ija nâjik kawrga.

22 Sû'âl. Dimâna garang 'ada 'Elmesêh pada fakarang 'ini?

Djawâb. 'Ija dūdokh pada tângan kânan 'Allah bâpa jang mahâ kawâfa 'itu.

23 Sû'âl. Barapa lâma 'ija 'akan tinggal disitu?

Djawâb. Sahingga fakâli 'ija 'akan datang mengthukumkan segala 'awrang jang hîdop, dan jang mâti.

24 Sû'âl. 'Apa fâjidah kalâkh 'angkaw ber-'awleh, fedang 'angkaw pertjaja fakalijen 'ini?

Djawâb. Bahuwa 'awleh berkat 'Elmesêh bejta 'ada sadil dihadâpan 'Allah.

25 Sû'âl. 'Apa 'itu 'imân?

Djawâb. 'Ija 'itu pengharâpan jang togòh kapada sadâlet dan pahâla 'Elmesêh.

26 Sû'âl. Pada sijâpa 'Allah meng'anugrahkan sadâlet 'Elmesêh?

Djawâb. Pada djamâzat Mesêthij, jaznij, segala 'awrang jang ber'imân.

27 Sû'âl. 'Apâtah kabajîkan 'itu jang 'Allah karunjâkan pada djamâzat 'ini?

Djawâb. 'Ija karunjâkan padânja ka'ampôn nan segala dawfa, kabangkitan segala dâging, dan kahidôpan kakâl.

28 Sû'âl. Sijâpa meng'ardjâkan 'imân 'itu didâlam hatimu?

Djawâb.

Djawâb. Rôthu-'lkhudus 'awleh penengar kalâm 'Allâh.

29 Sû'âl. Bagimâna 'ija menogohkan 'imân 'itu ?

Djawâb. 'Awleh kalâm 'itu djûga , dan 'awleh pakejan tanda p 'Esrâr , jang khudus 'itu.

30 Sû'âl. Barapa tanda 'Esrâr 'Elmesêlh sudah tûahkan didâlam Perdjangji'an bahâru ?

Djawâb. Duwa: Permandijan jang khudus , dan Perdjamuwan xafjâ jang khudus 'itu.

31 Sû'âl. 'Apa detandâ'ij dan dechâtamkan 'awleh Permandijan jang khudus 'itu ?

Djawâb. Pembasôhan dawfa p 'awleh dârah dan rôth xâsâj 'Elmesêlh.

32 Sû'âl. 'Apa detandâ'ij dan dechâtamkan 'awleh Perdjamuwan xafjâ jang khudus 'itu ?

Djawâb. Bahuwa 'Elmesêlh pejarâkan djiwa kâmiij dengan tûbohnja jang telâh detfalibkan , dan dengan dârahnja jang telâh tertompah 'âkan ber'awleh kahidôpan kakâl.

33 Sû'âl. Sijâpa hâros mâfokh fantap Perdjamuwan xafjâ 'itu ?

Djawâb. Bârang Sijâpa jang pertjâja 'âkan xâsâj 'Elmesêlh , dan tawbat deri pada dawfa p nja , lâlu membajikij kahidôpannja.

34 Sû'âl. Sedang kâmiij dekalâtskan 'awleh 'Elmesêlh deri pada famâta p nizmet , sebab 'apa

'apa kalâkh hâros kâmiĵ lâgi berbowat perbowâtan p jang tsâlelh?

Djawâb. Sebâb 'Allah sudah menjûroh bâmiĵ berbowat demikiĵen 'itu, sopâja 'awleh segala 'itu kâmiĵ memberij ſukûr kapada 'Allah kârana segala kabidjikkannya.

35 Sû'âl. 'Adâkah lâgi marika 'itu ber'awleh chalâts, jang tijâda berbowat perbowâtan p jang tsâlelh?

Djawâb. Bûkan: melâjinkan marika 'itu tawbat kapada 'Allah.

36 Sû'âl. Dâpatkah 'awrang jang sudah tawbat kapada 'Allah 'itu menûrut Sjarîzet 'Allah dengan sempornânja?

Djawâb. Bûkan: tetapi marika 'itu, salâma 'ija hidop, sudah ber'awleh sâdja permulâ'an kitjil deri pada kasempornâ'an jang benâr 'itu.

37 Sû'âl. 'Apa hâros kâmiĵ berlakûkan pada Hâl 'ini?

Djawâb. Santijâsa memôhonkan mahâ besâr Tûhan.

38 Sû'âl. Bagimâna hâros kâmiĵ minta dozâ kapada 'Allah, sopâja permintâ'an dozâ kâmiĵ kadengâran?

Djawâb. Dengan mâta hâti kâmiĵ, dengan fakalijên

sakalijên khowat, dan dengan pergharâpan jang togòh kapada **ʔisâj 'Elmesêth.**

39 Sû'âl. 'Apa 'itu jang hâros kâmiij minta deri pada 'Allah?

Djawâb. Sakalijên rezikhij rôhânij dan badânij, jang mahâ Tûhan 'Elmesêth sudah simpan didâlam Permintâ'an dozâ 'itu, jang sendirinja sudah merg'âdjar murîd p nja.

40 Sû'âl. Bagimâna Permintâ'an dozâ 'itu babûnji?

Djawâb. Bâpa kâmiij jang 'ada disawrga.

Pang'adjâran jang terpendekh.

1 Sû'âl. Sijâpa sudah mendjadîkan 'angkaw?

Djawâb. 'Allah.

2 Sû'âl. 'Allah 'itu sijâpa.?

Djawâb. Bâpa, 'Anak lâki p, dan Rôhul-khudus, sawâtu djûga dzât 'Ilâhij, dan tiga 'okhnûm.

3 Sû'âl. Sijâpa 'ada muchalîtsmu?

Djawâb. 'Anak 'Allah.

4 Sû'âl. Bagimâna 'anak 'Allah 'itu denamâ'ij?

Djawâb. **ʔisâj 'Elmesêth.**

5 Sû'âl.

190 Perg'adjâran jang terpendekh.

5 Sû'âl. 'Adâkah 'ija 'Allâh?

Djawâb. Behkan : 'ija 'ada 'Allâh jang benar.

6 Sû'âl. 'Adâkah 'ija mânufija lâgi?

Djawâb. Behkan : 'ija 'ada mânufija lâgi.

7 Sû'âl. Bagimâna sudâh 'ija djâdi mânufija?

Djawâb. 'Ija sudâh taper'ânakh deri dâlam parâwan Marjam 'awleh khowat Rôhu-'lkhudus.

8 Sû'âl. 'Apâtah sudâh 'ija berbowat 'akan menchalâtskan kâmiij?

Djawâb. Kârana kâmiij sudâh 'ija detfa-libkan dâni mâti, sudâh detânamkan dâni tûron kanâraka.

9 Sû'âl. 'Apâtah tjelâka 'itu, deri mâna 'ija melepaskan 'angkaw?

Djawâb. Dawfa, dâni fjikfa dawfa 'itu.

10 Sû'âl. 'Adâkah 'angkaw fa'awrang berdawfa?

Djawâb. Behkan: bejta 'ada fa'awrang berdawfa jang besâr, mawu deri kârana dawfa 'atslij, mawu deri kârana dawfa fâzilij.

11 Sû'âl. Mawûkah 'Allâh menchalâtskan 'awrang berdawfa?

Djawâb. 'Allâh mawu menchalâtskan 'awrang berdawfa.

12 Sû'âl.

12 Sû'âl. Butapa?

Djawâb. Deri pada nizmet sâdja, 'awleh kârana perâsa fangsâra dan mawt ʔisâj 'Elmesêth, dan bukan 'awleh kârana bârang perbowâtan kâmiij.

13 Sû'âl. Sijapa 'awrang berdawfa dechâlâtskan 'awleh 'Allah?

Djawâb. 'Awrang berdawfa 'itu, jang tawbat, pertjâja, dan hârap, bahuwa segala dawfa p nja sudah ter'ampon padânja 'awleh kârana febâb 'Elmesêth.

14 Sû'âl. Sijapa meng'ardjâkan 'imân 'itu didâlam hatîmu?

Djawâb. Rôthu-'khudus 'awleh penegar kalâm 'Allah, dan 'awleh pakejan tanda p 'Efrâr jang khudus 'itu.

15 Sû'âl. Barapa tanda 'Efrâr 'Elmesêth sudah tîtahtkan didâlam Perdjangji'an bahâru?

Djawâb. Duwa: Permandijan jang khudus, dan Perdjamuwan ʔafjâ jang khudus 'itu.

16 Sû'âl. 'Apa detandâ'ij dan dechâtamkan 'awleh Permandijan jang khudus 'itu?

Djawâb. Pembasôhan dawfa p 'awleh dârah dan rôth ʔisâj 'Elmesêth.

17 Sû'âl. 'Apa detandâ'ij dan dechâtamkan 'awleh Perdjamuwan ʔafjâ jang khudus 'itu?

Djawâb.

Djawâb. Bahuwa 'Elmesêth pejarâkan djiwa kâmiĳ dengan tûbohnja jang telâh detfa-libkan , dan dengan dârahnja jang telâh ter-tompah , 'akan ber'awleh kahidôpan kakâl.

18 Sû'âl. Bagimâna hâros kâmiĳ mem-berij sukûr kapada 'Allah kârana nizmetnja jang terlâlu besâr 'itu ?

Djawâb. Bahuwa hâros kâmiĳ tûrut saka-liĳen penjurôhannja , dan santijâsa minta tû-longnja dan nizmetnja : lâgi pûdjij diĳa kârana nizmetnja , dan djondjong segala 'anugarahnja.

19 Sû'âl. 'Apa ber'awleh 'awrang 'itu , jang tûrut sakaliĳen 'ini , lâgi hîdop dan mâti salâku 'awrang Mesêthij jang benâr ?

Djawâb. Dengan sasonggohnja 'ija ber'awleh chalâts jang kakâl.

T A M A T.

